

30А-2
2600

— ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЇН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

БОЛЬШЕВІК БЕЛАРУСІ

№ 7

№ 7

5092
18499

М Е Н С К

Выдавецтва ЦК КП(б)Б „ЗВЯЗДА“
1936

36.260.4734

ПРОЛЕТАРЫ І УСІХ КРАІН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

БОЛЬШЭВІК

БЕЛАРУСІ

30K2
2600
(всего)

ПАЛІТЫКА-ЭКАНАМІЧНЫ
ШТОМЕСЯЧНІК
ОРГАН ЦК КП(б)Б

ГОД ВЫДАНИЯ X

№ 7

Ліпень 1936 г.

З М Е С Т

Стар.

Перадавы—Вышэй большэвіцкую пільнасць—да канца знішчыць усіх ворагаў.	2
Годэр—Новая сталінская Канстытуцыя—росквіт савецкай дэмакратыі	11
Г. Лейзер—Што паказала прэзэрва выканання рашэнняў III пленума ЦПК.	19
А. Штэйнгарт—Абмен партдакументаў забяспечыў далейшы ўздым партыйнай работы	24
Фельдман—Да вынікаў абмену партдакументаў	30
Нацнельсон—Забяспечыць штодзённае і канкрэтнае кіраўніцтва партыйнай вучобай	35
Гутман—Як Магілёўскі райком працуе з прапагандыстамі	37
Поярнай—Палепшылася якасць партыйнай прапаганды	39
Роговой—Мой метады кіраўніцтва гурткам	41
Жолнер—Мой метады кіраўніцтва работай гуртка	43
Вольфсон—Як я кірую работай гуртка	45
Новікава—Канкрэтная дапамога партвучобе забяспечыла палітычны рост слухачоў	47
Шнеерова—Як партгабінет абслугоўвае прапагандыстаў і слухачоў	49
Нацман—Аб рабоце гурткоў па вывучэнню гісторыі партыі	50
З. Кофман—Партыйная работа ў паккамерным цэху фабрыкі	54
М. Бальшакоў—Падрыхтоўка і правядзенне партыйнага сходу	57
В. Левіт—Больш увагі рабоце са спачувальцамі	60
Каралевіч—З волыты пастаноўкі палітагитацыі	62
Г. Бедынерман—Парткіраўніцтва стаханаўскім рухам у сельскай гаспадарцы	67
М. Брагінскі—Як рэалізуюцца рашэнні X з'езда ВЛКСМ	70
Пастановы ЦК КП(б)Б	73
Інструкцыя аб улёку членаў і кандыдатаў ВКП(б)	77

Адрас рэдакцыі:

Менск, Чырвонаармейская вул.,
ЦК КП(б)Б, пакой 21.Тэлефон адказнага рэдактара па
камутатару 20000, даб. 68.

Вышэй большэвіцкую пільнасць—да канца знішчыць усіх ворагаў

Тав. Сталін, з прысутнай яму геніяльнай празорлівасцю, заўсёды папярэджваў партыю і ўсіх большэвікоў, партыйных і непартыйных, што класавыя ворагі і іх агентура з далейшым ходам перамогі соцыялізма ў нашай краіне не аслабяць барацьбу з партыяй і савецкай уладай, а наадварот класавы вораг, мяняючы формы і метады барацьбы, будзе пераходзіць да больш рэзкіх форм наскокаў супроць партыі і савецкай дзяржавы. На Студзеньскім пленуме ў 1933 г. тав. Сталін прама ўказваў, што:

«Трэба мець на ўвазе, што рост магутнасці савецкай дзяржавы будзе ўзмацняць супраціўленне апошніх рэштак паміраючых класаў. Іменна таму, што яны паміраюць і дажываюць апошнія дні, яны будуць пераходзіць ад адных форм наскокаў да другіх, больш рэзкіх форм наскокаў, апеліруючы да адсталых пластоў насельніцтва і мабілізуючы іх супроць савецкай улады... Няма такой пакасі і хлусні, якую-б гэтыя быўшыя людзі не ўзвялі на савецкую ўладу і вакол якіх не імкнуліся-б мабілізаваць адсталыя элементы. На гэтай глебе могуць ажыць і заварушыцца разбітыя групы старых контррэвалюцыйных партый эсэраў, меншавікоў, буржуазных нацыяналістаў цэнтры і акраіны, могуць ажыць і заварушыцца асколкі контррэвалюцыйных апазіцыйных элементаў з трацкістаў і правых ухілістаў. Гэта, зразумела, не страшна. Але ўсё гэта трэба мець на ўвазе, калі мы жадаем пакончыць з гэтымі элементамі хутка і без асобых афяраў.

Вось чаму рэвалюцыйная пільнасць з'яўляецца той самай якасцю, якая асабліва неабходна цяпер большэвікам».

Гэтыя словы правадыра—тав. Сталіна, выклікалі ўсю партыю, кожнага большэвіка, партыйнага і непартыйнага, усямерна павышаць сваю рэвалюцыйную пільнасць, быць здольным распазнаваць ворагаў партыі і пролетарыята, выкрываць іх і весці бязлітасную барацьбу з усякімі класава-варожымі і контррэвалюцыйнымі элементамі.

Не дабітыя асколкі класавага ворага, прэзэрнныя падонкі трацкіска-зіноўеўскай контррэвалюцыйнай банды, адчуваючы поўнае бяссілле затрымаць пераможны ход соцыялістычнага будаўніцтва, маневруючы, маскіруючыся, двурушнічаючы, у звырыным шаленстве ідуць на ўсякія падласці, не грэбуючы ніякімі сродкамі ў барацьбе супроць партыі і савецкай дзяржавы.

Будучы бяссільнымі спыніць пераможны ход соцыялістычнага будаўніцтва, яны сталі на шлях фашысцкіх метадаў барацьбы—на шлях арганізацыі тэрарыстычных актаў супроць лепшых людзей соцыялістычнай радзімы, супроць правадыра сусветнага пролетарыята—тав. Сталіна і яго саратнікаў.

Рукой подлых нягоднікаў і заправіл з фашыска-белагвардзейскіх банд трацкіска-зіноўеўскага контррэвалюцыйнага тэрарыстычнага блока 1-га снежня 1934 года быў забіт адзін з лепшых сыноў пролетарыята, адзін з выдатнейшых кіраўнікоў партыі і савецкай дзяржавы—Сергей Міронавіч Кіраў.

Непасрэднымі арганізатарамі гэтага зладзейскага забойства пролетарскага трыбуна і бліжэйшага саратніка тав. Сталіна—Сергея Міронавіча Кірава з'яўляліся: Зіноўеў, Каменеў, Смірноў і іншыя ўдзельнікі азвярэлай белабандыцкай зграі трацкіска-зіноўеўскага тэрарыстычнага цэнтра.

Страціўшы ўсякія надзеі звергнуць савецкую ўладу іншым шляхам, гнусныя падонкі трацкіска-зіноўеўска-каменеўскай контррэвалюцыйнай групы сталі на чале міжнароднай контррэвалюцыі і фашызма, сталі яго авангардам у барацьбе супроць савецкай улады, імкнучыся шляхам тэрору супроць кіраўнікоў і правадыроў савецкай дзяржавы і большэвіцкай партыі захапіць уладу ў свае рукі.

Разгромленая партыя і тав. Сталіным у прах, апракінутая ўсім ходам пераможнага соцыялістычнага будаўніцтва, трацкіска-зіноўеўская банда не магла выступіць ні з адным палітычным лозунгам, ні з адной палітычнай платформай. Яна пацярпела поўнае палітычнае банкруцтва і страціла ўсякую апору ў масах. Усе яе надзеі на правал соцыялістычнага будаўніцтва апракінуты. Пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі і Савецкай улады, на чале з тав. Сталіным савецкі народ перамог усе труднасці і перашкоды. Пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна савецкі народ ажыццявіў план індустрыялізацыі краіны і калектывізацыі сельскай гаспадаркі. Соцыялізм перамог канчаткова і беспаваротна ў нашай краіне. На аснове ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі і дасягнутых перамог, пад кіраўніцтвам партыі і тав. Сталіна створан непарушны саюз працоўных усіх нацыянальнасцей вялікай савецкай краіны. Увесь савецкі народ шпаркімі тэмпамі будзе новае, радаснае, культурнае, заможнае жыццё.

Перамога соцыялізма ў нашай краіне ў прах развеяла контррэвалюцыйныя тэорыі гэтых подлых ворагаў з трацкіска-зіноўеўскай банды аб немагчымасці пабудовы соцыялізма ў адной краіне. Яны выкрыты як самыя раз'юшаныя і азлобленыя ворагі пролетарыята і савецкай улады. Таму, трацкіска-зіноўеўскія контррэвалюцыйныя паследышы на чале з Троцкім, Зіноўевым, Каменевым і іншымі заправіламі гэтай агіднай групы канчаткова скаціліся ў лагер белагвардзейшчыны і фашызма; сталі арганізуючай сілай рэштак разгромленых у нашай краіне капіталістычных класаў і галоўным атрадам міжнароднай контррэвалюцыі ў барацьбе з савецкай уладай. У гэтых нягоднікаў рэвольвер і абрэз замяніў «платформу» для дасягнення сваёй мэты. Яны самі, прыпёртыя да сцяны яўнымі ўлікамі і фактамі, вымушаны былі прызнаць гэта як на папярэднім допыце, так і перад Ваеннай калегіяй Вярхоўнага суда.

Двурушніцтва і абман—вось асноўны метады дзеяння трацкіска-зіноўеўскага ахвасця. Гэтыя іудушкі, гэтыя заклікі ворагі пролетарыята і працоўных, на словах аплёўваючы сваё контррэвалюцыйнае мінулае, клянучыся ў вернасці партыі, вернасці справе пролетарыята, у той-жа час тайком, па-зладзейску, падпольна арганізуюць тэрарыстычныя групы для забойства з-за вугла кіраўнікоў і арганізатараў соцыялістычнага будаўніцтва.

У зварынай нянавісці да соцыялізма, да партыі Леніна—Сталіна, да кіраўнікоў і правадыроў большэвіцкай партыі і савецкай дзяржавы, усведамляючы сваё бяссілле, нікчэмныя падонкі разгромленага ворага з подлай душонкай кар'ерызма, шкурніцтва і казнакрадства ўступілі на шлях агалцелага тэрору супроць барацьбітоў за справу соцыялізма і камунізма. Яны ставілі сваёю мэтай нанесці ўдар у сэрца рэвалюцыі. Шляхам забойства т. т. Сталіна, Варашылава, Кагановіча, Жданова, Орджанікідзе, Постышава і Касіора яны спадзяваліся ўнесці замяшанне ў нашы рады і захапіць уладу ў свае рукі. Для ажыццяўлення гэтай мэты яны заключылі саюз з нямецкай фашысцкай ахранкай («гестапо») і ў саюзе з фашысцкімі агентамі рыхтавалі забойства з-за вугла любімага ўсім савецкім народам і міжнародным пролетарыятам тав. Сталіна і яго бліжэйшых саратнікаў.

На папярэднім следстве і судовым працэсе над прэзрэннымі ворагамі савецкага народу—трацкісцка-зіноўеўскімі тэрарыстычнымі групамі паказаннямі саміх Зіноўева, Каменева, Еўдакімава, Мрачкоўскага і інш. устаноўлена, што «адзіным матывам арганізацыі трацкісцка-зіноўеўскага блоку з'явілася імкненне ва што-б там ні стала захапіць уладу і што адзіным і рашаючым сродкам для гэтага была выбрана арганізацыя тэрарыстычных актаў супроць віднейшых кіраўнікоў партыі і ўрада» і ў першую чаргу супроць тав. Сталіна. Разам з тым, гэтыя беспрынцыпныя палітычныя авантурысты—Зіноўеў, Каменеў, Еўдакімаў і інш.—ставілі сваёй важнейшай задачай—усякім чынам утаіць, замаскіраваць сваю контррэвалюцыйную дзейнасць, свой удзел у тэрарыстычных актах, свой удзел у подлым забойстве з-за вугла кіраўнікоў партыі і савецкай улады.

Дзякуючы пільнасці ЦК ВКП(б) і асабіста тав. Сталіна, дзякуючы зоркасці і пільнасці НКВС гэтым подлым ворагам народу і авантюрыстам не ўдалося і ніколі не ўдасца ажыццявіць свае намеры, бо увесь савецкі народ, уся партыя ахоўвае і пільна будзе ахоўваць сваіх любімых кіраўнікоў і правадыроў.

Увесь савецкі народ і пролетарыят усяго свету з абурэннем праклінае гэтыя прэзрэнныя падонкі чалавечага грамадства з трацкісцка-зіноўеўскай банды разам з іх натхніцелямі і арганізатарамі—Троцкім, Зіноўевым, Каменевым, Еўдакімавым, Смірновым, Тэр-Ваганянам і інш.

У дні працэса увесь савецкі народ запатрабаваў ад суда расстрэлу гэтых азварэлых і заклятых ворагаў партыі, савецкай улады і савецкага народу. Патрабаванне пракурора СССР—тав. Вышынскага—аб расстрэле ўсіх гэтых шалёных сабак трацкісцка-зіноўеўскага тэрарыстычнага цэнтра было патрабаваннем усяго савецкага народу.

Са здавальненнем уся наша краіна, увесь савецкі народ і рабочы клас усяго свету сустраў рашэнне Ваеннай калегіі Вярхоўнага суда СССР аб расстрэле гэтых шалёных сабак. Прыгавар суда аб расстрэле—гэта прыгавар усяго 170-мільённага савецкага народу над заклатымі ворагамі краіны соцыялізма. Разам з тым працоўныя масы Савецкага Саюза з абурэннем праклінаюць гавароў II-га Інтэрнацыянала Дэ-Брукера, Адлера, Сітрына і Шэвенельса, якія ўзялі на сябе місію абароны гэтых азварэлых і шалёных сабак. Ніякай літасці лютым ворагам з белагвардзейска-фашысцкай трацкісцка-зіноўеўскай банды, знішчыць усіх да канца,—вось адказ савецкага народу фашысцкім адвакатам II Інтэрнацыянала.

Справа трацкісцка-зіноўеўскага тэрарыстычнага цэнтра яшчэ раз з усёй сілай паказвае, што ні на адну хвіліну мы не павінны супакойвацца, ні на адну хвіліну мы не павінны аслабляць сваю рэволюцыйную пільнасць да класавых ворагаў і яго агентуры. Справа трацкісцка-зіноўеўскай банды яшчэ і яшчэ раз напамінае ўсёй партыі, усяму пролетарыяту і працоўным нашай краіны, што класавыя ворагі пераходзяць да самых агалцелых форм і метадаў барацьбы з партыяй і савецкай уладай.

Подлае двурушніцтва—асноўны метада «работы» наймітаў міжнароднай контррэволюцыі ў барацьбе супроць партыі і савецкай улады. Скарыстоўваючы ўсякую шчыліну, ратазейства, прытупленне класавай пільнасці, гнілы лібералізм паасобных камуністаў і партыйных арганізацый, закліканыя ворагі працоўных пралазяць у партыю, каб, прыкрываючыся партыйным білетам, тварыць сваю контррэволюцыйную работу. Гэта з усёй нагляднасцю ўскрыў і паказаў працэс над трацкісцка-зіноўеўскімі бандытамі.

У часе праверкі і абмену партыйных дакументаў партыя выкрыла і выгнала са сваіх радоў не мала прамых ворагаў пролетарыята, партыі і савецкай дзяржавы. Аднак, апошнія падзеі ў сувязі з выкрыццём НКУС трацкісцка-зіноўеўскіх тэрарыстычных груп у Маскве і іншых месцах Савецкага Саюза і выкрыццём замаскіраваўшыхся контррэволюцыйных трацкістаў у радзе партыйных арганізацый КП(б)Б, гавораць аб тым, што не ўсімі партыйнымі арганізацыямі да канца былі выкрыты і выгнаны з радоў партыі замаскіраваныя ворагі. Рад фактаў, якія выкрыты за апошнія дні ў КП(б)Б, паказваюць, што ў паасобных партыйных арганізацыях у часе праверкі і абмену партыйных дакументаў мела месца прамое ігнараванне неаднаразовых указанняў ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б і асабіста тав. Сталіна аб неабходнасці сур'ёзнай і глыбокай праверкі кожнага камуніста, аб неабходнасці без усякай літасці выкрываць і выганяць з радоў партыі ўсіх двурушнікаў—гэтых агентаў класавага ворага.

Выкарыстоўваючы прытупленне класавай пільнасці ў паасобных партыйных арганізацыях КП(б)Б, закліканыя ворагі сацыялізма з трацкісцка-зіноўеўскай контррэволюцыйнай банды шляхам абману змаглі атрымаць новыя партыйныя білеты і такім чынам застацца ў радах ленінска-сталінскай партыі.

Чым іншым, як не стратай большэвіцкай пільнасці камуністаў і ўсёй партыйнай арганізацыі рэдакцыі газеты «Звязда» можна тлумачыць тое, што на працягу многіх гадоў у апараце «Звязды» змог займаць адказны пост і спакойна тварыць свае контррэволюцыйныя справы заядлы вораг—трацкіст Розенблюм і яго саратнік Цыпкін. Гэтыя заядлыя ворагі не былі выкрыты і выгнаны з радоў партыі ў часе праверкі і абмену партыйных дакументаў партарганізацыяй «Звязды».

Не глядзячы на тое, што меліся сігналы аб контррэволюцыйнай дзейнасці класавага ворага Розенблюма, партарганізацыя «Звязды» не прыняла ніякіх мер, каб у свой час выкрыць гэтага махровага контррэволюцыянера. Больш таго, сам адказны рэдактар, камуніст Стэрнін, аказаўся ў палоне гэтага заклітага ворага і ўзяў яго пад сваю абарону.

Справа контррэволюцыянера Розенблюма вельмі паказальная. Заядлы вораг партыі і пролетарыята, скарыстоўваючы адсутнасць большэвіцкай пільнасці з боку камуністаў і ўсёй партыйнай арганізацыі,

цішком тварыў свае агідныя контррэволюцыйныя справы. Дабіўшыся давер'я самога рэдактара Стэрніна, Розенблум наладжваў разам з ім п'янкi, зрабіў яго сваім абаронцам. Партыйная арганізацыя рэдакцыі газеты «Звязда», а таксама і Сталінскі райком партыі аказаліся няздольнымі выкрыць ворага Розенблума. Запатрабавалася ўмяшанне органаў НКУС і ЦК КП(б)Б, каб выкрыць і выгнаць з рады партыі трацкіста Розенблума і яго саратнікаў, засеўшых у апарате рэдакцыі.

Нажаль выпадак з трацкістам Розенблума і Цыпкіным у рэдакцыі газеты «Звязда» не з'яўляецца адзіночным выпадкам. У апошні час, пасля правэркі і абмену партыйных дакументаў, выяўлены факты засмечанасці класава-варожымі элементамі і ў іншых партыйных арганізацыях. Класавы вораг, выкарыстоўваючы прытуленне большэвіскай пільнасці, ратазейства і лібералізм паасобных партыйных работнікаў, шляхам двурушніцтва і прамога абману змог прайсці правэрку і атрымаць новыя партыйныя дакументы. Трацкісты Жукаў і Мілаў змаглі абмануць партыйную арганізацыю Белдзяржвыдавецтва і Варашылаўскі райком КП(б)Б. Больш таго, калі Варашылаўскі райком партыі затрымаў выдачу новага партбілета двурушніку Мілаву, то сакратар парткома Белдзяржвыдавецтва Еленік узяў яго пад сваю абарону і дапамог яму атрымаць новы партыйны білет.

Варашылаўскі райком хоць і ведаў аб контррэволюцыйным трацкісцкім выступленні двурушніка Мілава на занятках гуртка па гісторыі партыі—за што райком сам адхіліў Мілава ад кіраўніцтва гуртком,—усё-ж праз месяц па хадайніцтву парткома Белдзяржвыдавецтва выдаў Мілаву партыйны білет новага ўзору. Гэтым самым Варашылаўскі райком праявіў гніла-ліберальныя адносіны да класавага ворага. Са справы трацкістаў Жукава, Мілава і іншых Варашылаўскі райком і партыйная арганізацыя Белдзяржвыдавецтва павінны зрабіць для сябе сур'ёзныя вывады.

Апрача рэдакцыі «Звязды» і Белдзяржвыдавецтва ў апошні час выкрыты трацкісцкія элементы яшчэ ў радзе іншых партыйных арганізацый. Так у Вышэйшай Комуністычнай сельска-гаспадарчай школе толькі ў апошні час быў выкрыт трацкіст Царэў, у рэдакцыі газеты «Рабочий»—актыўны саратнік трацкіста Розенблума—Энцін, у ЦСПСБ—трацкіст Кавальчук, у Белрадыёкамітэце—трацкіст Аракелаў.

Толькі ў апошнія дні выяўлена, што ў радах віцебскай партыйнай арганізацыі пасля правэркі і абмену партыйных дакументаў засталіся трацкісты, якія звiлі трацкісцка-контррэволюцыйную групу ў Віцебскім дэпо і ставiлі перад сабою задачу разбурэння чыгуначнага транспарта.

У Сіроцінскай партыйнай арганізацыі выкрыт трацкіст Эпштэйн, які знайшоў сабе цёплае месца ў Райсаюзе.

Гомельскі гарком партыі да апошняга часу праяўляў палітычную слепату і ліберальныя адносіны да трацкіста Фалкіна. Фалкін доўгі час працаваў разам з заядлым ворагам і контррэволюцыянерам Розенблума, ён быў яго саратнікам. Гомельскі гарком, не гледзячы на сігналы аб цеснай сувязі Фалкіна з выкрытым органам НКУС контррэволюцыянерам Розенблума, да апошняга часу не зрабіў адпаведных палітычных вывадаў і Фалкін прадаўжаў працаваць у апарате гаркома партыі. Толькі ў апошнія дні бюро Гомельскага гаркома вывела трацкіста Фалкіна са складу пленума і бюро гаркома і паставіла пытанне аб яго партыйнасці.

Выключную палітычную блізарукасць, страту класавай пільнасці і ліберальныя адносіны да яўнага класавага ворага—трацкіста Каструлёва праявіла партыйная арганізацыя Белкаапсаюза. Трацкіст Каструлёў, карыстаючыся палітычнай слепатой кіраўнікоў партыйнай арганізацыі Белкаапсаюза, на працягу многіх гадоў, змог праводзіць двурушніцкую палітыку і сваю контррэвалюцыйную работу. У часе праверкі партыйных дакументаў гэты двурушнік быў выключан з партыі. Здавалася-б, што з гэтага факту партыйная арганізацыя і кіраўніцтва Белкаапсаюза ў асобе Баскіна павінна была зрабіць сур'ёзныя палітычныя вывады, каб па-большэвіцку мабілізаваць усю партыйную арганізацыю, увесць калектыў работнікаў Белкаапсаюза і нізавыя кааператывы на павышэнне рэвалюцыйнай пільнасці. Аднак партыйная арганізацыя і кіраўніцтва Белкаапсаюза не толькі не зрабілі гэтага, а наадварот старшыня Белкаапсаюза—комуніст Баскін стаў на шлях прамой абароны двурушніка і ворага, трацкіста Каструлёва. Баскін не толькі паставіў гэтага двурушніка і ворага на адзін з адказнейшых участкаў работы, на пасаду начальніка аддзела планавання і арганізацыі гандлю, але дапамог Каструлёву атрымаць яшчэ і прэмію ў 1.500 руб., выстаўляючы гэтага трацкіста-двурушніка, як лепшага работніка. Гэта паказвае, што комуніст Баскін канчаткова страціў большэвіцкую пільнасць і знаходзіўся ў палоне класавага ворага—трацкіста Каструлёва, а партыйная арганізацыя Белкаапсаюза на такія паводзіны Баскіна нічым не рэагавала. Гэта гаворыць аб тым, што ў партарганізацыі адсутнічае крытыка і самакрытыка, а з боку Баскіна меў месца прамы заціск крытыкі і самакрытыкі ў апараце.

Усе прыведзеныя факты з усёй сілай яшчэ раз пацвярджаюць правільнасць указанняў снежаньскага пленума ЦК ВКП(б), што ...«члены партыі і партыйныя арганізацыі ўсё яшчэ дрэнна ўсвоілі неаднаразовыя ўказанні ЦК ВКП(б) аб неабходнасці ўсямернага павышэння большэвіцкай пільнасці і дысцыпліны сярод членаў партыі».

Толькі адсутнасцю большэвіцкай рэвалюцыйнай пільнасці можна тлумачыць тое, што большасць выкрытых за апошні час трацкісцкіх контррэвалюцыйных элементаў у радзе партарганізацый КП(б)Б—не былі выкрыты тымі пярвічнымі партыйнымі арганізацыямі, дзе яны знайшлі сабе прытулак, а былі выкрыты пры дапамозе ЦК КП(б)Б, органаў НКУС і гаркома партыі. Гэта паказвае, што рад партыйных арганізацый КП(б)Б не выканалі ўказанняў тав. Гікало, які неаднаразова падкрэсліваў, што:

«Важнейшая задача партарганізацыі Беларусі—далейшае ўсямернае павышэнне большэвіцкай пільнасці.

Партыйная пільнасць абавязвае нас умець выкрываць контррэвалюцыйныя махінацыі ворагаў нашай партыі і савецкай улады, у асаблівасці двурушнікаў—трацкістаў і зіноўеўцаў, скаціўшыхся ў лагер самай агалцелай белагвардзейшчыны».

Толькі стратай большэвіцкай пільнасці можна тлумачыць тое, што доўгі час заставаліся не выкрытымі такія злодзеі і контррэвалюцыянеры трацкісцка-зіноўеўскага ахвосця як Розенблюм, Жукаў, Мілаў і іншыя. Гэта сведчыць аб тым, што ў паасобных партарганізацыях КП(б)Б адсутнічае большэвіцкая крытыка і самакрытыка—гэтая вастрэйшая зброя большэвіцкай партыі. Гэта гаворыць аб тым, што ў паасобных партарганізацыях існавалі яўна гніла-ліберальныя адносіны да двурушнікаў і ворагаў партыі, бо ў радзе выпадкаў, як напрыклад у партарганізацыі рэдакцыі газеты «Звязда», Белдзяржвы-

давецтва і інш., не гледзячы на наяўнасць сігналаў аб контррэволюцыйных трацкісцкіх дзеяннях Розенблюма, Жукава, Мілава і інш.,—партыйныя арганізацыі не рэагавалі на гэтыя сігналы. Нарэшце ўсё гэта сведчыць аб тым, што ў радзе звенняў КП(б)Б кіраўнікі партыйных арганізацый і паасобныя камуністы пасля праверкі і абмену партыйных дакументаў дэмабілізаваліся, лічачы, што ў часе праверкі і абмену партыйных дакументаў усе ворагі партыі і савецкай улады выгнаны з рады партыі, што партыйныя арганізацыі ачышчаны ад ворагаў і цяпер можна пачываць на лаўрах. Гэта пацвярджаецца ўсімі тымі фактамі, якія выяўлены ЦК КП(б)Б за апошні час у рэдакцыі газеты «Звязда», Белдзяржвыдавецтве і іншых партарганізацыях.

Усё гэта паказвае, што паасобныя партыйныя арганізацыі КП(б)Б не зрабілі для сябе адпаведных палітычных вывадаў, не ўсвоілі і не выканалі зусім чоткіх і ясных ўказанняў і рашэнняў снежаньскага пленума ЦК ВКП(б), у якіх гаворыцца:

«Пленум ЦК ВКП(б) абавязвае ўсе партыйныя арганізацыі да канца ўсвоіць гэтыя ўрокі і пакласці канец агіднасцям, якія былі выяўлены ў ходзе праверкі партыйных дакументаў. Толькі ўсвоіўшы гэтыя ўрокі і паслядоўна выконваючы неаднаразовыя ўказанні ЦК ВКП(б) аб усямерным павышэнні рэволюцыйнай большэвіцкай пільнасці і неабходнасці «падняць узровень нашай арганізацыйнай работы да ўзроўню палітычнага кіраўніцтва», партарганізацыі змогуць да канца выкарчаваць карэнні апартуністычнага благадушша, завастрыць большэвіцкую пільнасць членаў партыі, выхаваць партыйны апарат у духу большэвіцкай астраты і непрымірымасці і дабіцца таго, што статут партыі стане сапраўды непарушнай асновай яе ўнутранага жыцця».

Апошнія факты выкрыцця трацкіска-зіноўеўскай тэрарыстычнай банды заклітых ворагаў партыі і савецкай улады, і выяўленыя факты засмечанасці паасобных партыйных арганізацый КП(б)Б контррэволюцыйнымі трацкісцкімі элементамі—усё гэта абавязвае партыйныя арганізацыі КП(б)Б зрабіць для сябе сур'ёзныя палітычныя вывады.

Не ўсе гнёзды гэтых бандытаў і ворагаў савецкай улады і партыі выяўлены і выкрыты, не ўсе ўдзельнікі трацкіска-зіноўеўскай банды злоўлены, бо да тэрарыстычнай банды Троцкага, Зіноўева і іншых цягнуліся ніці і ад іншых контррэволюцыйных груп і груповак. Жыве яшчэ глavar гэтай банды—Троцкі, які хаваецца за граніцай і разам са сваімі саюзнікамі—фашыстамі і фашысцкай ахранкай (гестапо) будзе імкнуцца перакінуць у Савецкі Саюз сваіх новых агентаў—дыверсантаў, тэрарыстаў, шпіёнаў і правакатараў.

Ведучы бязлітасную барацьбу з контррэволюцыйным трацкіска-зіноўеўскім ахвосцем, ачышчаючы ад іх рады партыі, мы ні на мінуту не павінны ўпускаць з-пад увагі і ўсіх іншых ворагаў і контррэволюцыйных элементаў. Ва ўмовах БССР у мінулым мы мелі многа розных контррэволюцыйных дробна-буржуазных партый, як напрыклад: меншавікоў, эсэраў, бунд, нацдэмаў і інш., якія, як на гэта указваў тав. Сталін у сваім дакладзе на Студзеньскім пленуме ЦК ВКП(б)

у 1933 годзе, з далейшай перамогай соцыялізма, умацаваннем савецкай дзяржавы могуць заварушыцца і імкнуцца нанесці ўдар соцыялістычнай радзіме.

Савецкая Беларусь знаходзіцца на рубяжы з капіталістычным Захадам, адкуль на тэрыторыю Савецкага Саюза рознымі шляхамі імкнуцца прабрацца яўныя ворагі для ажыццяўлення сваіх контррэвалюцыйных, тэрарыстычных, дыверсійных і шпіёнскіх дзеянняў, гэтую акалічнасць нельга забываць ні на адну хвіліну.

Мы павінны забяспечыць такое становішча, каб ні адзін вораг партыі і савецкай улады не змог пранікнуць не толькі ў партыю, але і на тэрыторыю савецкай зямлі.

Задача ўсіх партыйных арганізацый КП(б)Б і кожнага камуніста ў паасобку ўзняць сваю большэвіцкую пільнасць і бязлгасна выяўляць, выганяць з рады партыі ўсіх трацкістаў—дзурўшнікаў, заклятых ворагаў рабочага класа і партыі, якія шляхам ашуканства змаглі прайсці праверку партыйных дакументаў і атрымаць новы партыйны білет. Гэта абавязвае нас не супакойвацца на дасягнутых поспехах у справе ачысткі рады партыі ад класава-варожых і контррэвалюцыйных элементаў у часе праверкі і абмену партыйных дакументаў, а мабілізаваць усе партыйныя арганізацыі і кожнага камуніста на ўсямернае падняцце большэвіцкай пільнасці. Гэта ў сваю чаргу патрабуе ад усіх партыйных арганізацый і яе кіраўнікоў добрага ведання сваіх камуністаў штодзённай праверкі іх на жывой практычнай рабоце. Замест слаvesнай балбатні аб падняцці большэвіцкай пільнасці, як гэта іны раз мае месца ў паасобных партыйных арганізацыях, трэба заняцца сапраўдным вывучэннем членаў і кандыдатаў партыі сваёй арганізацыі, выхоўваць з іх сапраўдных большэвікоў-стапінцаў. Уся работа партыйных арганізацый павінна быць пабудавана так, каб усямерна павышаць палітычна-гэарэтычны ўзровень, большэвіцкую рэвалюцыйную пільнасць і дысцыпліну сярод камуністаў.

Пільнасць камуністаў неабходна на любым участку работы. Пераўсвоіць, што не толькі на партыйных сходах трэба ўпамінаць і гаварыць аб пільнасці, а на кожным кроку, на кожным участку соцыялістычнага будаўніцтва, дзе-б толькі не знаходзіўся камуніст-большэвік, усюды яму неабходна быць зоркім і пільным. Трэба памятаць указанні Леніна, што кожны камуніст адказны за партыю і кожная партыйная арганізацыя адказна за свайго члена партыі.

Крытыка і самакрытыка павінна стаць вастрыёй зброі для ўсіх партыйных арганізацый у барацьбе за падняцце большэвіцкай рэвалюцыйнай пільнасці, за палепшанне ўсёй партыйна-арганізацыйнай і палітычна-выхаваўчай работы, у барацьбе за чыстату і маналітнасць рады партыі.

Сталінскі Цэнтральны Камітэт партыі, наш любімы правадыр тав. Сталін даюць выключныя прыклады большэвіцкай пільнасці. Не мала ўдараў і наскокаў адведзена ад вялікай пролетарскай рэвалюцыі, ад партыі і Савецкай дзяржавы, дзякуючы нястомнай пільнасці тав. Сталіна. Тав. Сталін зорка стаіць на варце адзінства, маналітнасці рады нашай партыі. Доўг і абавязак кожнага камуніста вучыцца пільнасці у ЦК ВКП(б) і тав. Сталіна. Быць такім-жа пільным і непрымрым барацьбітом за справу пролетарыята, за перамогу соцыялізма, якім з'яўляецца наш любімы правадыр тав. Сталін, вось да чаго павінен імкнуцца кожны камуніст.

* * *

Уся КП(б)Б і ўвесь беларускі народ, як і ўся ВКП(б) і ўвесь савецкі народ у адказ на вылазку раз'юшаных ворагаў трацкісцка-зіноўеўскай белагвардзейскай фашысцкай банды яшчэ мацней згуртуюць свае рады вакол ленінска-сталінскага ЦК ВКП(б), вакол свайго любімага правадыра тав. Сталіна.

Дзякуючы тав. Сталіну мы сталі жыць заможна і радасна. На кожным кроку мы адчуваем правату і сілу сталінскіх слоў: «жыць стала лепш, жыць стала веселей». Увесь савецкі народ грудзьмі сваімі будзе абараняць жыццё сваіх любімых правадыроў і арганізатараў перамогі соцыялізма ў нашай краіне, даўшых нам шчаслівае жыццё. Большэвіцкая партыя і савецкі народ ніколі і нікому не дазвolyць падумаць брудныя крывавыя рукі на любімага ўсёй партыі, усім савецкім народам і працоўнымі ўсяго свету тав. Сталіна.

Усмерня і няспынна павышаючы сваю рэвалюцыйную пільнасць, бізнатасна вырываючы і выганяючы з рады партыі ўсіх трацкісцкіх дварушнікаў, апартуністаў, класава-чужыя варожыя элементы і іх агентуру—ўся КП(б)Б, як і ўся ВКП(б) і ўвесь савецкі народ будуць пільна ахоўваць жыццё сваіх правадыроў і жыццё вялікага гена і арганізатара перамогі соцыялізма ў нашай краіне таварыша Сталіна.

Імя тав. Сталіна ляжыць у сэрцах шматмільённага савецкага народу як самае дарагое, самае любімае, як сігн і сімвал шчаслівага і радаснага жыцця, як сігн і сімвал далейшых перамог соцыялізма ў нашай краіне.

Г. Годэр

Новая сталінская Канстытуцыя—росквіт савецкай дэмакратыі

Праект Канстытуцыі Саюза ССР, створаны пад непасрэдным кіраўніцтвам правідыра працоўных усяго свету і таварыша Сталіна, з'яўляецца дакументам сусветнага значэння. Адыктуючы карэктныя змены, што адбыліся ў нашай краіне, Канстытуцыя адкрывае новую эпоху развіцця савецкай дэмакратыі, уздыму народнай гаспадаркі і, на аснове гэтага,—нябачай ніколі ў свеце рост матэрыяльнага добрабыту працоўных.

Першая Савецкая Канстытуцыя 1918 г., зацверджаная V Усерасійскім з'ездам саветаў, амаль праз год пасля вялікай Окцябрскай рэвалюцыі, запісала тое, што ўжо было заваявана.

Ленінскія ўказанні: «моцна толькі тое ў рэвалюцыі, што заваявана масамі пролетарыята. Запісваць варта толькі тое, што сапраўды моцна заваявана», ляглі ў аснову праекта Канстытуцыі, прадстаўленай на абмеркаванне шырокіх мас працоўных нашай краіны.

Дзяржава пераможанага сацыялізма і яе Канстытуцыя ўвасабляюць усе лепшае, за што змагаліся лепшыя прадстаўнікі чалавечства, яго перадавыя розумы.

Кожнае слова, кожны радок сталінскага праекта Канстытуцыі дыхаюць сілай і праўдай. Яна выражае сілу народаў вялікага Саюза сацыялістычных рэспублік.

Велізарнейшыя перамогі сацыялізма ў СССР, адлюстраваныя ў Канстытуцыі, аказваюць агромны рэвалюцыйны ўплыў на працоўных усяго свету, выклікаюць глыбокі пераварот у іх свядомасці, надзяюць ім упэўненасць у сваіх сілах і пераконваюць у практычнай магчымасці звяржэння капіталізма і перамогі сацыялізма.

Яшчэ ў 1918 г., у 10 тэзісах аб Савецкай уладзе, прадстаўленых VII з'езду партыі, Ленін прадбачыў «пашырэнне савецкай канстытуцыі, па меры спынення супраціўлення эксплуатацый, на ўсё насельніцтва¹⁾».

У адказах свертлюшым тав. Сталін падкрэслівае, што рамкі савецкай дэмакратыі, намечаныя ў рашэннях XVI канферэнцыі партыі і III з'ездам саветаў СССР, не застаюцца непахіснымі на векі. Дэмакратыя ў нас будзе пашырацца па меры ўмацавання гаспадарчай і

¹⁾ т. XXI, стар. 372.

палітычнай магутнасці пролетарыята, па меры ўзмацнення міжнародных пазіцый Совецкай дзяржавы.

Па меры умацавання нашых унутраных і знешніх пазіцый, па меры дасягнутых поспехаў сацыялістычнага будаўніцтва і ліквідацыі капіталістычных элементаў наглядаецца сістэматычна пяхітынае зніжэнне процанга насельніцтва, пазбаўленага выбарчых праў.

Пры выбарах савітаў 1934—1935 г. пазбаўленых выбарчых праў было ўсяго 2,5 проц.

Пазбаўленне эксплуатацараў выбарчых праў з'яўляецца як адзін з выказаў завасвы дыктатэры пратетарыята. Гэта выключэнне эксплуатацараў з савецкай дэмакратыі ўвасіто ў ленінскую «Дэкларацыю праў працоўнага і эксплуатаемага народу», прынятую ІІІ зездам савітаў і ў Канстытуцыю, зацверджаную V Усерасійскім зездам савітаў.

Пазбаўленне выбарчых праў эксплуатацараў рэзка падкрэслівае асаблівасць савецкай дэмакратыі і савецкага ладу. Выбаршчыкамі з'яўляюцца працоўныя масы, якія ўцягваюцца праз Саветы ў палітычнае жыццё, у кіраванне дзяржавай.

Савецкая Канстытуцыя заўсёды забяспечвала ўсеагульнае выбарчае права большасці насельніцтва, усім працоўным Савецкага Саюза.

Як дзеючая, так і праект новай сталінскай Канстытуцыі, не ведаюць падзелу выбаршчыкаў на карыстаючыхся актыўным і пасіўным выбарчым правам. Канстытуцыя надастаўляе выбарчыя правы жанчынам і ваяннаслужачым, катэгорыям, якія выключаныя ў большасці буржуазных краінах з кола асоб, карыстаючыхся выбарчымі правамі. Знішчаны выбарчыя цэнзы.

«Усеагульная» або «ўсеагульная» выбары, дэкларуемыя ў буржуазных канстытуцыях пры накінасці ў іх абмежаванняў, як, напр., па цэну аседласці, грамадзінсці, пазбаўлення выбарчых праў жанчын, ваяннаслужачых і інш., з'яўляюцца па сутнасці «вузкай, урэзанай, фальшывай, ліцамернай» (Ленін) дэмакратыяй для багатых.

«Выбары, якія праводзяцца пры такіх умовах, буржуазія, зразумелая справа, любіць называць «свабоднымі», «роўнымі», «дэмакратычнымі», «ўсенароднымі», бо гэтыя словы служаць для сукрыцця праўды, для сукрыцця таго, што ўласнасць на срокі вытворчасці і палітычная ўлада застаецца ў эксплуатацараў»¹⁾.

Па цэлу аседласці ў капіталістычных краінах фактычна пазбаўляецца выбарчых праў агромная колькасць беспрацоўных, прымушаных у пошукках работы пераязджаць з месца на месца, а таксама вялікая колькасць сезонных рабочых, якія ў сілу сваёй прафесіі ў час выбараў не могуць знаходзіцца ў сваіх выбарчых акругах.

Выбарчым правам у органах самакіравніцтва ў Англіі карыстаюцца, напрыклад, толькі асобы, якія маюць уласны або знімаюць за плату халь-бы адзін пагон, а выніку чаго, хатнія работніцы і наогул прыслуга пазбаўлены выбарчых праў.

¹⁾ Ленін, т. XXIII стар. 41.

Унясенне ў выбарчы спіс большасці штатаў ЗША залежыць ад уплаты збору ў 2 далары. Велізарныя масы выбаршчыкаў, якія не маюць магчымасці унесці гэтую суму — беспрацоўныя і г. д. — зусім не ўдзельнічаюць у выбарах, або прымушаны галасаваць за партыю, якая унесла за іх гэтую суму. У Англіі, прыкладна, 500 тысяч выбаршчыкаў буржуазнага класа карыстаюцца двума галасамі, бо яны знімаюць кватэру ў адной выбарчай акрузе і ўладваюць участкам зямлі ці прадпрыемствам у другой, або маюць вучэльную ступень, за што таксама прадастаўляецца права другога голасу.

Творцы буржуазных канстытуцый прадугледзелі абмежаванні, якія выражаюцца ў тым, што маланаселеным, аграрным раёнам прадастаўляецца аднолькавае прадстаўніцтва ў парламенце з шчыльнанаселенымі індустрыяльнымі раёнамі, каб абмежаваць прадстаўніцтва ў парламент рэвалюцыйных элементаў і забяспечыць уплыў у парламенце кансерватыўных партый. У выніку такой выбарчай «геаметрыі» 12 мільёнаў жыхароў штата Нью-Ёрка маюць столькі-ж прадстаўнікоў, колькі штат Невада з 90.000 жыхарамі.

Паміма гэтых абмежаванняў існуюць абмежаванні па нацыянальнаму прызнаку: паменшана прадстаўніцтва нацыянальных меншасцей на карысць пануючай нацыі. Але бага майстэрства гэтым нятані дабілася польская буржуазія, якая праводзіць абмежаванні для раёнаў з украінскай, беларускай, літоўскай і інш. нацыянальнымі меншасцю насельніцтва.

* * *

Совецкая дэмакратыя спачатку свайго ўзнікнення прадстаўляе сабою дэмакратыю вышэйшага тыпу.

«Пролетарская дэмакратыя ў мільён раз дэмакратычней усякай буржуазнай дэмакратыі; Совецкая ўлада ў мільён раз дэмакратычней самай дэмакратычнай буржуазнай рэспублікі»¹⁾.

Совецкая краіна раскрывае нябачныя ні ў адной краіне культурныя магчымасці для працоўных мас, садзейнічае небываламу росту навукі, літаратуры, мастацтва.

Прынцыповае адрашчэнне савецкай дэмакратыі ад самых перадавых капіталістычных краін праяўляецца ва ўсіх галінах дзяржаўнага і грамадскага жыцця.

Раўнапраўе жанчыны ў сям'і, у быце, на вытворчасці, у палітычным жыцці знашло моцнае месца ў нашай сацыялістычнай дзяржаве, дзе ліквідуюцца рэшткі капіталістычных элементаў, дзе дыктатура пролетарыята разбіла і знішчыла аковы прыватнай уласнасці.

«Поўнага раўнапраўя не дала ні адна, нават самая прагрэсіўная рэспубліканская, дэмакратычная, буржуазная дзяржава.

А Совецкая рэспубліка Расіі адразу змяла ўсе без выключэння законадаўчыя сляды няроўнасці жанчын, а гэтаму забяспечыла ёй поўную роўнасць па закону»²⁾.

Па арт. 122 праекта новай сталінскай Канстытуцыі — Жанчыне ў СССР прадастаўляюцца роўныя правы з мужчынай ва ўсіх галінах гаспадарчага, дзяржаўнага, культурнага і грамадска-палітычнага жыцця».

1) Ленін, т. XXIII, стар. 350.

2) Ленін, т. XXV, стар. 113.

Магчымасць ажыццяўлення гэтых праў жанчын забяспечваецца прадастаўленнем жанчыне роўнага з мужчынай права на працу, аплата працы, адпачынак, соцыяльнае страхаванне і адукацыя, дзяржаўная ахова інтарэсаў маці і дзіцяці, прадастаўленнем жанчыне прыцяжарнасці вопыскаду з захаваннем утрымання, шырокай сеткі ра-
дзільных дамоў, дзіцячых ясляў і садоў.

У процілегласць гэтаму жанчыны зусім пазбаўлены выбарчых праў у такіх краінах як Італія, Францыя, Японія, Партугалія, Бельгія, Гватэмала, Юга-Славія, Грцыя, Бразілія і Аргенціна.

Задачай дыктатуры пролетарыята з'яўляецца ўцягненне ў палітычнае жыццё ўсіх слоў працоўных, у першую чаргу агромных мас працоўнага сялянства, прыцягненне іх да кіравання дзяржавай і соцыялістычнай вытворчасцю.

У праграме партыі, прынятай у сакавіку 1919 г., вызначалася кіруючая і агульная рэвалюцыйная роля гарадскога прамысловлага пролетарыята, як найбольш скацініраванага, аб'яднанага і загэргаванага ў барацьбе часткі працоўных мас. З прычыны гэтага ў нашай дзеючай канстытуцыі знашлі адлюстраванне некаторыя перавагі рабочага класа пры выбарах у парламенці з больш распаўсюджанай часткаю працоўных вёскі.

«Гэтыя перавагі ў карысць рабочых былі ўведзены тады, калі сяліне яшчэ былі падкам дробнымі ўласнікамі і на весцы яшчэ былі вялікі ўплыў кулацтва. Гэтыя перавагі замацавалі кіруючую ролю рабочага класа ў Совецкай дзяржаве, дапамагалі ўмацаванню Совецкай улады і разам з тым забяспечылі шырокую дапамогу пролетарскай дыктатуры працоўнаму сялянству ва ўздыме сельскай гаспадаркі і ў паследваўшай затым соцыялістычнай перабудове вёскі. Партыя заўсёды ўказвала, што гэтыя перавагі ў карысць рабочых былі ў свой час неабходнымі для забяспечвання заваяў пролетарскай рэвалюцыі, і няўменна пры гэтым падкрэслівала іх часовы характар» (Молатаў, аб зменах у савецкай Канстытуцыі, стар. 19).

Характэрнаю рысай савецкага дэмакратызма з'яўляецца выкананне задач перапрацоўкі дроблага тавараўтворцы. Перамога калгаснага ладу азначае разрыв з дробнаўласніцкім ўкладам. Сяляне-калгаснікі ў сучасны момант з'яўляюцца работнікамі соцыялістычных прадпрыемстваў. Паслядоўна соцыялістычныя прадпрыемствы пры гэтым захоўваюць сваё вялікае значэнне так сама, як і рабочы клас, які ўсёй папярэдняй гісторыяй лепш загэргаваны і падрыхтаваны да барацьбы з перажыткамі капіталізма.

Задача рабочага класа заключаецца ў яшчэ большым уцягненні калгаснага сялянства ў кіраванне дзяржавай, выхаванне яго ў духу барацьбы за далейшы рост і ўмацаванне соцыялістычнай уласнасці, за далейшы рост і абароназдольнасць нашай соцыялістычнай радзімы.

Устанавленне замест не зусім роўных вясраў роўнымі ёсць сродак гэтага выхавання, сродак палітычнага і культурнага уздыму вёскі:

**«Замена не зусім роўных роўнымі выбарамі для ўсіх працоўных будзе на многім садзейнічаць далейшым поспехам пра-
савання нашай краіны па шляху стварэння бяскласавога со-**

цыялістычнага грамадства» (Молатаў, аб зменах у савецкай Канстытуцыі, стар. 20).

У гутарцы з Рой-Говардам таварыш Сталін даў выключна яркую характарыстыку таго, чаму нашы выбары будуць усеагульнымі.

«Таму,—гаворыць таварыш Сталін,—што ўсе грамадзяне, за выключэннем пазбаўленых выбарчых праў па суду, будуць мець права выбіраць і быць выбранымі.

Чаму нашы выбары будуць роўнымі? Таму, што ні розніца ў маёмасных адносінах (яшчэ часткова існуючая), ні расавая і нацыянальная прыналежнасць не будуць даваць ніякіх прывілей ці ўшчэрбу. Жанчыны будуць карыстацца актыўным і пасіўным выбарчым правам на роўных правах з мужчынамі. Нашы выбары будуць сапраўды роўнымі.

Чаму тайныя? А таму, што мы хочам даць савецкім людзям поўную свабоду галасаваць за тых, каго яны хочуць выбраць, каму яны давераць забяспечанне сваіх інтарэсаў.

Чаму прамыя? Таму, што непасрэдня выбары на месцах ва ўсе прадстаўнічыя ўстановы, аж да вярхоўных органаў, лепш забяспечваюць інтарэсы працоўных нашай неабдымнай краіны».

Праект сталінскай Канстытуцыі агалошае сапраўдныя свабоды для працоўных, для народу. Яна прадастаўляе рэальныя магчымасці культурнага росту, палепшання свайго добрабыту. Яна—адзіная канстытуцыя ў свеце, якая забяспечвае матэрыяльнымі сродкамі агалошаныя ў ёй свабоды. Працоўнаму соцыялістычнай дзяржавы гарантуецца права на працу, на атрыманне гарантаванай работы, з аплатай працы ў адпаведнасці з яе колькасцю і якасцю.

«Права на працу забяспечваецца соцыялістычнай арганізацыяй народнай гаспадаркі, няўхільным ростам прадукцыйных сіл савецкага грамадства, адсутнасцю гаспадарчых крызісаў і ліквідацыі беспрацоўя» (арт. 118 праекта Канстытуцыі).

Ахова праў асобы грамадзяніна, які ў нашай соцыялістычнай дзяржаве з'яўляецца самым каштоўным капіталам, займае ў Канстытуцыі соцыялістычнага грамадства агромнае месца.

У краіне перамогшага соцыялізма большэвіцкая партыя і яе вялікі правадыр таварыш Сталін абвясцілі клопаты аб чалавеку важнейшай задачай соцыялістычнага грамадства.

Права на адпачынак забяспечваецца скарачэннем рабочага дня да 7 гадзін, «устаанаўленнем штогодніх водпускаяў рабочым і служачым з захаваннем зароботнай платы, прадастаўленнем для абслугоўвання працоўных шырокай сеткі санаторыяў, дамоў адпачынку, клубаў» (арт. 119 праекта Канстытуцыі). «Грамадзянам СССР забяспечваецца недатыкальнасць асобы. Ніхто не можа быць падвергнуты арышту інакш, як па пастанове суда ці з санкцыі пракурора» (арт. 127).

Мы будзем грамадства, у якім чалавечая асоба адчувае сябе сапраўды свабоднай.

«Мне трудна ўявіць сабе,—сказаў таварыш Сталін у гутарцы з Рой-Говардам,—якая можа быць «асабістая свабода» у беспрацоўнага, які ходзіць галодным і не знаходзіць прымянення сваёй працы. Сапраўдная свабода ёсць толькі там, дзе знішчана эксплуатацыя, дзе няма прыгнечання адных людзей другімі, дзе няма беспрацоўя і жабрацтва, дзе чалавек не дрыжыць за тое

што заўтра можа страціць работу, жыллё, хлеб. Толькі ў такім грамадстве магчыма сапраўдная, а не папяровая, асабістая і ўсякая іншая свабода».

Амаль усе буржуазныя канстытуцыі абвяшчаюць правы і свабоды грамадзянам усеагульнымі, абсалютнымі і недатыкальнымі, але з пэўнымі агаворкамі ў інтарэсах грамадскай безапаснасці, г. зн. безапаснасці буржуазіі. Вострую і едкую крытыку гэтаму дае Карл Маркс у вядомай працы «18 Брумера»:

«Кожны параграф канстытуцыі змяшчае свой уласны антытэзіс, сваю уласную ніжнюю і верхнюю палату, а іменна: у агульнай фразе—свабоду, у агаворцы—адмену свабоды».

У Канстытуцыі Французскай буржуазнай рэспублікі 1848 г., напрыклад, запісана: «Навучанне свабодна. Але свабодай навучання павінны карыстацца пад умовай, выражанай у законе і пад вярхоўным наглядам дзяржавы». І далей: «Жыллё кожнага грамадзяніна недатыкальна, за выключэннем форм, устаноўленых законам» і т. д. Такого роду агаворкі маюць месца ва ўсіх дзеючых буржуазных канстытуцыях.

Палітычная роўнасць, абвешчаная ў буржуазных канстытуцыях, з'яўляецца толькі факцыяй, ашуканствам працоўных мас. Такое становіцца немінуча ў буржуазным грамадстве, бо сродкі вытворчасці, усе багатствы, ствараемыя рабочымі, прысвойваюцца буржуазіі, рабочнік замест іх атрымлівае кніжкі свабоды без адпаведнай эканамічнай гарантыі.

Праект новай сталінскай Канстытуцыі прыводзіць чоткую, ярка выражаную палітыку дружбы паміж народамі вялікага Савецкага Саюза. Выходзячы з культурнага і гаспадарчага росту, на аснове барацьбы сталінскай нацыянальнай палітыкі, забяспечваецца яшчэ больш хуткі рост нацыянальных утварэнняў: аўтаномных абласцей, аўтаномных і саюзных рэспублік.

БССР развівалася і расла як сацыялістычная рэспубліка пры непасрэднай дапамозе і ў цесным сюззе з астатнімі рэспублікамі.

Дзякуючы непасрэднай дапамозе братніх саюзных рэспублік і ў першую чаргу рускага пролетарыята, у гаспадарчым і культурным будаўніцтве БССР дасягнуты вялікія поспехі.

Класавая прырода канстытуцыі БССР, РСФСР і іншых рэспублік Савецкага саюзу адзіная: яны грунтуюцца на дыктатуры пролетарыята. Канстытуцыя БССР вырасла ў ходзе барацьбы за ўмацаванне пролетарскай улады ў БССР пад кіраўніцтвам КП(б)Б. На розных этапах развіцця канстытуцыі БССР контррэвалюцыйныя нацыянал-дэмакраты імкнуліся сказіць яе класавы змест, падарваць савецкую ўладу ціхаю сапай і прывесці БССР да рэстаўрацыі капіталізма. Ігнатоўскія, Лёсікі, Мастоўскія і К імкнуліся адарваць Беларусь ад Савецкага Саюза—сацыялістычнай радзімы ўсіх працоўных.

Аднак працоўныя БССР пад кіраўніцтвам КП(б)Б далі сакрушальны адпор гэтым спробам, разграмілі нацдэмакратызм.

Як і ўсе савецкія нацыянальныя рэспублікі, БССР адлюструе ў сваёй новай канстытуцыі геніяльныя прынцыпы і ідэі, сфармуляваныя ў сталінскім праекце Канстытуцыі СССР.

Акрамя існуючых саюзных рэспублік, праект Канстытуцыі прадугледжвае дадаткова непасрэднае ўваходжанне рэспублік Закаўказ-

скай федэрацыі, Грузіі, Арменіі, Азербайджана ў якасці саюзных рэспублік у Саюз, а таксама Казахскай і Кіргізкай ССР.

Вярхоўны совет, які з'яўляецца вышэйшым органам дзяржаўнай улады, складаецца з двух палат: Совета саюза і Совета нацыянальнасцей.

Прынцып суверэнітэта, верхаўенства праў, раўнапраўе знаходзіць сваё выражэнне ў роўным прадстаўніцтве ў Совеце нацыянальнасцей саюзных рэспублік, незалежна ад колькасці насельніцтва рэспублікі. Армянская ССР, Беларускай ССР і інш. прадстаўлены ў Совеце нацыянальнасцей, як і РСФСР, 10-ю дэпутатамі.

Існаванне двух палат, з якіх складаецца Вярхоўны совет і якія на роўных пачатках карыстаюцца аднолькавымі правамі ў законадаўчым ініцыятыве, устаноўлена для таго, «каб у складзе нашых вышэйшых органаў быў такі орган, які служыў-бы адлюстраваннем патрэб і запатрабаванняў усіх без выключэння рэспублік і нацыянальнасцей» (Сталін, «Марксізм і нацыянальна-каланіяльнае пытанне», стар. 123).

Двухпалатная сістэма, якая ўстанаўляецца буржуазнымі канстытуцыямі, мае рэакцыйны сэнс. Верхняя палата ў асобе палаты лордаў у Англіі, сената — ва Францыі проціпастаўлена ніжняй палате, у якой прадстаўлены дэмакратычныя элементы. Не давяраючы народу, асобы буржуазных канстытуцый стварылі сенат, які выбіраецца на падставе ўскоснага галасавання і з'яўляецца аплотам рэакцыйнай буржуазіі (буйныя аграрыі і фінансавыя акулы).

Французская, англійская і інш. буржуазныя канстытуцыі прадстаўляюць сенату права спыняць дзейнасць любога закону, прынятага ў ніжняй палате. Згодна арт. 5 канстытуцыі Французскай рэспублікі 1875 года—прэзідэнт рэспублікі можа са згоды сената распусціць палату дэпутатаў да сканчэння законнага тэрміну яе паўнамоцтваў.

Згодна арт. 9 закона, аб арганізацыі сената, сенат можа ператваралі ў вярхоўны суд і разбіраць справы аб пасяганнях на безпаснасць дзяржавы. Гэтыя пытанні належаць выключна кампетэнцыі сената і тым самым падкрэсліваецца верхаўенства сената над палатай дэпутатаў.

Раўнапраўнасць абодвух палат у нашай Канстытуцыі забяспечваецца арт. 37 і 41.

У практыцы новай сталінскай Канстытуцыі з выключнаю сілай падкрэслена ўзросшае значэнне і роля камуністычнай партыі ў дзяржаўным будаўніцтве. Артыкул 126 указвае на вядучую ролю камуністычнай партыі—перадавога атрада працоўных у іх барацьбе за ўмацаванне і развіццё сацыялістычнага ладу, кіруючага ядра ўсіх арганізацый працоўных як грамадскіх, так і дзяржаўных.

Без партыі Леніна—Сталіна, якая з'яўляецца накіроўваючай і кіруючай сілай ў сістэме дыктатуры пролетарыята, былі-б нямыслімы перамога працоўных і таржаство сацыялізму ў нашай краіне. У сацыялістычнай дзяржаве рабочых і сялян кіруючая роля большэвіцкай партыі забяспечвае далейшае развіццё і ўмацаванне сацыялістычнага ладу, забяспечвае поўную рэалізацыю ўсіх праў і свабод, якія прадстаўляюцца праектам новай сталінскай Канстытуцыі СССР працоўным.

Вялікая сіла савецкай дэмакратыі, выключная рэвалюцыйнасць нашага ўраду сказваецца і ў тым, што ўпершыню ў свеце ў нашым Савецкім Саюзе працоўныя шырока абмяркоўваюць самую рэвалю-

цыйную, самую перадавую Канстытуцыю, напісаную рукой выдатнага стратэга рэвалюцыі вялікага Сталіна.

Сталінская Канстытуцыя, якая зараз абмяркоўваецца шматмільённымі масамі працоўных Савецкага Саюза і выклікае энтузіязм пролетарыята капіталістычных краін, з'яўляецца гістарычным вынікам завасу пролетарыята і ўсіх працоўных СССР.

Сталінская Канстытуцыя выкліка яшчэ большы рост энтузіязму працоўных мас у іх змаганні за камунізм.

Аднак неабходна памятаць, што, ідучы ка дну, класавыя ворагі карыстаюцца самымі дзікімі сродкамі супраціўлення. Гэта з усёй нагляднасцю ўскрыў і паказаў працэс над азвярэлымі ворагамі соцыялізма і савецкай дзяржавы—трацкісцка-зіноўсускай белафашысцкай гэрарыстычнай бандай,—якая на чале з заклётымі ворагамі партыі і савецкай ўлады—Троцкім, Зіноўевым, Каменевым і іншымі, у саюзе з нямецкай фашысцкай ахранкай (гестапо) 1-га снежня 1934 г. забілі аднаго з лепшых кіраўнікоў партыі і савецкай ўлады—Сяргея Міронавіча Кірава і рыхтавалі забойства правадыра партыі і ўсіх працоўных—таварыша Сталіна і яго бліжэйшых сарацімаў: Варахілава, Кагановіча, Орджанікідзе, Жданова, Постышэва і Касіора.

Гэтыя агалцелыя ворагі і абанкроўшчыяся палітычныя авангурісты, страцішы усякую надзею звярнуць партыю і савецкую ўладу з ленінскага шляху, імкнуліся шляхам забойства з-за вугла кіраўнікоў партыі і савецкай ўлады, і ў першую чаргу геніяльнейшага правадыра, таварыша Сталіна, выклікаць замяшанне ў нашых радах, каб захапіць ўладу ў свае рукі. Прыгавар Ваеннай калегіі Вярхоўнага Суда аб расстрэле гэтых шаленых фашысцкіх сабак і паведамленне аб расстрэле гэтых бандытаў увесць савецкі народ і пролетарыят усяго свету сустраў са здавальненнем. Пролетарскі суд выканаў паграбаванне шматмільённага савецкага народу.

Аднак, расстрэл гэтай кучкі азвярэлых ворагаў соцыялізма не гаворыць, што ўсе ворагі партыі і савецкай ўлады знішчаны. Ускрытыя за апошні час, прыгаўшыяся контррэвалюцыйныя трацкісцкія элементы ў радзе арганізацыі КП(б)Б, як напрыклад, контррэвалюцыйна-трацкіст Розенблум у рэдакцыі газеты «Звязда», Жукіў і Мілаў у партарганізацыі Белдзяржвыдавецтва, трацкіст Аракелав у Белрадзёкамгэце, і наагулам трацкісцкія элементы ў радзе іншых партарганізацыяў паказваюць, што яшчэ не ўсе ворагі партыі і пролетарыята вычышчаны з радю партыі. Таму наша задача яшчэ вышэй узняць рэвалюцыйную плынасць, якая з'яўляецца адным з магутных сродкаў канчатковай ліквідацыі рэштак класавага ворага і рэшткаў адміраючых капіталістычных класаў у нашай краіне.

І. Лейзер

Сакратар парткалегіі КПК Беларусі

Што паказала праверка выканання рашэнняў III пленума КПК

50 880
66481

Парткалегіяй пры ўпаўнаважаным КПК ЦК БССР у чэрвені гэтага года праведзена выбарчая праверка рэзультатаў партарганізацый, а таксама гарадскіх і раенных камітэтаў КП(б)Б па пытанню аб тым, як яны выконваюць статут партыі, як на практыцы рэалізуюць рашэнні III пленума КПК у галіне выключэння з партыі, наладжэння і знімання партыйных спячанняў. Аб'ектамі праверкі з'яўляліся паасобныя першачыныя арганізацыі гарадоў: Менска, Гомеля, Віцебска, Магілёва, Полацка і Мазыра, а таксама гаркомы і райкомы гэтых раёнаў. Адначасова праверана было, як праходзяць у АКПО ЦК КП(б)Б справы на выключаных з партыі асоб, якія адносяцца да 1 і 2 катэгорыі.

Праверка паказала, што рад першачынных арганізацый, а таксама райкомы і гаркомы партыі, не гледзячы на вельмі навучальныя урокі праверкі партдакументаў, яшчэ не зрабілі з іх неабходных для хэбе вывадаў. Пры разборы партыйных спраў яны, як і раней, дапускаюць старыя, асуджаныя партыйны метады, і надала пераважна бярэцца за практычную рэалізацыю ў сваёй рабоце рашэнняў III пленума КПК пры ЦК ВКП(б).

Амаль для ўсіх правяраных першачынных арганізацый, асабліва ў 1935 годзе, характэрна прамое парушэнне статута партыі. Пры гэтым асабліва шырока практыкавалася абмеркаванне пытанняў аб праступках членаў і кандыдатаў партыі не на агульных сходах, а толькі на паседжаннях партыйных камітэтаў. Адсюль відаць, што кіраўнікі партарганізацый і парткомы не засвоілі яшчэ асноўнай ісціны: партсход адзін з асноўных метадаў выхавання куністаў.

Помач з гэтым не раз былі выпаткі, калі члены і кандыдаты партыі выключаліся або атрымлівалі спячання заочно, без дэталёвага расследвання ўсіх акалічнасцей справы.

Прыгядзем факты.

Партком менскай швейнай фабрыкі «КіМ» у студзені мінулага года заочно выключыў з кандыдатаў партыі тав. Герайтэс нібы з тое, што яна адарвалася ад партыйнага жыцця і самавольна кінула работу. У справах парткома не аказаліся ніякіх дакументаў, якія-б пацвярджалі гэта абвінавачванне. Менскі гарком партыі ў ліпені адмяніў выключэнне тав. Герайтэс і аб'язіў ёй суровую вымову. Атрымаўшы рашэнне гаркома, партком не паведаміў тав. Герайтэс аб

спягнанні, і яна не заявіла аб гэтым пры абмене партдакументаў. Падобныя выпадкі былі сёлета на менскім заводзе імя Молатава, дзе партарганізацыя не абмяркоўвала на агульным партсходзе справы тт. Клугермана, Русакова, Гайчуна, Нальковіча, Касяка.

Партком менскай швейчай фабрыкі «Окцябр» у мінулым годзе практыкаваў такі метад: справа аб выключэнні ці партспягнанні абмяркоўвалася спачатку на сходах партгрупы, цэха ці змены і ўступала ў «законную» сілу пасля зацверджання парткома, на агульны-ж сход усёй арганізацыі фабрыкі не выносілася (справы тт. Яромы ад 11 лютага, Позняка ад 21 чэрвеня, Розіна ад 7 верасня і іншыя).

Выпадкі выключэння з партыі і вынясення спягнанняў былі ў партарганізацыі магілёўскага скурзавода імя Сталіна і шоўкавай фабрыкі, віцебскай фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі», мазырскага завода «Пролетарый» і радзе іншых.

Падобныя факты характэрны, на жаль, не толькі для мінулага года. Яны маюць месца і ў 1936 годзе, нават пасля рашэнняў III пленума ЦКК. Так, партком фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі» (г. Віцебск) 18 красавіка выключыў з партыі тав. Рабкіна нібы за прысваенне 300 рублёў, прычым ні следства, ні суда па гэтай справе не было. Больш таго, без абмеркавання агульным сходам партком прадставіў сваё рашэнне непасрэдна ў гарком на зацверджанне. Разгледзеўшы гэта пытанне, гарком адмяніў выключэнне як беспадстаўнае, аднак не зрабіў парткому ніякіх заваг аб грубейшым парушэнні ім статута партыі і рашэнняў III пленума ЦКК.

У Віцебску выяўлены аналагічныя факты ігнаравання агульных сходаў і ў іншых партарганізацыях пры разглядзе спраў аб прасгупках членаў і кандыдатаў партыі (справа Лёвіна з партарганізацыі завода імя Кірава—пастанова ад 16. III. 1936 года, справа Баравіцкай з фабрыкі імя Клары Цэткін—пастанова ад 15. IV. 1936 года).

Парушаўся статут партыі пасля рашэнняў III пленума ЦКК таксама і ў Магілёўскай арганізацыі (шоўкавая фабрыка—справа кандыдата партыі Кабоцько).

Факты выключэння і вынясення партспягнанняў без дастатковых для гэтага прычын мелі месца на менскай фабрыцы «Окцябр». Партком на сваім паседжанні ад 24. II. 35 года, разглядаючы пастанову партгрупы цэха аб выключэнні з партыі тав. Халяўко, піша: «Лічыць пастанову партгрупы аб выключэнні з партыі тав. Халяўко правільнай, але, улічваючы, што выключэнне не патрэбна, выключэнне адмяніць і аб'явіць Халяўко суровую вымову». Чаму выключэнне правільна і чаму яно не патрэбна, партком так і не указаў. У пратаколе парткома мазырскага завода «Пролетарый» выяўлены такі запіс: «Слухалі: аб члене партыі Лахтычкіне, які не апраўдвае сябе як камуніст. Пастанавілі: аб'явіць вымову і прасіць адміністрацыю перавесці яго ў другі цэх». Зусім не ясна, у чым-жа заключаецца прад'яўленае тав. Лахтычкіну абвінавачванне.

Асабліва недавальняюча і проста такі нядбайна пастаўлена афармленне пратаколаў, пастановаў і спраў аб партспягнаннях і выключэннях з партыі. У пратаколах, як правіла, не даецца дакладнай фармулёўкі прасгупку, няма даных аб абвінавачаным, не адзначана, ці прысутнічаў ён пры разборы справы і т. п. Так афармляюцца пратаколы парткомаў. Але яшчэ большае «спрашчэнне» дапускаецца пры афармленні пратаколаў агульных сходаў. Там пішуць проста тэлеграфнаю

мовай, як, напрыклад, у партарганізацыі гомельскага завода «Пролетарый»: «Слухалі: пратакол парткома. Пастанавілі: зацвердзіць». З гэтага пратакола ні ў яким разе нельга ўстанавіць, што сход разбіраў справы на двух камуністаў, невядома таксама як на іх рэагавалі агульны партсход, колькі чалавек выступіла ў спрэчках, што яны прапанавалі і інш. Тым часам фармальна партком лічыць, што не абдышоў партсходу. Нядабрына казённых адносін да афармлення пратаколаў характэрны для абсалютнай большасці правяраных першых арганізацый (завод «Пролетарый», «Сельмаш», Тлушчакамбінат Гомель; фабрыка «Окцябр», імя Фрунзе, ТЭЦ - Менск, скурзавод імя Сталіна, шоўкавая фабрыка, агароднізавод - Магілёў і інш.) Парткомы і тут не зразумелі, што чоткая, правільная фармулёўка працэдуры і прынятага рашэння мае немалаважнае выхаваўчае значэнне для камуніста.

У паасобных выпадках справы на выключаных з партыі падоўгу затрымліваюцца ў першых арганізацыях. Так, справа Чарнедкага была прадстаўлена першачаснай арганізацыяй на зацверджанне мазырскага райкома толькі праз тры месяцы пасля таго, як было прынята рашэнне аб выключэнні.

Большасць арганізацый прапрацавала рашэнні III пленума КПК. Аднак некаторыя падышлі да справы фармальна, вынеслі толькі рэзалюцыю, а сутнасці рашэнняў не давалі да кожнага члена і кандыдата партыі. Напрыклад, партарганізацыя менскага завода «Ударнік» толькі 17 мая прыняла пастаюзу аб прапрацоўцы рашэнняў пленума КПК на цэхавых партсходах, але і дагэтуль не знала часу прапрацаваць іх на агульным сходзе.

Добрых вынікаў у рабоце дабіліся кіраўнікі партарганізацыі там, дзе рашэнні Пленума вывучаны як належыла. На магілёўскім аўтарамонтным заводзе Егорычаў і Пагуляеў лічыліся недyscyплінаванымі камуністамі, не выступалі на сходах, не наведвалі з'яўкі. Капіж сакратар парткома, у парадку рэалізацыі рашэнняў III пленума КПК, выклікаў іх да сябе і пагутарыў, а потым пытанне аб іх паставіў на агульным сходзе, яны пачалі працаваць над сабой і значна падцягнуліся на вытворчасці. У партарганізацыі Мазырскага райвыканкома на ўсіх сходах гаварылі аб недyscyплінаванасці і замкнуцці члена партыі Бубнова, але сапраўдныя прычыны не выявілі. Толькі пасля прапрацоўкі рашэнняў Пленума здагадаліся пачаць да Бубнова на кватэру і азнаёміцца з яго бытавымі умовамі. У Бубнова аказалася шасцера дзяцей, якія часта хварэюць, сам я матэрыяльна не забяспечана. Партарганізацыя паклапацілася аб тым, каб памясціць двух дзяцей у яслі, аднаго ў санаторый. Дзякуючы гэтаму жонка атрымала магчымасць пайсці на работу. Цяпер Бубноў адзін з актыўных і дысцыплінаваных камуністаў у арганізацыі.

*

Факты парушэнняў статута партыі сведчаць аб тым, што паасобныя гаркомы і райкомы не толькі слаба кіруюць разборам партспраў у першых арганізацыях, але і ў сваім апараце не здолелі паставіць гэту справу так, каб служыць для іх прыкладам.

Гаворачы аб мінулай практыцы разбору партспраў, неабходна адзначыць шматлікія выпадкі зацверджання спраў без прысутнасці абвінавачанага і прадстаўніка першачаснай партарганізацыі (в'цебскі гарком—справы Баўшэвера, Паўляскай, Хоміч, Міляўскай, Шы-

каян, Ласянкова, Егорова і інш.), выключэнне або вынясенне спажання без ведама і праз галаву пярвочнай арганізацыі (гомельскі гарком—справы Лібмана, Ягуткіна, Меіціна, Злаціна і інш.). Такого роду парушэнні мелі месца і пасля рашэнняў III пленума ЦПК. Так, Віцебскі гарком 15. VI. 36 года перавёў з членаў у кандыдаты партыі Левіна О. С., выключыў з партыі Іванова, Алейнікава, Шмулевіча і Рабкіна за сфату партдакументаў. Аднак ні адна з гэтых спраў не абмяркоўвалася ў пярвочных арганізацыях. Такія-ж выпадкі былі ў полацкім райкоме (сфера кандыдата партыі Рызгучова), у гомельскім гаркоме (справа Шур М. І.) і ў радзе іншых.

Бюро ордэнаўскага райкома ў красавіку сумесна з прэзідыумам райвыканкома вынесла па пытанню аб ходзе вясёлай сяўбы пастаў, у якой раду камуністаў—кіруючых работнікаў сельсоветаў і камасаў—аб'яўлены суровыя вымовы і пастаўлена на від. Пастаў была апублікавана ў раённай газеце. Гэта грубое парушэнне было выраўлена толькі пасля ўмяшання Парткалегіі, якая зрабіла адпаведнае ўказанне сакратару райкома тав. Соскіну.

Асабліва недапушчальна вялікая зацяжка з афармленнем і абавязковым прадстаўленнем на зацверджанне ў ЦК КП(б)Б усіх спраў аб выключаных па 1 і 2 катэгорыях. Некаторыя гаркомы і райкомы да апошняга часу ігнаруюць гэта элементарнейшае патрабаванне статута.

Мазырскі райком у лютым гэтага года выключыў з партыі за бытвую распушчэннасць Дашкевіча рабочага завода «Пролетарыя» з вытворчым стажам 17 год—аднак і па сёння не пакіраваў свайго рашэння разам са справай на зацверджанне ў ЦК.

Даманавіцкі райком 4 ліпеня мінулага года выключыў з кандыдатаў партыі Бельскага Г. Ц., па сацыяльным знаходжанню рабочага. Справа на зацверджанне не прадставіў нават і пасля таго, як Парткалегія пры ЦК КП(б)Б, атрымаўшы апеляцыю Бельскага у ліпені 1935 года, паслала райкому пяцікратнае напамінанне.

Ігуцкі райком 23 лютага мінулага года выключыў з партыі Даніловіча Г. О., па сацыяльнаму знаходжанню рабочага, але справы на зацверджанне ЦК не выстаў. Даніловіч апеляваў у Парткалегію. Рашэннем бюро ЦК ад 23 мая 1936 года выключэнне было адменена як беспадстаўнае. Такім чынам з-за нядбайнасці райкома няправільна выключаны Даніловіч больш года вымушан быў знаходзіцца па-за радамі партыі.

Калаткезскі райком таксама няправільна выключыў з партыі Грамазовіча, Жыблечы Раманенку Н. М., якія рашэннем бюро ЦК у партыі адноўлены.

Няма правяршы на месцы і на падставе іншых матэрыялаў усталявана, што віцебскі, мазырскі, ігуцкі, менскі і рад іншых райкомы абмяжоўваюцца толькі пасылкай у ЦК пратакола ў агульным парадку, а справы выключанага пакідаюць у сябе.

З іншых фактаў парушэння райкомамі і гаркомамі статута партыі неабходна сказаць на такія, як несвоечасовае адбіранне ў выключаных партдакументаў і т. п.

Прапойскі райком у чэрвені 1934 года выключыў з партыі Федасееў С. Я., аднак не адабраў у яго партбілет. У сакавіку 1936 года катэ Парткалегія разбіраў апеляцыю Федасееўкі, узнікла пытанне аб яго партбілеце. Прапойскаму райкому былі пасланы 4 запытанні аб тым, дзе знаходзіцца партбілет Федасееўкі, аднак адказу не па-

ступала і толькі на катэгарычнае тэлеграфнае запатрабаванне сакрагара райкома Кавалёў 20 чэрвеня адказаў, што месца знаходжання партбілета № 1302529, які належаў раней Федасеенку, не ўстаноўлена.

Менскі гарком у 1935 годзе стварыў тройку, якая разглядала ўсе партыйныя справы і прымала па іх рашэнні, а бюро гаркома толькі зацвярджала іх, прычым са спазненнем да месяца і больш. Для разгляду сваіх спраў людзі выклікаліся толькі на парттройку. Такім чынам бюро гаркома фактычна самаухілілася ад разбору партспраў, перадаверыўшы гэту важнейшую работу другародным асобам.

Гомельскі гарком пры праверцы партдакументаў выявіў рад асоб, прынятых у партыю з парушэннем статута, г. зн. без зацвярджання гаркома, але, замест таго каб персанальна абмеркаваць на бюро кожную такую кандыдатуру, як гэта патрабавалася ўказаннямі ЦК, бюро гаркома зацвярджала іх па спісу «начкам», чым толькі паглыбіла сваю старую памылку.

* * *

З усіх прыведзеных і цэлага раду іншых падобных фактаў можна зрабіць адзін вывад: груба парушаючы статут партыі, райкомы разам з тым пазбаўляюць выключаных права скарыстаць для свайго апраўдання ўсе магчымасці, якія прадастаўляе ім статут партыі. Не ўсе партыйныя арганізацыі і іх кіраванні зрабілі для сябе аднаведныя вывады з чоткіх указанняў III пленума КПК аб непарушнасці статута партыі і ў сваёй практычнай рабоце не выконваюць іх. З такімі адносінамі да важнейшай партыйнай справы трэба рашуча пакончыць.

Рашэнні III пленума КПК цалкам і поўнасьцю накіраваны на захаванне непарушнасці статута—гэтага асноўнага закона партыі. Гаркомы, райкомы і ўсе першынныя партарганізацыі абавязаны безагаворачна і па сутнасці, а не фармальна, іх выконваць.

А. М. Штэйнгарт

Сакратар Копыльскага РК КП(б)Б

Абмен партдакументаў забяспечыў далейшы ўздым партыйнай работы

Становішча, якое было выяўлена ў Копыльскай райпартарганізацыі ў час праверкі партдакументаў, вызначыла выключную адказнасць партыйнага кіраўніцтва раёна і ўсёй партарганізацыі ў падрыхтоўцы і правядзенні абмену партдакументаў—важнейшага палітычнага мерапрыемства, якое замацоўвае становішчыя вынікі праверкі.

ЦК КП(б)Б у сваім рашэнні аб выніках праверкі партдакументаў паставі, перад нашай партарганізацыяй, як пагранічнай, важнейшыя задачы: усмярза павысць пільнасць кожнага камуніста; забяспечыць разгортванне сапраўды большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі; штодзённа ўзнімаць ідэяльную ўзброенасць камуністаў, выхоўваючы іх у духу большэвіцкай непрымымасці, выкрываючы контррэвалюцыйную ролю эсэраўшчыны, меншавізма і бундызма; вырошчваць, прасоўваць і вылачваць кадры, правяраныя ў барацьбе за пабудову сацыялізма.

Уся наша партыйна-арганізацыйная і палітыка-выхавальная работа была накіравана на ліквідацыю недахопаў, выяўленых і адзначаных у рашэнні ЦК КП(б)Б аб выніках праверкі.

У цэнтры нашай увагі стаў камуніст, яго выхаванне і галоўнае выкананне статута, падрыхтоўка адданых нам людзей да новага прыёму ў партыю. У партарганізацыі ўзняўся рэвалюцыйная пільнасць і актыўнасць, патрабавальнасць камуністаў да саміх сябе і партыйнага кіраўніцтва.

Абмен партдакументаў садзейнічаў ўзмацненню авангарднай, арганізатарскай ролі камуністаў на вытворчасці. У трактарных брыгадах Копыльскай і Цімкаўскай МТС, у большасці саўгасаў і калгасаў раёна шырока разгарнуўся стаханаўскі рух.

Да лютага 1936 года ў нас налічвалася 16 пярвічных партарганізацый (у тым ліку 3 парткомы), 15 кандыдацкіх груп, 8 партыйна-комсамольскіх груп і 48 камуністаў-адзіночак. Такая арганізацыйная будова затrudняла кіраўніцтва кожным членам і кандыдатам партыі і асабліва тармазіла падрыхтоўку спачуваючых, як рэзерва для паўнення радоў партыі.

Пасля праверкі партдакументаў наша партарганізацыя рэканструявана. Створана 24 пярвічныя партарганізацыі, у тым ліку 5 парткомаў, 15 парторгаў, 4 кандыдацкія групы. Камуністаў-адзіночак няма. Большасць членаў і кандыдатаў партыі знаходзіцца ў пярвічных сельскіх партарганізацыях.

У выніку перабудовы значна ўзрасла партыйная дысцыпліна і па-
лепшылася ўся работа.

За 5 месяцаў гэтага года бюро райкома заслухала справаздачы
первічных арганізацый саюгаса «Старыца», саюгаса імя Дзержын-
скага, «Дактаровічы», МТС і ІІКВД па пытаннях арганізацыйна-
партыйнай і выхаваўчай работы, работы са спачувальнымі, расторг-
вання стаханаўскага руху.

Перад справаздачамі інструктары, члены бюро або пленума рай-
кома знаемліся з тым, як камуніст працуе над палітычным сваволь-
ствам-палітычнага ўзроўню, як вядзе партыйна-масавую работу ў
калгасах, саюгасах, МТС, установе, як працуе на вытворчасці. Гэта
дало станоучыя вынікі.

Прывядзем прыклады.

Кандыдат партыі тав. Касінскі дрэнна працаваў у калгасе «Кому-
ніст», скардзіўся на тое, што ў яго няма актыва, няма на каго аб-
перціся. Пасля самасправаздачы ён зразумеў сваё месца ў калгасе
стварыў вакол сябе калгасны актыў і сістэматычна з ім працуе, арга-
нізаваў стаханаўскі рух і работу з комсамолам. У калгасе цяпер
16 стаханаўцаў і 21 комсомолец. Рэгулярна выходзіць агульна-кал-
гасная газета, а ў брыгадах—насеценныя. Тав. Касінскі добра кіруе
комсамольскай школай і вучыцца ў гуртку па гісторыі партыі.

Партарганізацыя Кошальскай МТС, разгарнуўшы партыйна-маса-
вую работу, арганізавала стаханаўскі рух. 5 лепшых стаханаўцаў
уступілі ў спачувальныя, як і сістэматычна даюцца партыйныя дару-
чэнні, праводзіцца палітычная вучоба.

Партыйныя сходы праходзяць больш актыўна і арганізавана.

11 мая адбыўся сход Цімкаўскай тэрытарыяльнай партарганіза-
цыі па пытанню аб выніках абмену партдакументаў. На сход сабра-
ліся ўсе члены і кандыдаты партыі за выключэннем аднаго хворага.
Прысутнічаў таксама інструктар райкома Парторг тав. Ермалаев у
сваім дакладзе ўказаў на недахопы ў рабоце партарганізацыі, на-
помніў пра заўвагі, зробленыя сакратаром райкома кожнаму кому-
ністу ў час абмену партдакументаў. Па дакладу канкрэтна і самакры-
тычна выказаліся ўсе камуністы.

Вось некаторыя характэрныя выступленні.

Лауруковіч: «На партыйным сходзе райкома я гаварыў аб сла-
басці партыйна-масвай работы ў нашай партарганізацыі. Мне галі
ўказалі на мае недахопы, і я пастараюся выправіцца. Падзяка
гонар для мяне—быць членам партыі і змагацца за выкапанне яе
рашэнняў».

Галецкі: «У кандыдаты партыі я ўступіў у 1926 годзе, але на
працягу 10 год пасля таго ніколі сур'ёзна не займаўся партвучобай,
таму і адчуваў сябе палітычна слаба развітым. Цяпер я многаму на-
вучыўся. Думаю, што за 2—3 месяцы падрыхтуюся да пераводу ў
члены партыі і буду надрэнным камуністам».

Сходы нізавых партарганізацый праводзяцца рэгулярна 11 і
21 чысла кожнага месяца.

Праведзены 3 агульна-раённыя партыйныя сходы па пытаннях: аб
выніках студзенскага пленума ЦК КП(б)Б і праверкі партдакументаў
па раіпартарганізацыі; аб падрыхтоўцы да абмену партдакументаў;
аб выніках работы МТС за 1935 год і задачах 1936 года, аб паста-
ноўцы палітычнай агітацыі ў раёне. Сходы прайшлі на высокім палі-
тычным узроўні.

Разам з тым нельга не адзначыць, што кантроль за выкананнем рашэнняў партсходаў і партыйных даручэнняў яшчэ не пастаўлен на належную вышыню. Былі выпадкі, калі паасобныя камуністы (Зеньковіч, Торык, Шышко і інш.) не выконвалі партыйныя даручэнні.

Статут партыі стаў цяпер асноўным законам у жыцці кожнай пярвочнай партарганізацыі. Членскія партыйныя ўзносы выплачваюцца штомесяц, па рашэнню агульных партсходаў камуністы прымаюцца і знімаюцца з уліку, цвёрда выконваецца прынцып выбарнасці кіруючых партыйных органаў, пачынаючы ад нізавой партарганізацыі і канчаючы райкомам.

Але як адзін выпадак яўнай фальсфікацыі рашэння партсходу меў месца ў саюгасе «Цімкэвчы». У час правэркі партдакументаў парт-орг саюгаса быў выключаны з партыі. Справы прыняў начальнік паліт-адзела Стасевіч. Не лічачы патрэбным паставіць на агульным партсходзе пытанні аб выбарах новага партарганізатара, Стасевіч увесь час самавольна выконваў яго функцыі. Але мала таго: Стасевіч запісаў у пратакол партсходу, нібы апошні хадзіліцае перад райкомам аб зняцці вымовы, вынесенай Стасевічу Камісіяй партыйнага кантроля па БССР, тым часам як такога пытання партсход наогул не разбіраў. Гэты факт грубага парушэння партыйнага статута сведчыць аб тым, што паасобныя члены партыі не усвядомілі яшчэ поўнасьцю сутнасці ўнутрыпартыйнай дэмакратыі.

Партарганізацыя многа ўвагі ўдзяліла так званым «пасіўным» і «істаючым у вучобе камуністам». Для заняткаў з імі партгабінет адводзіў па 3—4 дні ў месяц. У апошні час з адрывам ад вытворчасці яны дадаткова прапрацавалі статут і праграму, асноўныя моманты гісторыі партыі і пытанні бягучай палітыкі.

Малы працэнт выключаных за паслупасць тлумачыцца імелна вяткай партыйна-выхаванчай работы, якую прадлі пярвочныя партарганізацыі з кожным членам і кандыдатам партыі.

У працэсе абмену партдакументаў былі выяўлены і выключаны з партыі 6 чалавек разнагалыхся, крымінальных злачынцаў. Партарганізацыі неабходна праясці яшчэ значную работу па барацьбе з зямлянымі размажэннямі паасобных членаў партыі, за бяспрэчнае ахоўванне дзяржаўнай дысцыпліны і савецкіх законаў.

* * *

Цэнтральны Камітэт КП(С)Б у снежні 1935 года канстатаваў неадпаведнасць становішча прапагандысцкай работы ў Колыльскім раёне і пратаваў перабудаву сеткі партыйных гурткоў, ліквідацыю фармалізму і сезоннасці, палепшыць якасць вучобы.

Сетка партыйных гурткоў перабудавана цяпер у адпаведнасці з патрабаваннямі падрыхтаванасцю і узроўнем развіцця кожнага камуніста. Сяродна 9 гурткоў па звычайнаму густору партыі, якімі ахоўваецца 110 членаў і 65 кандыдатаў. У гуртку павышанага тыпу камуністы вывучаюць гісторыю партыі па першакрыніцах з «Леніна—Сцяпа» і трацяць 2 гурткі ланінізма, у якіх навучаецца 10 членаў партыі і 4 кандыдаты. Акрамя гэтаго, 32 камуністы вывучаюць гісторыю партыі зазочна. З зазочнікамі штомесяц праводзяцца 3—5-дзённые кацёрніцы і прыём залікаў. Заняткі ў партыйных гуртках адбываюцца 4 разы ў месяц па 4 гадзіны.

Сетка ліквідавана сезоннасці ў партвучобе. Ні веснавая пасеў-кампанія, ні іншыя работы не перашкодзілі рэгулярным заняткам

партыйных гурткоў. Гэта сведчыць аб тым, што камуністы правільна зразумелі свой абавязак узнімаць ідэйна-палітычны ўзровень і ўзброенасць.

Партыйнымі гурткамі кіруюць найбольш падрыхтаваныя, партыйна-вытрыманыя, правераныя камуністы. Сярод 22 прапагандыстаў, зацверджаных бюро і пленумам райкома, 19 чалавек раённага партактыва. З прапагандыстамі два разы ў месяц праводзіцца семінар для метадычнай прапрацоўкі чарговай тэмы, якая праходзіцца ў партыйнай школе.

Партгабілет забяспечвае прапагандыстаў неабходнымі дапаможнікам і літаратурай, а таксама вышывае цэнтральныя газеты і журналы: «Прапагандыст», «В помощь партучебе», «Большевик», «Спутник агитатора» і інш.

Райком партыі заслухоўвае на бюро справаздачы прапагандыстаў, парторгіў і сакратароў парткомаў аб рабоце гурткоў партвучоб і зацвярджае канспекты. Заслуханы справаздачы прапагандыстаў: Паніматкі—гурток саўгаса «Дактаровічы», Аухімовіча—гурток Копыльскай МТС, Атроша—гурток НКВД. Зацверджаны з унесенымі праўкамі канспекты прапагандыстаў: Меркіна, Нядзелькі і Траяновіча.

Пярвічныя партарганізацыі пачалі ўзяць болей увагі партыйнай вучобе, таму якасць яе значна палепшылася, пропускі заняткаў без уважлівых прычын зведзены да нуля. Большасць камуністаў глыбока прэсца над матэрыялам і на заняткі прыходзіць з канспектамі.

Палітычна няграмацныя і паспешныя таварышы за апошні час значна выраслі, узялі сваю авангардную арганізуючую ролю на вытворчасці.

Юрчэня Петагея—кандыдат партыі з партарганізацыі Быстрэцкага сельсовета была радавой камасніцай, а цяпер сур'езна ўзялася за партвучобу, стала актыўнай у партыйным жыцці, добра праявілася на вытворчасці і вылучана брыгадзірам.

Жук Алеся—кандыдат партыі Цімкаўскай партарганізацыі была радавой камасніцай, лчылася паспешнай. Цяпер яна рэгулярна чытае газеты, карыстаецца аўтарытэтам, стала добрым арганізатарам на вытворчасці ў калгасе, пры абмене партдакументаў вылучана намеснікам старшыні сельсовета.

* * *

Слуцкі АК КП(б)Б у сакавіку заслухаў даклад Копыльскага райкома партыі і прыняў рад канкрэтных мераў і рэшэнняў па палепшэнню палітычнай агітацыі.

У пачатку красавіка мы правялі раённы партсход, прысвечаны спецыяльна пытання палітычнай агітацыі. Пасля райпартсходу пачалі партарганізацыі вылучаць і зацвердзіць на агульных партсходах назрых агітатараў і чытчыкаў з найбольш падрыхтаваных камуністаў, комсамольцаў і спачувальніках. Цяпер у нас працуе 88 агітатараў.

У красавіку адбылася раённая нарада агітатараў і чытчыкаў сумесна з партсходамі і сакратарамі парткомаў. Пасля нарады разгарнулася вялікая агітмасавае работа для мабілізацыі палітычнай і вытворчай актыўнасці працоўных на выкананне задач веснавой сяўбы. У выніку сяўба ранніх зернавых па раёну закончана к 1 мая.

Райком пасілаў у сельскія партыйныя актыў, які праводзіў на-
рады агітатараў, чытчыкаў, культработнікаў, рэдактароў насценных
газет і лістаносцаў па пытаннях большэзіцкага друку. Некаторыя
поспехі ў гэтай справе з'явіліся дзякуючы пастаўленым. Пастаўлена
палітычнай агітацыі ўсё яшчэ адстае ў нас ад задач, пастаўленых
студзеньскім пленумам ЦК КП(б)Б.

У працэсе праверкі партыйных дакументаў мы выявілі новыя кад-
ры камуністаў, здольных выконваць кіруючую работу. Рэзерв з
14 камуністаў пасля праверкі вылучан на адказную партыйную, совец-
кую, кааперацыйную работу. Так, тав. Міхаліч—загадчык саўгас-
нага ўчастка вылучан камітэтам адзінення сельгасбанка, тав. Тат-
дыкіна—хатняя гаспадыня вылучана інспектарам ахматмлада,
тав. Куцкі—пяр. орг. пярвочнай партарганізацыі, Міхневіч—нам. са-
кратара РК ЛКСМБ і т. д. На больш адказныя ўчасткі вылучаны
тт. Бетэзак—заг. культпроам райкома, Лаврыковіч—дирэктарам
Цімкаўскай МТС, Жук—нам. старшыні сельсовета, Шкабарын—ды-
рэктарам акрмельтрэста.

Акрамя таго, выяўлена яшчэ 6 таварышоў, якія ў бліжэйшы час
могучь быць вылучаны на больш адказныя работы. Задача партарга-
нізацыі—штодзённа дапамагаць, вучыць і выхоўваць гэтых таварышоў

У красавіку Копыльскі раён наведаны старшы інструктар ЦК
КП(б), заг. АКПО ЦК КП(б)Б і сакратар акругкома партыі. Яны
звярнулі ўвагу парткіраўніцтва раёна на слабую вярбоўку і работу са
спачувальнымі. Тады ў нас было 15 спачувальных.

16 красавіка бюро райкома абгаварыла пытанне аб рабоце са спа-
чувальнымі і вынесла спецыяльнае рашэнне. Паста правядзення адпа-
веднай работы цяга лепшых людзей нашча раёна ў спачувальныя
значна ўзмацнілася. Цяпер у раёне 102 спачувальных, аб'яднаных
ў 13 груп.

Перад партарганізацыяй стаіць суразмерная задача—выхоўваць спа-
чувальных у духу большэзіцкай арганізацыі і дысцыпліны, пры-
цягваючы іх да адзін з адкрытых партыйных сходах.

У 81 пярвочнай камсамольскай групе раёна налічваецца
650 камсамольцаў.

У сувязі з падрыхтоўкай да акруговай камсамольскай канферэн-
цыі і прапрацоўкай рашэнняў X з'езда ВЛКСМ ажывілася ўнутры-
камсамольская работа, ўзмацнілася дысцыпліна.

Комсамольцы ахоплены палітвучобай ў 83 палітгуртках, з якіх
26 вывучаюць гісторыю партыі.

Прапагандыстамі камсамольскіх гурткоў райком зацвердзіў леп-
шых, палітычна развітых камсамольцаў і, акрамя таго, вылучыў
10 добра падрыхтаваных камуністаў.

Значная частка пярвочных арганізацый ЛКСМ яшчэ слаба пра-
цуе сярод моладзі, асабліва ў галіне абарончан. Пярвочныя партарга-
нізацыі нездавальняюча кіруюць работай камсамола. Гэтыя недахопы
у рабоце камсамола павінны быць ліквідаваны ў бліжэйшыя дні.

Перыяд паміж праверкай і абменам партдакументаў характэрны вялікім прытокам у спачываючыя дзённыя індэкс раёна—стаханавцаў. Тым часам работа партарганізацыі са спачываючымі паступлена далёка нездавальняюча. Сакратары парткомаў, парторгі, інструктары РК, не перадаваяраючы гэта ў жывую работу, павінны самі цесна звязацца са спачываючымі і штодзённа выходзіць іх.

Прапагандысцкая работа таксама яшчэ моцна адстае ад павышаных патрабаванняў, асабліва ў галіне ўвядзення тэорыі з сучаснымі задачамі большэвіцкай практыкі. Мы павінны ўсямерна дапамагаць прапагандысту, партыйнаму актыву адстаючым камуністам у павышэнні агульнакультурнага і тэарэтычнага узроўню, наладзіць партыйную прапаганду ў цеснай сувязі з бягучымі агульнапартыйнымі задачамі.

Раёны партгабінет дабіўся многага ў сваёй рабоце, аднак цалкам не выконвае яшчэ сваіх прамых функцый. Яго задача—стаць сапраўды культурным цэнтрам партыйнай асветы.

Асноўны недахоп палітычнай агітацыі—адсутнасць сістэматычнай, планавай работы ў саўгасах, калгасах, на прадпрыемствах на падрыхтоўцы і выхаванню агітатараў і чытчыкаў. Важнейшай задачай партыйнай работы ў сучасны момант з'яўляецца сістэматычная работа з беспартыйным актывам; вылучэнне на кіруючую работу тых актывістаў, якія даказалі на практычнай рабоце сваю адданасць савецкаму ўладзе; пастапоўка ў калгасах, саўгасах сістэматычнай паліагітацыі і палітінфармацыі, правядзенне палітдзён і штодзённай работы з агітатарамі.

Важнейшыя задачы райпартарганізацыі пасля абмену партдакументаў: замацаваць уздым партыйна-арганізацыйнай і палітыка-выхаваўчай работы, палепшыць кіравніцтва ўсім гаспадарча-палітычным жыццём раёна, як найхутчэй ліквідаваць выяўленыя недахопы, павысіць узровень арганізацыйнай работы да ўзроўню палітычнага кіравніцтва.

Фельдман

Сакратар Асіпавіцкага РК КП(б)Б

Да вынікаў абмену партдакументаў

На прыкладзе нашай партарганізацыі ясна відаць тую выключную ролю абмену партдакументаў, якую ён адыграў у справе ўпарадкавання партыйнай гаспадаркі, умацавання бояздольнасці, росту ідэйна-палітычнага ўзроўню камуністаў і уздзіму ўсёй партыйнай работы на вышэйшую ступень.

Ачышчаючы свае рады ад паслужных элементаў, якія не апраўдалі высокага звання камуніста, мы адначасова прадаўжалі ачыстку партарганізацыі ад чуждых і варожых людзей, не выяўленых у час праверкі.

У падрыхтоўчай рабоце і ў час абмену партдакументаў мы кіраваліся дырэктывай студзеньскага пленума ЦК КП(б)Б:

«Пленум абавязвае ўсе партыйныя арганізацыі забяспечыць такое правядзенне абмену партыйных білетаў, каб гэта мерапрыемства яшчэ больш умацавала і згуртавала партыйную арганізацыю, узмацніла-б актыўны ўдзел камуніста ў палітычным жыцці партыі і краіны, умацавала-б арганізацыйныя прынцыпы большэвізма».

Падрыхтоўка і абмен партдакументаў замацавалі вынікі праверкі, павысілі большэвіцкую бояздольнасць нашай партарганізацыі і ўзровень партыйнай работы.

Возьмем такое цэнтральнае пытанне, як выкананне статута нашай партыі.

Усе пераўтварэнні партарганізацыі сістэматычна заслухоўваюць самасправядлівы камуністаў аб выкананні імі статута партыі і асабліва 2 параграфа. Самасправядцы маюць не толькі вялікае партыйна-выхаваўчае значэнне, але і садзейнічаюць лепшаму вывучэнню камуніста, арганізацыі яму своєчасовай дапамогі ў выкананні партыйных даручэнняў. У партыйным ідэя-палітычным узроўню, агульнай асветы, тэхнічнай кваліфікацыі а таксама ў палепшанні матэрыяльна-бытовых умоў.

Так, напрыклад, партарганізацыя Лісненскага сельсавета аказала матэрыяльную дапамогу тав. Енісееву. Партарганізацыя РВК прымацвала да тав. Ждановіч, якая не магла наведаць кандыдацкую школу, члена партыі для індыўідуальных заняткаў. Бюро райкома таксама ставіць самасправядцы камуністаў аб

рабоце над павышэннем ідэйна-палітычнага і агульна-адукацыйнага ўзроўню, тэхнічнай кваліфікацыі, аб выхаванні сваіх дзяцей і т. д.

Аднак, нельга не адзначыць такіх выпадкаў, калі сама-справядачы ставяцца на партсходах без належнай сур'ёзнай падрыхтоўкі і на іх прымаюць агульныя, неканкрэтныя рашэнні. У гэтай справе вінаваты перш за ўсё інструктары райкома, якія практычна мала дапамагаюць нізавым партарганізацыям. Задача райкома, яго інструктароў, усіх сакратароў райкомаў і парторгаў—так паставіць работу, каб самасправядачы сябе ў сядзенні ідэйна-палітычнаму росту і выхаванню камуністаў у духу большэвіцкай арганізаваўшасці і дысцыпліны, як у партыйным жыцці, так і на вытворчасці

* * *

Правёрка і абмен партдакументаў садзейнічалі ўзмацненню ўнутры партыйнай дэмакратыі і большэвіцкай самакрытыкі.

Значна ажыўлялася ўнутрыпартыйная работа. Партарганізацыі сталі лепш падрыхтоўваць партыйныя дзённыя, падбіраць зборку з такіх пытанняў, якія найбольш цікавяць камуністаў, своєчасова паседаюць аб часе партсхода і парадку дня.

Партыйныя пытанні з'яўляюцца зараз асноўным зместам работы не толькі райкома партыі, але і першых партарганізацый.

Нязмерна вырасла выхаваная роля партыйнага сходу, які становіцца школай ідэйнага ўзброення і выхавання камуністаў. Рад першых партарганізацый (шклозавода «Окцябр», РВК, РК КП(б)Б і інш.) ставяць на партсходах пасабныя тэарэтычныя пытанні, галоўным чынам аб арганізацыйных прынцыпах большэвізма, ролі партыі і т. д., а таксама пытанні статута і праграмы партыі, агульна-палітычныя пытанні.

Да партсходаў арганізуюцца папярэднія падрыхтоўка камуністаў. Напрыклад, партарганізацыя РВК паставіла ў парадок дня партсходу пытанне «Аб арганізацыйных прынцыпах большэвізма». Камуністы былі паведамлены за 10 дзён да сходу, была ўказана літаратура, вылучаны некалькі дакладчыкаў, арганізавана дынамічная падрыхтоўка таварышам і т. д. Партарганізацыя РК КП(б)Б такім чынам прапрацавала на партсходзе лист таварыша Сталіна ў часопісе «Пролетарская революция» і намеріла ў бліжэйшы час прапрацаваць пытанне аб значэнні «Камуністычнага маніфеста» Маркса—Энгельса.

Аднак, нам яшчэ трэба шмат прапрацаваць над далейшым павышэннем выхаванчай ролі партыйнага сходу, палепшэннем падрыхтоўкі партыйных дзён, перадачай лепшага вопыту ў гэтай справе ўсім першым партарганізацыям, тым больш, што частка іх (праўда, невялікая) яшчэ дрэнна рыхтуецца і праводзіць партсходы па-старому.

Некаторыя першыя партарганізацыі сталі практыкаваць сістэматычную самасправядачу выканання сваіх рашэнняў. На кожным партсходзе сакратар парткома ці парторг дакладвае аб ходзе выканання рашэнняў папярэдняга партсходу. Бюро райкома прапанавала ўсім партарганізацыям прымяняць гэту практыку, якая цалкам сябе апраўдала.

Мы пачалі часцей склікаць раённыя партыйныя сходы і лепш іх падрыхтоўваць. Таксама часта склікаем сходы райпартактыва.

Партыйная вучоба стала ў цэнтры ўсёй нашай унутры-партыйнай работы. Не толькі райком, але і пярвочныя партарганізацыі ўдзяляюць ёй выключную увагу. Комуністы цяпер сістэматычна працуюць над сабою, рэгулярна наведваюць партыйныя заняткі, добра рыхтуюцца да іх, складаюць канспекты. Усе комуністы без выключэння ахоплены той ці іншай формай партвучобы. Сезоннасць поўнаасцю ліквідавана. У выніку значна ўзрос ідэйна-палітычны ўзровень членаў: кандыдатаў партыі. Прывядзем некалькі прыкладаў.

Тав. Штабной у час праверкі партдакументаў быў палітычна няграмацны. Сур'езна ўзяўшыся за вучобу, ён значна павысіў свой палітычны ўзровень і цяпер па даручэнню пярвочнай партарганізацыі прапрацоўвае са спачувачымі статут і праграму партыі. З гэтай работай спраўляецца добра.

Тав. Кастусік раней не працаваў над павышэннем свайго ідэйна-палітычнага ўзроўню, не чытаў мастацкай літаратуры, і нават газет. Зараз ён з'яўляецца завочнікам БІМЗО і здае тэмы на добра. З мастацкай літаратуры прачытаў «Паднятую цаліну» Шолахава, «Дрыгву» Я. Коласа і інш.

Член партыі тав. Пагатаеў і качылат партыі тав. Крэўчык (старшая калгаса) з-за свайго палітычнага няграмацкасці адарваліся было ад партыйнага жыцця. Зараз яны рэгулярна займаюцца ў партшколе, чытаюць газеты, сталі лепш працаваць у сваіх калгасах.

Членаў партыі тт. Адынца, Драчова, Пігулеўскага, Аксельрода, Сакалова, Арэхава, Садохскага і інш. проста не пазнаць: яны павысіль свой ідэйна-палітычны ўзровень, добра рыхтуюцца да заняткаў.

Пачалі мы арганізацыю партвучобы з камплектавання партыйных школ, улічваючы палітычную падрыхтаванасць комуністаў, і ўзвешы курс на тое, каб усе комуністы вывучалі гісторыю партыі з выключэннем слухачоў кандыдацкіх школ. З 14 партыйных школ, не лічачы чыгуначных партарганізацый, 10 школ павышанага і павышанага тыпу вывучаюць гісторыю партыі. 4 кандыдацкія школы, у тым ліку адна раённая, працуюць 3 дні ў месяц з адрывам ад вытворчасці. Акрамя таго, працуюць 3 палітшколы для спачувачоў, рад палітшкол і школ па гісторыі партыі для настаўнікаў і сетка комсамольскай палітвучобы.

Пры камплектаванні мы праверылі палітычны ўзровень комуністаў, улічылі іх асабістае жаданне пры выбары школы. Малападрыхтаваных членаў партыі прышлося залічыць у кандыдацкія школы, каб яны раней добра засвоілі асновы па гісторыі партыі.

Устанавіўшы сталыя дні партвучобы, мы патрабавалі строгага іх захавання. Узнялі адказнасць прапагандыстаў і слухачоў за паспяховае правядзенне заняткаў. У гэтым годзе выпадкаў зрыву заняткаў амаль не было.

Бюро райкома сістэматычна заслухоўвае справаздачы парторгаў і прапагандыстаў аб рабоце школ і самасправаздачы партактыва аб павышэнні свайго ідэйна-палітычнага ўзроўню. Такія-ж самасправаздачы ставяцца ўсім пярвочным партарганізацыям. Слаба падрыхтаваным комуністам арганізуецца дапамога.

Выключнае значэнне мае падбор прапагандыстаў і работа з імі. Кожная кандыдатура прапагандыста абмяркоўваецца і зацвярджаецца на бюро райкома. Кіруюць партыйнымі школамі найбольш падрыхтаваныя, большэвіцкі вытрыманыя таварышы: намеснік сак-

рагара райкома, інструктары і інш. З 13 прапагандыстаў 4 вучыцца ў комвузах і на курсах марксізма-ленінізма, 2 скончылі курсы прапагандыстаў. Па стажу прапагандысцкай работы: ад 1 да 2 год—30 проц, звыш 2 год—70 проц. Сямінара прапагандыстаў збіраецца 2 разы ў месяц і прапрацоўвае як пытанні праграмы партыйных школ, так і паасобныя агульна-палітычныя і тэарэтычныя пытанні. Працуе таксама і семінар прапагандыстаў комсамольскіх палітшкол.

Значнае месца ў нашым раёне займае завочная партвучоба і калектыўнае слуханне радыёлекцый. Завочнай партвучобай ахоплены 43 члены партыі, 4 кандыдаты, 11 комсамольцаў і 59 чал. беспартыйнага актыва. Усе завочнікі рыхтуюцца па праграме і раз у месяц збіраюцца на 3 дні пры райпартгабінеце для здачы тэм. Акрамя таго 77 чал. ахоплены курсамі калгаснага актыва.

Райпартгабінет змяшчаецца ў былым памяшканні РВК—адным з лепшых будынкаў горада. Для заняткаў гурткоў абсталяваны прасторныя, утульныя пакоі. Адзін з лепшых пакояў адведзены пад радыёпартгаудыторыю, дзе слухачы партшкол і завочнікі калектыўна слухаюць радыёлекцыі. У партгабінеце ёсць патэфон, бильярд, шашкі, шахматы, дамино. Акрамя семінара для прапагандыстаў, партгабінет перыядычна праводзіць лекцыі і даклады для райпартактыва, а таксама дае кансультацыі дакладчыкам, якія выязджаюць на раён для палітмасавай работы.

У рабоце нашага партгабінета ёсць яшчэ рад недахопаў. Неабходна лепш паставіць метадычную дапамогу партыйным школам на перыферыі, вывешваць рэкамендацыйныя спісы літаратуры па важнейшых пытаннях, арганізоўваць выстаўкі навішай літаратуры, у тым ліку мастанкай, выстаўкі апошніх нумароў розных часопісаў і т. д.

З ажыўленнем унутрыпартыйнай работы і ростам ідэйна-палітычнага ўзроўню ўзрасла актыўнасць камуністаў у партыйным жыцці. Тт. Метнер, Гоман, Грынфельд і інш., аднапрацоўчы на сваім участку, амаль ніколі не выступалі на партыйных сходах, цяпер яны прымаюць актыўны ўдзел ва ўсім партыйным жыцці.

Падрыхтоўчая работа і абмен партдакументаў, самасправядчы камуністаў, палепшанне якасці партвучобы—усе гэта дало нам магчымасць стварыць новы партыйны рэзерв з 24 таварышоў, з якіх 13 чал. ужо вылучаны на больш адказную работу. Тав. Гальвас—работнік райсаюза спажывецкай кааперацыі вылучаны старшынёй райсаюза, тав. Фрыдман—старшыня сельсавета вылучаны старшынёй райсавета Асоавіяхіма і т. д.

Побач з дасягненнямі, у рабоце нашай партарганізацыі ёсць яшчэ рад буйных недахопаў. Недастаткова разгорнута падрыхтоўка да новага прыёму ў партыю, работы з кандыдатамі, спачувальнымі, комсамолам, стаханаўцамі. Слаба таксама працуем з вылучэнцамі, што адзначыла бюро ЦК КП(б)Б у сваім рашэнні аб выніках абмену па нашай партарганізацыі.

Паасобныя пярвічныя партарганізацыі дабіліся ў гэтай справе значных поспехаў: расце ідэйна-палітычны ўзровень кандыдатаў партыі, іх удзел у партыйным жыцці.

Тав. Муміловіч, пераведзеная ў кандыдаты пры чыстцы ў 1933 г. за палітычную няграмаднасць, зраз паспяхова займаецца ў кандыдацкай школе, вывучае статут партыі, рэгулярна чытае газеты. Тав. Варабей Матрона скончыла кандыдацкую школу і цяпер вывучае гісторыю і статут партыі, чытае мастацкую літаратуру і газеты, вядзе палітмасавую работу ў калгасе. Тав. Бурганскі скончыў кан-

дыдацкую школу, з'яўляецца завочнікам БІМЗО і займаецца ў групе па вывучэнню праграмы і статута партыі. Рэгулярна чытае газеты. Прачытаў ужо рад мастацкіх твораў: «Як гартавалася сталь», «Цусіма», «Ціхі Дон» і інш. Пераведзеныя ў свой час у кандыдаты тт. Пікулін, Грынфельд і Глебаў зараз узмоцнена рыхтуюцца да пераводу ў члены партыі.

Аднак, у радзе пярвічных партарганізацый (шклозавода «Окцябр», торфзавода «Свабода» і інш.) работа з кандыдатамі партыі пастаўлена слаба. Тут мы маем на ўвазе не толькі партвучобу, але і штодзённую работу з кандыдатамі партыі, выхаванне ў іх жалезнай партыйнай дысцыпліны і большэвіцкай вытрыманасці, уцягненне ў актыўную партыйна-грамадскую работу, кантроль за выкананнем даручэнняў і т. д.

Перад намі стаіць адказнейшая задача—палепшыць работу са спачувальнымі і дабіцца росту іх за лік лепшых стаханавцаў і беспартыйнага актыва. Спачувальных мы ахапілі палітвучобай, а для адзіночак, пераведзеных з кандыдатаў у час чысткі 1933 г., арганізуюм раённую палітшколу, дзе яны будуць займацца 3 дні ў месяц з адрывам ад вытворчасці. Раз у месяц склікаюцца раённыя сходы спачувальных, часта з удзелам сакратароў парткомаў і парторгаў. Сходы абмяркоўваюць пытанні выхаваўчай работы са спачувальнымі, абмену вопытам у гэтай галіне, работы спачувальных над сабою, асабныя пытанні статута і праграмы партыі, міжнароднага жыцця і т. д. Але ўсё гэта—мерапрыемствы раённага парадку. Большасць пярвічных партарганізацый яшчэ слаба працуе як над выхаваннем спачувальных на практычнай грамадскай рабоце, набліжэннем іх да партыйнага жыцця, павышэннем ідэйна-палітычнага і агульна-адукацыйнага ўзроўню, так і над арганізацыйным ростам груп спачувальных за лік стаханавцаў прадпрыемстваў і калгасаў.

Больш увагі партарганізацыя павінна звярнуць на кіравніцтва і дапамогу комсамолу ў ажыццяўленні рашэнняў Х з'езда ВЛКСМ, асабліва ў галіне палітычнай і тэхнічнай асветы моладзі, работы пікол і т. д.

Недастаткова разгорнуты ў нашым раёне і стаханавскі рух, асабліва ў сельскай гаспадарцы. Тэарэтычны ўзровень партактыва ўсё яшчэ не адпавядае ўзросшым задачам партарганізацыі.

Толькі першыя крокі зроблены ў галіне палепшання палітычнай агітацыі. Некаторыя партарганізацыі вылучылі групы чытачых-агитараў, наладзілі для рабочых і калгаснікаў сістэматычныя палітінфармацыі, галосную чытку газет, радыяслуханне і т. д. Шырокая пастаўка палітычнай агітацыі сярод беспартыйных мас важнейшая задача нашай партарганізацыі.

Замацаваўшы вынікі правэркі і абмену партыйных дакументаў, поўнасцю упарадкаваўшы партыйную гаспадарку, мабілізуючы партарганізацыю на далейшае павышэнне ідэйна-палітычнага ўзроўню сваіх членаў, на вывучэнне, падбор і вырошчванне партыйных кадраў, асіпавіцкая партарганізацыя пад кіравніцтвам ЦК КП(б)Б і таварыша Гікало выйдзе ў ралы перадавых арганізацый КП(б)Б.

Кацнельсон

Загадчык Культуропа Слуцкага
Акруговага Камітэта КП(б)Б

Забяспечыць штодзённае і канкрэтнае кіраўніцтва партыйнай вучобай¹⁾

Больш высокі ўзровень партасветы зараз мы маем ва ўсіх партыйных арганізацыях. Асабліва важна тое, што мы маем паварот да пытанняў партасветы саміх камуністаў і кіруючых партыйных работнікаў.

На апошніх раенных партсходах, якія мы праводзілі ў сувязі з падрыхтоўкай да акруговай канферэнцыі, пытанні партыйнай прапаганды займалі вялікае месца. У Любані і іншых раёнах на партсходах выступала па 30 чалавек і амаль усе гаварылі аб партыйнай прапагандзе. Камуністы прад'яўлялі да райкома рад паграбаванняў аб палепшанні партыйнай вучобы.

У Чырвонаслабодскім раёне партвучоба была паставлена раней дрэнна. Цяпер жа уведзена ў сістэму заслухоўвання дакладаў камуністаў на бюро райкома партыі аб іх вучобе і рабоце над сабой па падвышэнню свайго палітычнага і тэарэтычнага ўзроўню.

Вельмі важна, каб да прапагандысцкай работы прыцягнуты былі асноўныя кадры партыйных работнікаў. У нашай акрузе шкотамі і гурткамі кіруюць усе інструктары райкомаў, а таксама 5 сакратароў райкомаў.

Аднак, узровень тэарэтычнай падрыхтоўкі прапагандысцкіх кадраў у нас яшчэ нізкі, што прымушае нас вельмі сурэзна заняцца гэтым пытаннем. Мы павінны дабіцца таго, каб прапагандысты працавалі над сабой, павышалі свой агульна-тэарэтычны ўзровень.

Асноўнае — гэта падрыхтоўка прапагандыста да заняткаў. Прапагандыст павінен ведаць, якімі матэрыяламі карыстацца, павінен спачатку сам прапрацаваць пытанні той або іншай тэмы і умець скласці план заняткаў. У гэтай рабоце кожны прапагандыст павінен атрымаць дапамогу і кансультацыю.

Значную ролю ў аказанні дапамогі прапагандыстам і слухачам павінны адыграць партыйныя габінеты. Партгабінет павінен з'яўляцца тым месцам, дзе слухачы, а таксама і прапагандысты маглі-б знайсці не толькі параду аб патрэбнай літаратуры да той або іншай тэмы, але і адпаведную кансультацыю. Таму на работу у якасці загадчыкаў партгабінетаў трэба падбіраць добра падрыхтаваных камуністаў.

¹⁾ Скарочаная стэнаграма выступлення на нарадзе пры ЦК КП(б)Б.

На практыцы часам наглядаецца адваротная з'ява. Так, аддзел партыйнай прапаганды ЦК прыслаў нам у якасці загадчыка партгабінетаў комуніста, якога не прынялі на курсы прапагандыстаў у Менску з-за яго непадрыхтаванасці. Які-ж з яго загадчык партгабінетаў і якую дапамогу ён можа аказаць прапагандыстам, гурткам і паасобным комуністам у пытаннях партыйнай вучобы? Ад такога загадчыка партгабінету карысці вельмі мала.

Такім адносінам да падбору загадчыкаў партгабінетаў трэба палажыць канец. Наша задача дабіцца таго, каб партгабінеты сталі сапраўднымі памочнікамі партыйных арганізацый у справе палепшання якасці партыйнай вучобы.

Праверка работы партыйных школ паказала, што якасць вучобы ў значнай частцы гурткоў і школ яшчэ дрэнная. Гэты прабел у рабоце райкомаў, гаркомаў і парткомаў павінен быць неадкладна ліквідаваны. Толькі тады, калі райкомы, гаркомы і кіраўнікі шэраг партыйных арганізацый забяспечаць штодзённы кантроль і непасрэднае кіраванне работай школ і гурткоў, мы зможам выправіць маючыся недахопы і палепшыць якасць партыйнай вучобы і прапаганды.

Адным з буйнейшых недахопаў у партвучобе з'яўляецца тое, што сакратары райкомаў у нас не вучацца. Я лічу, што да кожнага сакратара райкома трэба прымацаваць кваліфікаванага настаўніка па прыкладу работнікаў прамысловасці. Такое мерапрыемства садзення та-б значнаму росту агульнага ўзроўню сакратароў райкомаў.

Гутман

З агадчык культпропа Магілёўскага РК КП(б)Б

Як Магілёўскі райком працуе з прапагандыстамі¹⁾

Магілёўскі райком партыі за апошні час удзяляе шмат увагі рабоце з прапагандыстамі. За перыяд абмену партдакументаў адхілена ад прапагандысцкай работы звыш 20 чалавек, якія не справляюцца са сваімі абавязкамі.

На сёнешні дзень склад прапагандыстаў нашай партарганізацыі нядрэнны. У нас 118 прапагандыстаў, з іх 45 маюць вышэйшую адукацыю, а астатнія скончылі або соупартшколу або курсы па падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы прапагандыстаў.

У гэтым годзе намечана прапусціць праз курсы па перападрыхтоўцы прапагандыстаў 80 чалавек, у далейшым праз гэтыя курсы мяркуецца прапусціць у асноўным увесь склад прапагандыстаў, за выключэннем маючых вышэйшую адукацыю.

У часе абмену партдакументаў вылучана на работу у якасці прапагандыстаў каля 40 чалавек. Праз перападрыхтоўчыя курсы намечана прапусціць іх у першую чаргу. Зараз ужо пачата работа па ўкамплектаванню 6-месячнай школы прапагандыстаў на 60 чалавек.

Як мы працуем з прапагандыстамі?

Два разы ў месяц праводзіцца пропсеминар, на якім распрацоўваюцца пытанні бягучай палітыкі, гісторыі партыі, філасофскія пытанні і г. п. Так, мы прапрацавалі даклад тав. Берыя: «Партыя большэвікоў у гады імперыялістычнай вайны» і інш. Усяго на пропсеминары мы прапрацавалі 12—13 пытанняў, прычым для кіраўніцтва заняткамі прыцягвалі кваліфікаваных таварышоў.

Тры дні ў месяц прапагандысты рыхтуюцца да заняткаў (з адрывам ад работы) у доме партактыва. Тут яны прапрацоўваюць матэрыялы па першакрыніцах і атрымліваюць адпаведную кансультацыю.

Кансультацыі для прапагандыстаў праводзіцца таксама на шоукавані фабрыцы, да якой прымацоўван для гэтай работы кваліфікаваны таварыш.

Апрача кансультацый, райком практыкаваў у апошні час абследаванне работы гурткоў і школ, што значна павысіла якасць партыйнай вучобы. Актывам прапагандыстаў былі абследаваны амаль усе школы і гурткі, а некаторыя назат па некалькі разоў. Прысутнічаючы на занятках, вылучаныя для абследавання таварышы выяўлялі недахопы, выклікалі пасля гэтага прапагандыста у культпроп, раз-

¹⁾ Скарочаная стэнаграма выступлення на нарадзе пры ЦК КП(б)Б.

біралі з ім выяўленыя недахопы і давалі ўказанні, як іх выправіць. Рад прапагандыстаў пасля абследвання сталі лепш рыхтавацца да заняткаў (тт. Чыж, Фёдарова і інш.).

Цяпер мы падбіраем прапагандыстаў па прапрацоўваемых імі тэмах і прымацоўваем да кожнай такой групы таварыша, які павінен увесць час з імі працаваць: прысутнічаць на занятках, даваць кансультацыі і т. п.

Апрача таго, мы правялі некалькі нарад па абмену вопытам прапагандысцкай работы, якія далі прапагандыстам вельмі многа ў сэнсе метадычнай дапамогі. Такіх нарад у нас было праведзена 5.

Пленум райкома партыі, які адбыўся 5-VI, быў прысвечан пытанню партыйнай прапаганды. Пленум заслухаў рад інфармацый партыйных арганізацый аб ходзе партвучобы. Асноўным недахопам выступаўшыя на пленуме прапагандысты і партыйныя работнікі лічаць тое, што пропсемінары пакуль што працуюць дрэнна.

У сваёй рабоце з прапагандыстамі райком дабіўся за апошні час некаторых поспехаў. Аднак трэба сказаць, што работа з прапагандыстамі на сёнешні дзень з'яўляецца яшчэ адным з слабых участкаў партыйнай прапаганды. Гэта абавязвае нас яшчэ больш сур'ёзна ўзяцца за падрыхтоўку і павышэнне кваліфікацыі прапагандыстаў і дабра таго, каб кваліфікацыя, веды і метады прапагандысцкай работы аднаўдалі патрабаванням партыйнай вучобы.

Пояркаў

Загэдчык культпропа Бабруй-
скага райкома КП(б)Б

Палепшылась якасць партыйнай прапаганды ¹⁾

Праверка і абмен партыйных дакументаў сказатіся на палепшанні арганізацыйна-партыйнай работы і асабліва на арганізацыі партыйнай асветы.

У працэсе праверкі мы выявілі растучыя кадры, якіх не заўважалі раней. Адных толькі прапагандыстаў мы вылучылі значную колькасць. І зараз, падводзячы вынікі абмену, мы можам адзначыць, што наша партарганізацыя моцна падцягнулася ў сэнсе ідэйна-палітычнага росту.

Значна выраслі паасобныя камуністы. Возьмем тав. Гушча. Яна да праверкі партыйных дакументаў была зусім непісьменнай, нават не ўмела падпісацца. Мы прымацавалі да яе настаўніка і цяпер яна ўжо умее чытаць і пісаць. Калі на бюро райкома ставілася пытанне аб яе пасляховасці, яна заявіла: «Я вам на бюро райкома напішу заяву, што будзе лепшым паказчыкам маіх поспехаў». І яна сапраўды напісала тэкст заявы добра і грамадна.

Возьмем тав. Бурдзіна з лесакамбіната. Член партыі з 1920 г. У перыяд грамадзянскай вайны ён вадзіў бронепоезд на ўсходнім і паўднёвым франтах, геройскі біўся з ворагамі. Чалавек надзвычай каштоўны, але крыху спіўся і таму адарваўся ад грамадскага і партыйнага жыцця. Пад уплывам райкома і партарганізацыі завода ён кінуў піць, уцягнуўся актыўна ў грамадскую і партыйную работу.

Зусім правільна пастаўлена цяпер пытанне аб падняцці ўзроўню агульнаадукацыйнага развіцця камуністаў, бо апошні ў многіх камуністаў надзвычайна нізкі. Неабходна ўдумліва падыйсці да вырашэння гэтага пытання. У нашай партарганізацыі зусім непісьменных было выяўлена 4 чалавекі. Мы арганізавалі ім дапамогу, для чаго рэарганізавалі нашу соўпартшколу ў вячэрнюю партыйную школу і ўключылі ў яе праграму значную частку агульнаадукацыйных прадметаў—мову, матэматыку, геаграфію і інш.

Потым мы стварылі агульнаадукацыйную школу з палітычным ухілам і школу для малапісьменных. Усяго гэтымі школамі ахоплена ў нас 398 камуністаў, прычым колькасць навучаючыхся ўвесь час расце.

Асноўным звязом у падняцці якасці вучобы з'яўляюцца, безумоўна, прапагандысты. З года ў год мы арганізоўваем курсы прапагандыстаў.

¹⁾ Скарочаная стэнаграма выступлення на нарадзе пры ЦК КП(б)Б.

Але, нажалі, на гэтыя курсы прымалі людзей з такой падрыхтоўкай, што пасля вучобы многія з іх аказваліся не здольнымі для вядзення прапагандысцкай работы. Мы ўлічылі гэта ў бягучым годзе і дабіліся лепшых вынікаў. З агульнай колькасці курсантаў у 27 чалавек мы атрымалі 25 прапагандыстаў, з іх большасць—для гурткоў па гісторыі партыі.

У нас ёсць і майстры партыйнай прапаганды, вопыт якіх мы, праўда, мала пашыраем. Напрыклад, т. Брайман, прапагандыст школы спачуваючых на швейнай фабрыцы. У мінулым годзе ён кіраваў кандыдацкай школай і ўсе яго слухачы паспяхова займаліся. Выдзяляецца сваёй прапагандысцкай работай таксама тав. Шміт (Фанерны завод імя Кірава).

Нядаўна ў нас была праведзена раенная тэарэтычная канферэнцыя сакратароў парткомаў і партаргав. Пярвічныя партарганізацыі правялі 8 такіх канферэнцый. Трэба сказаць, што ўсе гэтыя канферэнцыі былі праведзеныя нядрэнна.

На лесакамбінаце канферэнцыя прапрацоўвала пытанне аб статуте партыі. Было падрыхтавана да 10 дакладчыкаў і ўвесь партыйны актыву спецыяльна рыхтаваўся да гэтай канферэнцыі. Для удзельнікаў канферэнцыі была арганізавана кансультацыя Асабліва характэрна тое, што, апрача асноўных дакладчыкаў, на канферэнцыі выступала многа камуністаў.

Цяпер мы рыхтуем тэарэтычную канферэнцыю па рабоце Леніна. «Дзяржава і рэвалюцыя».

Вялікім недахопам у нашай рабоце з прапагандыстамі з'яўляецца тое, што мы дрэнна арганізоўваем абмен вопытам работы. Недастаткова гэтым пытаннем займаецца таксама бюлетэнь «У данамоў партработнікам».

Адным з слабых месц вывучэння гісторыі партыі з'яўляецца адсутнасць матэрыялаў па гісторыі КП(б)Б, што пазбаўляе нас магчымасці ўвязваць вывучэнне гісторыі партыі з канкрэтнымі матэрыяламі барацьбы партыі ў Беларусі. Гэтымі матэрыяламі павінен снабжаць нас Інстытут гісторыі КП(б)Б. Але, нажалі, ён да гэтага часу сваю задачу не выконвае, бо за ўвесь час не выпусціў ніводнага вучэбніка па гісторыі КП(б)Б. Уся партыйная сець прад'яўляе інстытуту патрабаванне—даць у бліжэйшы час для партыйных школ і прапагандыстаў матэрыялы па гісторыі КП(б)Б.

Роговой

рапагандыст гуртка па вывучэнню гісторыі
партыі Старадарожскага райкома КП(б)Б

Мой метада кіраўніцтва гуртком¹⁾

Я кірую гуртком па вывучэнню гісторыі партыі. У маім гуртку 12 чалавек: 9 членаў партыі, 2 беспартыйных і 1 комсамалец. Узровень ведаў усіх слухачоў амаль аднолькавы, толькі адзін крыху адстае.

Гурток працуе з студзеня 1935 г. Цяпер мы закончылі прапрацоўку 14-й тэмы: «Барацьба партыі з трацкісцка-зіноўеўскім блокам і яго разгром». Апрача таго, у гэтым годзе мною было праведзена 6 заняткаў па пытаннях бягучай палітыкі. Мы прапрацавалі матэрыялы снежаньскага пленума ЦК ВКП(б), сесіі ЦВК і пастановы III пленума камісіі партыйнага кантролю.

Да кожнай тэмы я даю слухачам вузлавыя пытанні, указваю літаратуру, лаасобныя артыкулы з першакрыніц і спасылаюся на адпаведныя месцы ў вучэбніках Кіорына і Яраслаўскага. Мінут 40 я чытаю уступную лекцыю, спыняючыся на асноўных пытаннях тэмы. У працэсе прапрацоўкі тэмы я цікаўлюся, як кожны слухач рыхтуецца да заняткаў. Партгабінет у большасці выпадкаў дапамагае нам падборам літаратуры і кансультацыямі.

На заключнай канферэнцыі я мінут 15—20 аддаю уступнаму слову, увязваю прапрацаваны матэрыял з папярэдняй тэмай, а потым вяду жывую гутарку. У гутарцы прымаюць удзел усе слухачы, адзін аднаго папраўляюць і дапаўняюць, і таму яны праходзяць ажыццелена.

У часе гутаркі я намячаю пытанні, на якіх трэба спыніцца пасля выступленняў слухачоў. Калі вычарпан увесь матэрыял, я падводжу вынікі прапрацаванай тэмы. Гэта займае мінут 20—30. Такім чынам, з 4-х гадзін заняткаў я займаю толькі 1 гадзіну, а астатнія 3 гадзіны выступаюць самі слухачы. Няма ніводнага слухача ў маім гуртку, які не выступаў-бы па якому-небудзь пытанню. Такі метада актывізуе слухачоў і прымусіа іх глыбока прапрацоўваць матэрыялы па кожнай тэме.

Пасля кожных заняткаў або перад заняткамі я правяраю канспекты.

Кожную тэму я ўвязваю з мясцовым матэрыялам і міжнародным становішчам. Напрыклад, калі мы прапрацоўвалі пытанне аб барацьбе партыі з апазіцыяй на XV з'ездзе, я ўвязаў яго з сучасным стано-

¹⁾ Скарочаная стэнаграма выступлення на нарадзе пры ЦК КП(б)Б

вiшчам барацьбы партыі з рэшткамі трацкісцка-зіноўеўскай контр-рэвалюцыйна-белагвардзейскай банды.

Адначасова з работай па вывучэнню гісторыі партыі я праводжу 6 раз у месяц агульнаадукацыйныя заняткі. Кожнаму слухачу выдан спіс рэкамендуемай мастацкай літаратуры, і многія з іх прачыталі паказаную ў спісе літаратуру.

За гэты год многія слухачы майго гуртка значна падмацавалі свае палітычныя веды. Тры таварышы з майго гуртка могуць ужо кіраваць нiзавымі партыйнымі школамі.

Адзін раз я правёў паказальныя заняткі, на якіх прысутнічаў інструктар па прапагандзе з райкома і чатыры прапагандысты. Яны далі вельмі добры водзых аб рабоце гуртка. Я сам таксама прысутнічаў на занятках другіх гурткоў і знаёміўся з метадамі іншых прапагандыстаў. Гэта прынесла мне, як і іншым прапагандыстам, вялікую карысць.

Жолнер

Кіраўнік гуртка
па гісторыі партыі
Чырвона-Слабодскага раёна

Мой метада кіраўніцтва работай гуртка ¹⁾

Усяго ў нашай партарганізацыі 9 партшкол: 3—у мястэчку і 6—на перыферыі. Кожная з перыферыйных школ мае свой партгабінет.

У гуртку па вывучэнню гісторыі партыі, якім я кірую, займаюцца 23 таварышы: 8 комсамольцаў, 3 кандыдаты партыі і 12 членаў партыі. Гэта, галоўным чынам, райпартактыў—нарсуддзя, пракурор, намеснік старшыні РВК, загадчык райфінаддзелам, загадчык зямельным аддзелам і т. д. У большасці сваёй гэтыя таварышы вылучаны на адказную раённую работу за час праверкі партдакументаў і падрыхтоўка іх не вельмі высокая.

Апрача іх у гуртку займаюцца комсамольскі актыў, частка з апарата райкома комсамола і комсамольцы, якія працуюць у раённым цэнтры.

Гурток займаецца тры разы ў месяц (з адрывам ад вытворчасці) па 8 гадзін у дзень.

Як я кірую заняткамі гуртка? Я не абмяжоўваюся ўводнай лекцыяй і ўказаннем літаратуры. Спачатку праводжу гутарку па тэме, а потым ідзе прапрацоўка матэрыялаў, галоўным чынам па першакрыніцах. Пасля прапрацоўкі даю ўводную лекцыю на наступную тэму і ўказваю вузлавыя пытанні.

Вельмі часта я практыкую індывидуальную і групавую кансультацыю, а часам збіраю таварышоў у партгабінет для таго, каб прачытаць ім той або іншы матэрыял: рэзалюцыі з'ездаў, канферэнцый і інш. Апрача таго я цікаўлюся работай кожнага слухача, выясняю, як хто працуе, што чытае і т. д. Да больш адстаючых хаджу на дом і аказваю неабходную дапамогу.

Напрыклад тав. Галоўчанка. Да апошняга года ён адставаў у вучобе. Пасля таго, як я з ім некалькі разоў пагутарыў і навучыў як працаваць над кнігай, ён паказаў значныя поспехі і цяпер нават самастойна складае добрыя канспекты.

Тав. Солін (кандыдат партыі, працуе ў шавецкай арцелі) таксама да апошняга часу не цікавіўся вучобай. Цяпер жа з'яўляецца адным з перадавікоў у партшколе і праводзіць далітгутаркі ў сваёй арцелі.

Нядаўна былі ў нас праведзены ўзорныя заняткі па тэме: «Лютаская буржуазна-дэмакратычная рэвалюцыя». Рыхтавацца да гэтых заняткаў пачаў я за 10—15 дзён. Прачытаў першы том «Гісторыі гра-

¹⁾ Скарочаная стэнаграма выступлення на нарадзе пры ЦК КП(б)Б.

мадзянскай вайны», XX том твораў Леніна, склаў канспект, а таксама скарыстаў і мастацкую літаратуру. Прачытаў «Успаміны» Н. К. Крупскай, «Хождение по мукам» А. Толстага і некаторыя іншыя мастацкія творы. Для нагляднай ілюстрацыі паасобных момантаў лекцыі, я падрыхтаваў некалькі дыяграм: аб нарастанні рэвалюцыйнага руху на Беларусі, у арміі, аб росце палітычных стачак, аб дэманстрацыях з студзеня па сакавік 1917 г.

Усе нашы прапагандысты і члены райкома прысутнічалі на занятках, і яны прайшлі вельмі жыва і цікава. Пасля заняткаў мы сабралі прапагандыстаў і выявілі дадатныя і адмоўныя моманты ў лекцыі. Усё указвалі, што нагляднага матэрыялу было недастаткова, што з уліцецца нашым агульным недахопам.

Комуністы майго гуртка маюць сваю бібліятэчку, набытую ім толькі ў гэтым годзе. У кожнага ёсць свае вучэбнікі: Яраслаўскага, Кнорына, «Пытанні ленызму» Сталіна, першы том трохтомніка Леніна—Сталіна. Усе комуністы выписваюць газеты Большасць з іх мае ў сваёй бібліятэцы «Як гартавалася сталь» (Остроўскага, «Маша» Горкага, «Ціхі дон» і «Паднятую цаліну» Пюлахава і іншыя мастацкія творы.

Побач з комуністамі-слухачамі, якія займаюцца і вучацца добра, у гуртку ёсць і некаторыя комуністы, якія дрэнна працуюць над сабой. Напрыклад Грыгаровіч, намеснік старшага раівыканкома. Ён мае здольнасць, мог-бы працаваць, але ўхіляецца ад заняткаў. Некаторыя-ж таварышы прыходзяць на заняткі непадрыхтаванымі.

Я паставіў пытанне аб гэтых таварышах на партыйным сходзе, пасля чаго яны пачалі працаваць лепш. Рад комуністаў, слаба працуючых у гуртку, былі выкліканы на бюро райкома для самаправаздачы.

Надрэнна ў нас арганізавана работа з малаграматнымі таварышамі. Гэтых таварышоў мы вызначылі ў асобную школу і праводзім з імі рэгулярныя заняткі: 6 гадзін праходзім агульнаадукацыйныя прадметы, 2 гадзіны—палітграматы.

Выцікі атрымаліся вельмі добрыя. Тт. Янушкевіч і Гарбачоў раней не чыталі газет, бо не разбіраліся ў напісаным, цяпер яны выписваюць газеты, чытаюць і добра разбіраюцца. Гэта наглядна паказвае, што пры добрай арганізацыі партыянай вучобы, дастатковай ўвазе да справы партпрапаганды можна дабіцца значных поспехаў.

Вольфсон

Загадчык партгабінета
Гомельскага шклозавода
імя Сталіна

Як я кірую работай гуртка ¹⁾

Працуючы загадчыкам партгабінета, я разам з тым кірую і гуртком па вывучэнню гісторыі партыі. У гуртку займаюцца 21 чалавек: 13 членаў партыі, 5 кандыдатаў, 1 комсамалец і 2 спачуваючых. З іх рабочых ад станка — 2, на кіруючай партыйнай, профсаюзнай і гаспадарчай рабоце — 12, інжынерна-тэхнічных работнікаў — 7 чалавек.

Не гледзячы на рознастайнасць прафесіянальнага складу гуртка, палітычнае развіццё слухачоў амаль аднолькавае, але не гэта сказаць, што ўсе ідэальна падобраны. З таварышы адстаюць. Я іх падцягваю і дапамагаю больш, чым усім астатнім.

Гурток працуе па плану і зараз канчае тэму «Партыя бачышвікоў у гады ўздыму».

У сваім гуртку я паставіла асноўнай задачай навучыць таварышоў працаваць над першакрыніцамі і правільна запісаць прапрацаванае. Я вывучаю з імі асобныя артыкулы Леніна, падкрэсліваю галоўнае і дапамагаю скласці канспект. Сказаць аднак, што ўсе ў дастатковай меры умеюць ужо разбірацца ў першакрыніцах, нельга.

Галоўны ўпор у рабоце я раблю на тое, каб людзі ўмелі чытаць не толькі вучэбнікі, але і першакрыніцы, канспектываць, схватываць асноўныя моманты і вузлавыя пытанні той або іншай тэмы.

Уступную лекцыю, на маю думку, трэба даваць дастаткова глыбокую і разгорнутую, і таму я многа рыхтуюся да яе. Самі заняткі праводжу так: спачатку чытаю ўступную лекцыю, затым указваю літаратуру, якую трэба прачытаць. У наступныя дзве гадзіны я прапрацоўваю разам з слухачамі больш трудныя матэрыялы. Такім чынам, дзве гадзіны я трачу на ўступную лекцыю, а дзве — на работу са слухачамі. Пасля гэтага яны прапрацоўваюць самастойна матэрыял дома. На наступных занятках я праводжу заключную канферэнцыю.

На заключнай канферэнцыі я сама гавару вельмі мала, стараюся, каб больш за ўсё гаварылі самі слухачы, прычым спачатку выкликаю слабых таварышоў, каб яны навучыліся выступаць і правільна фармуляваць свае думкі.

Некалькі слоў аб паспяховасці паасобных слухачоў. Добра ў маім гуртку працуюць Еўстраценка — дырэктар няпоўнай сярэдняй школы,

¹⁾ Скарочаная стэнаграма выступлення на нарадзе пры ЦК КП(б)Б.

Калешка—інжынер і Когальман. Не гледзячы на тое, што гэтыя таварышы нядрэнна падрыхтаваны, яны многа працуюць над сабой. Наведванне гуртка добрае. У сярэднім яго наведваюць 95% слухачоў.

Як я дапамагаю адстаючым? Тры разы у месяц я выклікаю ў партгабінет адстаючых таварышоў і працую з імі над тэмамі, па якіх яны адсталі, прычым мне прыходзіцца працаваць не толькі з слухачамі майго гуртка, але і з усімі адстаючымі таварышамі, бо я з'яўляюся загадчыкам партгабінета.

Недахопам у рабоце гуртка з'яўляецца адсутнасць наглядных дапаможнікаў: карт, глобусаў і т. д., што мае месца не толькі ў маім гуртку, але і ў іншых гомельскіх школах.

Гарком партыі павінен звярнуць на гэта сур'ёзную ўвагу.

Новікава

**Загадчык партгабінетам Віцебскай
фабрыкі імя Кагановіча**

Канкрэтная дапамога партвучобе забяспечыла палітычны рост слухачоў¹⁾

Камплектаванню партыйнай сеткі мы ўдзялілі ў гэтым годзе асаблівую ўвагу. Была створана камісія, у якую ўвайшлі загадчык домам партактыва, культпроп райкома, сакратар партыйнага камітэта і я. Мы выклікалі кожнага куніста, гутарылі з ім, высвятлялі, што ён скончыў, колькі гадоў вучыўся і т. д. Гэтыя гутаркі далі нам магчымасць вызначыць, каго ў які гурток залічыць, аднаведна ўзроўню яго ведаў.

Раней прапагандысты мяняліся ў нас вельмі часта. Былі гурты, у якіх за адзін год мянялася 4—5 прапагандыстаў. Цяпер гэтага няма. У бягучым годзе партыйны камітэт вельмі уважліва адбіраў прапагандыстаў, прычым кожнага ў паасобку зацвярджаў гарком партыі. Рад таварышоў быў адхілен ад прапагандысцкай работы з прычыны сваёй палітычнай непадрыхтаванасці.

У выніку якасць прапагандысцкай работы значна павысілася. Мы маем шмат таварышоў, вылучаных на прапагандысцкую работу пядуна, якія добра спраўляюцца з гэтай работай. Вось некаторыя з іх.

Тав. Рубнік - галоўны механік нашай фабрыкі, кіруе гуртком па гісторыі партыі. У Віцебску ён лічыцца адным з лепшых прапагандыстаў.

Тав. Талкачоў кіруе гуртком па вывучэнню класікаў марксізма-ленінізма. У яго гуртку займаюцца інжынерна-тэхнічныя работнікі.

Як партгабінет фабрыкі дапамагае прапагандыстам у іх рабоце?

Вучэбнікаў і мастацкай літаратуры наш партгабінет мае каля 2 тысяч экзэмпляраў, у тым ліку тры экзэмпляры поўнага збору твораў Леніна. Я асабіста падбіраю літаратуру для прапагандыстаў па кожнай тэме.

Партгабінет часта арганізуе кансультацыі для слухачоў, для гэтага ў партгабінеце па чарзе спецыяльна дзяжураць прапагандысты. З кансультацыямі для саміх прапагандыстаў справа абстаць горш, бо партгабінет не мае для гэтага адпаведных работнікаў. Большасць з прапагандыстаў звяртаецца за кансультацыяй у дом партактыва.

¹⁾ Скарочаная стэнаграфічная выступлення га арэдзе пры ЦК П(б)Б.

Геаграфічнымі карткамі ўсе нашы гурты забяспечаны. Ёсць шмат татовах дыяграм, частка якіх складзена самімі прапагандыстамі.

Я асабіста, як загадчыца партгабінета, аддаю штодзённа - дзве гадзіны для дапамогі адстаючым, паказваю, як скласці канспект, як падбіраць матэрыял з кнігі і т. п.

Усе гэта, безумоўна, сказалася на палітычным росце нашых камуністаў. Аднак, трэба адзначыць, што культпроп гаркома мала нам дапамагае. За 7 месяцаў не было ніводнай нарады загадчыкаў партгабінетаў ні ў культпропе, ні ў доме партактыва. А такія нарады далі-б вельмі многа ў сэнсе абмену вопыта і палепшання работы партгабінетаў.

Шнеерава

Загадчык партгаб.нета
друкарні Імя Сталіна (Менск)

Як партгабінет абслугоўвае прапагандыстаў і слухачоў¹⁾

У партгабінеце мы падбіраем літаратуру да кожнай тэмы. Пры падборы літаратуры прыходзіцца ўлічваць узровень ведаў слухачоў і дапамагаць кожнаму разабрацца ў матэрыяле.

Апрача асноўнай літаратуры мы падбіраем таксама і мастацкую літаратуру. Калі прапрацоўвалася ў нашым гуртку тэма «1905 год», мы скарысталі кнігу «Цусіма» Новікава-Прыбоя, «9 студзеня» і «Маць» Горкага. Гэта вельмі ажыўляе заняткі і прывучае слухачоў чытаць мастацкую літаратуру.

Нядаўна ў нас быў праведзены дыспут па кнігах «Як гартавалася сталь» Остроўскага, «Дрытва» Коласа і «Паднятая цална» Шолахава. Дыспут вельмі зацікавіў слухачоў.

Для прапагандыстаў праводзяцца часам кансультацыі па мастацкай літаратуры, для чаго запрашаюцца таварышы з Дому пісьменніка.

З наглядных дапаможнікаў у нас ёсць палітычная карта свету, карты Еўропы, СССР, Афрыкі, Азіі, Абісініі, якімі карыстаюцца не толькі прапагандысты, але і ўсе агітатары ў цэхах. Для прапагандыстаў мы падбіраем таксама мясцовы матэрыял аб стаханавскім руху, паказчыкі па выкананню плана і розныя дыяграмы. Усе гэта мы сабралі ў спецыяльны вытворчы альбом, якім перад заняткамі карыстаюцца прапагандысты і слухачы.

З слухачоў нашых гурткоў выраслі вельмі добрыя палітагітатары, якія праводзяць усю палітработу ў цэхах. Асабліва выдзяляюцца: т. Каган, намеснік начальніка наборнага цэху, Шэйнін, парторг машынага цэху, Чыпчын, начальнік наборнага цэху, Гольдман, Егудкін і інш. Іх налічваецца да 15 чалавек. Выраслі і рабочыя—прапагандысты,—Струнскі, Фідлер і інш.

Гэта наглядна паказвае, што пры добрай пастаноўцы партыйнай вучобы і партыйнай прапаганды, пры сур'ёзнай штодзённай дапамозе з боку партгабінега і ўсёй партыйнай арганізацыі можна падрыхтаваць свае кадры прапагандыстаў і палітагітатараў. А вырашчванне і выхоўванне новых партыйных кадраў—першы абавязак кожнай партыйнай арганізацыі.

¹⁾ Скарочаная стэнаграма выступлення на нарадзе пры ЦК КП(б)Б.

Кацман

Сакратар парткома
завода „Гомсельмаш“

Аб рабоце гурткоў па вывучэнню гісторыі партыі

Партыйная арганізацыя завода «Гомсельмаш» імя Кагановіча налічвае 83 члены партыі, 30 кандыдатаў і 36 спачуваючых.

У кастрычніку 1935 года на заводзе былі створаны 4 гурткі па вывучэнню гісторыі партыі. У гэтых гуртках займаюцца 32 члены партыі, 19 кандыдатаў, 10 спачуваючых і 1 комсамалец, з якіх 17 таварышоў у мінулым годзе вучыліся ў кандыдацкай школе і 17 у гуртках гісторыі партыі паніжанага тыпу.

Гурткі камплектаваліся на падставе грунтоўнага вывучэння паспяховасці, якую камуніст аказаў у партыйнай сетцы, яго агульнаадукацыйнай падрыхтоўкі, умення самастойна працаваць над матэрыялам. Гурткі ў асноўным аднародныя і колькасна невялікія: 13—17 слухачоў.

У гуртку павышанага тыпу, дзе вывучаюцца паасобныя творы Леніна—Сталіна і партыйныя рашэнні,—12 членаў партыі, 3 кандыдаты, 1 спачуваючы і 1 комсамалец. Кіруе гуртком тав. Суражская—загадчык парткабінета. Слухачы навучыліся самастойна працаваць над матэрыяламі. Зараз гурток прапрацоўвае тэму: «Партыя большэвікоў у гады імперыялістычнай вайны».

У другім гуртку налічваецца 6 членаў партыі, 5 кандыдатаў і 2 спачуваючых. Працуе гурток галоўным чынам па падручніку Яраслаўскага. Зараз гурток працуе над тэмай: «Партыя большэвікоў у перыяд заваявання дыктаттуры пролетарыята». Па гэтай тэме слухачы прапрацавалі ўжо артыкулы Леніна: «Лісьмы здалёку», «Аб задачах пролетарыята ў данай рэвалюцыі», «Аб двоеўладдзі», «Да лозунгаў «марксізм і паўстанне». Выкарыстан таксама і першы том «Гісторыі грамадзянскай вайны».

Трэці гурток складаецца пераважна з таварышоў, якія ў мінулым годзе займаліся ў кандыдацкай школе. У гуртку 7 членаў партыі, 5 кандыдатаў і 5 спачуваючых. Да апошняга часу кіраваў гуртком тав. Сівельнікаў—інжынер дрэвапрацоўчага цэха, перакінуты на другі завод. Цяпер будзе кіраваць тав. Кацман—сакратар парткома. Слухачы працуюць выключна па падручніку Кнорына і вывучаюць толькі паасобныя невялікія артыкулы Леніна—Сталіна.

Чацверты гурток (пазменны) налічвае 7 членаў партыі, 6 кандыдатаў, 2 спачуваючых. Кіруе гуртком тав. Курас—парторг ліцейнага

цэха. У мінулым годзе тав. Курас упершыню быў вылучаны на прапагандысцкую работу. Першы год працаваў у кандыдацкай школе, потым скончыў двухмесячныя курсы прапагандыстаў. Тав. Курас палюбіў прапагандысцкую работу, добрасумленна рыхтуецца да заняткаў, таму партком вылучыў яго прапагандыстам гуртка па гісторыі партыі. У рабоце тав. Кураса яшчэ не мала недахопаў метадычнага характару. Партыйны кабінет аказвае яму вялікую дапамогу. Тав. Курас безумоўна расце, як прапагандыст.

Побач з праграмным матэрыялам прапагандысты праводзяць гутаркі па пытаннях палітыкі партыі, міжнароднага становішча, растлумачваюць слухачам няясныя і цікавыя іх пытанні.

У гэтым годзе партком узяў курс на вырліванне прапагандыстаў са складу заводскай партарганізацыі. Такім чынам усе нашы прапагандысты звязаны са слухачамі не толькі ў часе вучобы, але і ў час работы, што дае магчымасць лепш ведаць ўдзел слухачоў у партыйным жыцці і ўплываць на іх палітычны і культурны рост.

Усе гурткі працуюць па плане, зацверджанаму парткомам. Гурток тав. Храменка павінен закончыць праграму 1 лістапада, гурток тав. Суражскай—25 снежня.

Метад заняткаў: уводная лекцыя, прапрацоўка тэмы шляхам разгорнутай гутаркі і заключная канферэнцыя, да якой слухачы рыхтуюць даклады па асобных раздзелах тэмы. Добра склалі канспекты тт. Кобыш к дакладу пра абстаноўку напярэдадні Лютаўскай рэвалюцыі, Пушнэгін—аб характары і асаблівасцях Лютаўскай рэвалюцыі, Шагал—аб красавіковых тэзісах Леніна. У абмеркаванні дакладаў прынялі актыўны ўдзел усе слухачы, якія загадзя прывучаюцца да абдуманых выступленняў.

Побач з паспяваючымі ў вучобе ў нас ёсць яшчэ не мала такіх таварышоў, якія па некалькі год толькі фармальна наведваюць партыйныя гурткі і школы. Так, пры партыйнай праверцы выявілася палітычная няграмотнасць тт. Малеева, Берковіча, Іоффэ, Цыпіса, Ярэмы і інш.

У мінулым годзе партыйны камітэт усю сваю ўвагу сканцэнтраван на наведванні і мала сачыў за якасцю вучобы. Галоўны вывад, які партком зрабіў з прэверкі партыйных дакументаў,—гэта неабходнасць сачыць з дня ў дзень за тым, як камуністы рыхтуюцца да заняткаў, як чытаюць газеты і мастацкую літаратуру, як арыентуюцца ў пытаннях бягучай палітыкі.

Цяпер значна палепшылася пасляховасць камуністаў, павысіўся іх палітычны і культурны ўзровень. Таварышы Берковіч, Малееў, Цыпіс самі гавораць, што толькі ў гэтым годзе яны па-сапраўднаму ўзяліся за вучобу, узброіліся ведамі гісторыі большэвіцкай партыі.

Пашырэнне палітычнага і культурнага светапогляду камуністаў спрыяла росту іх аўтарытэту, іх вядучай ролі на вытворчасці і ў партыйным жыцці (Гаранскі, Піліпенак, Кобыш, Гук, Якушэнка ініцыятары стаханаўскага руху на заводзе).

Са складу слухачоў гуртка павышанага тыпу вылучаны прапагандыстамі комсамольскіх школ тт. Кастроў, Ланкін і Мейлехаў. Лепшымі палітбяседчыкамі на заводзе з'яўляюцца слухачы гурткоў па гісторыі партыі. Дэйч, Зарэцкі, Піліпенак, Гук, Пушнэгін і інш. У бліжэйшы час будзе вылучан палітбяседчыкамі яшчэ цэлы рад слухачоў: Шагал, Ладыгін, Хатулёў, Шчэмелеў і Гурэвіч.

Ёсць у нас яшчэ некалькі адстаючых у вучобе таварышоў (Палонскі С., Шахаў, Сямёнаў, Канавалаў і інш.), якія па матывах «перагружанасці» іншы раз прыходзяць на заняткі непадрыхтаванымі. Партгабінет дапамагае ім нагнаць упущанае.

Партыйны камітэт паставіў цяпер за правыла на другі дзень пасля вучобы падводзіць яе вынікі не толькі з пункту погляду наведвання, а галоўным чынам—якасці падрыхтоўкі кожнага слухача да заняткаў. Калі на частку слухачоў можна ўздзейнічаць заўвагай, то некагoryх прыходзіцца выклікаць у партком і нават ставіць пытанне на абгаварэнне сходу партыйнай арганізацыі.

Вялікім недахопам з'яўляецца тое, што парторгі цэхаў мала цікавяцца паспяховасцю вучобы камуністаў, рэдка ставяць іх самасправздачы аб рабоце над сабой. Прапагандысты гурткоў дапускаюць яшчэ схематызм у вучобе, завучванне фармулёвак без дэталёвага выяснення, якімі мерамі на пазасюльных этапах партыя вяла барацьбу з ворагамі, у якой абстаўка была дзейнічала. Курс гісторыі ВКП(б) недастаўкова ўвязваецца з гісторыяй КП(б)Б. Гэта часткова тлумачыцца адсутнасцю сістэматызаванага матэрыялу па гісторыі КП(б)Б, а таксама аб рабоце Палескага камітэта. Наогул з прапрацоўкай мясцовага матэрыялу нашы магчымасці вельмі абмежаваны.

Значна палегчылася наша работа з выпускам трохтомніка па гісторыі партыі Леніна—Сталіна, а таксама новага выдання «ВКП(б) у рэвалюцыях» і «Гісторыі грамадзянскай вайны».

З наглядных дапаможнікаў мы поўнасцю выкарысталі ўсё, што мелі ў сваім распараджэнні. На тэме «Гісторыя партыі ў пасляокцябрыскі перыяд» дапаможнікаў амаль не было. Нельга не адзначыць, што наглядныя дапаможнікі па тэме «Партыя ў рэвалюцыю 1905 года», выпушчаныя Музеем рэвалюцыі ў Менску, зроблены неахайна.

У гэтым годзе на занятках шырока выкарыстоўвалася мастацкая літаратура. Пры праходжанні тэмы «Рэвалюцыя 1905 г.» запатрабаванні слухачоў на «Цусіму» Новікава-Прыбоя і «Маті» Горкага былі настолькі вялікімі, што наша бібліятэка не магла іх цалкам задаволіць. На тэме «Партыя ў гады імперыялістычнай вайны» была выкарыстана кніга Аіры Барбюса «У агні», многія слухачы яе прачыталі

* * *

Добра адрамантаваны партыйны кабінет набыў у гэтым годзе культурны, ўтульны выгляд. Ён аказвае сур'езную дапамогу прапагандыстам як партыйнай, так і комсамольскай сеткі, у метадычнай працоўцы тэмы, складанні планаў і канспектаў. Не было выпадку, каб прапагандыст нашоў на заняткі, не прапрацаваўшы тэмы ў парткабінеце. Партгабінет дапамагае таксама бяседчыкам у авалодванні майстэрствам агітацыі. Многія бяседчыкі, рыхтуючыся да гутаркі па плану, здолелі зацікавіць рабочых, выклікаць у іх рад пытанняў і даваць правільныя адказы. На высокім палітычным узроўні бяседчыкі правялі абмеркаванне праекта новай сталінскай Канстытуцыі СССР. лепшымі бяседчыкамі з'яўляюцца тт: Гольдзін, Піліпенак, Гаварунов, Дэйч, Ланкін, Рыхцікаў і інш.

Многа ўвагі ўдзяляе партгабінет і рабоце са слухачамі. Сюды прыходзяць слухачы са сваімі рабочымі запісамі, няяснымі пытаннямі і заўсёды атрымліваюць кансультацыю, неабходную літаратуру і дапамогу.

Партыйны камітэт сістэматычна займаецца пытаннямі якасці ра-

боты паасобных гурткоў, заслухоўвае справаздачи прапагандыстаў. Партыйныя школы ўзмоцнена рыхтуюцца да гарадской тэарэтычнай канферэнцыі па тэме «Ад Лютага да Окцябра».

Пастанова ЦК ВКП(б) ад 26 мая 1936 года нас абавязвае:

«... Арганізаваць прапаганду гісторыі так, каб камуністы знаёміліся з гістарычнай абстаноўкай, у якой працавала партыя, з дзейнасцю віднейшых яе кіраўнікоў і арганізатараў, з фактамі і падзеямі з жыцця і барацьбы партыі ў іх храналагічнай паслядоўнасці, без чаго нельга зразумець і засвоіць палітыку партыі, развіццё і змену тактычных і арганізацыйных прыёмаў, змену лозунгаў, форм і метадаў работы партыі на розных этапах яе гісторыі».

Уся ўвага партарганізацыі накіравана на ажыццяўленне гэтай пастановы. Узмоцнена праверка якасці заняткаў, прапагандысты больш працуюць над фактычным матэрыялам, вывучаюць гісторыю народаў СССР і абстаноўку, у якой партыя працавала на розных этапах свайго развіцця, намечан рад лекцый для паўтарэння пройдзеных тэм, арганізавана дапамога адстаючым.

3. Кофман

Сакратар парткома
Добрушскай папяровай фабрыкі

Партыйная работа ў паккамерным цэху фабрыкі

У паккамерным цэху папяровай фабрыкі «Герои працы» сярод 654 рабочых — 511 жанчын. Большасць іх мае стаж работы на фабрыцы — дзесяць, дваццаць, трыццаць год. Некаторыя сем'і працуюць на фабрыцы ўжо некалькі пакаленняў і добра памятаюць усю «асалоду» работы пры старых уласніках фабрыкі на працягу пяці дзесяткаў год.

Толькі за гады рэвалюцыі значная частка работніц, а таксама кіруючага персоналу навучыліся грамаце. Рабочыя настойліва імкнуцца навярстаць упущанае, як мага больш ведаць, яшчэ культурнай жыцц.

У партыйнай арганізацыі цэха шэсць членаў і пяць кандыдатаў партыі. Гэта жменька камуністаў унэўнена вядзе за сабою увесь калектыў работніц. Камуністы з поспехам працуюць на вядучых участках вытворчасці, з'яўляючыся пераважна вылучэнцамі перыяду правэркі і абмену партдакументаў.

Партыйным арганізатар цэха — **Елена Алексееўна Крывашэева** — пару месяцаў таму назад прызначана намеснікам начальніка паккамернага цэха і добра спраўляецца з новай работай.

Ольга Пракопаўна Каранцова працавала ў паккамерным цэху больш трох дзесяткаў год і з'яўляецца цяпер намеснікам старшын фабрычнага камітэта профсаюза папернікаў. **Цімошкіна Екацерына Федаравна** — член ЦК КП(б)Б — вылучана ў майстры змены. **Трэцякова Елізавета Кандрасьеўна** вылучана старшынею жакта. Камуністкі **Васількова Харыціна**, **Талкачова Ефрасінья**, **Цыганкова Марыя**, **Грышачкіна Екацерына**, **Дзергачова Соф'я** — людзі, якіх гадала і выхавала наша партыя — кіруюць цяпер атрадам стахманаўцаў цэха ў дзевяць сорок чалавек.

*

Спынімся на трох асноўных участках работы партарганізацыі: партыйныя сходы, палітычная агітацыя і работа са спачувальнымі.

Партыйныя сходы праводзяцца асобна для дзеннай і вячэрняй змены. Абвестка дня ахапляе ўсе участкі вытворчасці і партыйнага жыцця.

23 чэрвеня на сходзе партыйнай арганізацыі паккамернага цэха парторг тав. Крывашэева зрабіла справаздачу аб тым, як выконваецца рашэнне бюро райкома аб выніках абмену партдакументаў на фабрыцы. За пяць дзен да сходу яна сабрала ўсіх камуністаў і даручыла ім падрыхтаваць наступныя пытанні, аб авангарднай ролі

комуністаў у стаханаўскім руху, работа з беспартыйным актывам, работа са спачуваючымі, партыйнае кіраўніцтва і дапамога комсомольскай арганізацыі цэха, работа насценгазеты, работа з рабко-рамі, палітвучоба і партдысцыпліна.

Комуністы ўзаемна падрабязна азнаёміліся з удзелам кожнага ў партыйным жыцці і роллю на вытворчасці.

У выніку выступлення на сходзе былі насычаны багатым фактычным матэрыялам, завострана ўвага аб неабходнасці больш чужых адносін да спачуваючых, каб кожны з іх адчуваў таварыскую дапамогу і клопаты як у рабоце і вучобе, так і ў бытавых пытаннях. Сход заслухаў таксама інфармацыю парторга аб тым, як выконваецца пастанова папярэдняга сходу па пытанню рашэнняў пленума Камісіі савецкага кантроля аб скаргах рабочых.

* * *

Спачуваючых у паккамерным цэху 11 чалавек. Акрамя таго, 19 беспартыйных таварышоў уцягнуты ў гурток па вывучэнню статута партыі, жыцця і дзейнасці Леніна—Сталіна і агульнай палітграматы. З гэтай групы таварышоў чатыры чалавекі падала заявы аб уступленні ў групу спачуваючых. Гэтыя лічбы, бяспрэчна, не могуць нас задаволіць.

Парторг і актыў цэхавай партарганізацыі вядуць крапатлівую работу па вырашчванню актыва і набліжэнню яго да партыйнага жыцця.

Стаханаўка Леўкова Соня з'яўляецца лепшай сартоўшчыцай у цэху. Яна з вялікім інтарэсам наведвае адкрытыя партыйныя сходы, займаецца ў гуртку палітграматы і рыхтуецца да уступлення ў групу спачуваючых.

Стаханаўка Тацяна Чуясавя заўсёды выступае на цэхавых сходах як сапраўды перадавая работніца. У сваіх выступленнях, пры абмеркаванні праекта закона аб абортах, праекта новай Сталінскай Канстытуцыі, з поваду смерці Алексея Максімавіча Горкага яна з выключнай паўнамоцтвам здолела выразіць думкі і пачуцці рабочых. Чуясавя таксама падала заяву аб уступленні ў спачуваючыя.

Работа з актывам у значнай ступені тармазіцца тым, што ўзровень агульнага і палітычнага развіцця комуністаў вельмі нізкі. Даволі сказаць, што з 11 комуністаў цэха восем наведваюць школу мала-траматных.

Спачуваючыя ахоплены гурткамі палітвучобы, з імі праводзяцца індывідуальныя гутаркі, даюцца партыйныя даручэнні. Сярод спачуваючых ёсць таварышы, якія вельмі актыўна выконваюць работу чытчыкаў-бяседчыкаў, як Баннікава Елена, Драбадзенава Марфа. Аднак нярэдка яшчэ выпадкі, калі спачуваючыя, пераведзеныя па чысцы партыі, не разумеюць, што ім неабходна ўпарта працаваць над павышэннем узроўню сваіх ведаў (Жэлдакова, Саладкова, Шарзева).

Са спачуваючымі рэгулярна праводзяцца спецыяльныя сходы, гутаркі, ставяцца самасправаздачы аб рабоце, вучобе, выкананні даручэнняў і т. д. Кожная самасправаздача падрыхтоўваецца загадзя пры дапамозе парторга, які таксама сочыць і за яе рэзультатамі. Нядаўна была заслухана самасправаздача спачуваючай Ільчышынай аб тым, чаму яна не з'яўляецца стаханаўкай. Гэта справаздача мела для Ільчышынай рашаючае значэнне. Цяпер Ільчышына пачынае наблі-

жацца да паказчыкаў прадукцыйнасці працы стаханаўцаў свайго цэха.

Са спачуваючымі і беспартыйным актывам праведзена гутарка аб выніках праверкі партдакументаў, аб статуце і праграме партыі. Спачуваючыя прымаюць удзел у адчыненых партыйных сходах.

* * *

Патрэбнасць у кадрах агітатараў для паккамернага цэха вельмі вялікая. Цэх шматлікі не толькі па колькасці работніц. Ён мае восем аддзяленняў, з якіх некаторыя працуюць у дзве і тры змены пры непарыўцы. Сярод дзесяці агітатараў і чытчыкаў-бяседчыкаў цэха толькі чацвёра параўнаўча нятрэнна могуць справляцца са сваёй работай. Над астатнімі трэба яшчэ многа папрацаваць, каб вырасці з іх добрых агітатараў. Усе яны прыцягваюцца да заняткаў агіткалектыва, прайшлі кароткатэрміновыя курсы.

Някепска працуе агітатарам тав. Вольская. У сваіх гутарках яна ахапляе рознастайныя тэмы: пытанне аб вайне Італіі з Абісініяй, аб X з'ездзе комсамола, аб Першым мая, аб нарадзе жонак гаспадарнікаў і ІТР. Яна ўмела ўвязвае тэму з пытаннямі разгортвання стаханаўскага руху і культуры ў цэху, шырока карыстаецца ўрыўкамі з мастацкай літаратуры. К Першаму мая прачытала ўрывак з кнігі Горкага «Мані», з кнігі Барбюса «Сталін гэта Ленін сёння». Выключны інтарэс выклікалі чатыры чыткі кнігі Нікалая Остроўскага «Як гартавалася сталь». Вольская здолела так паставіць гэтыя чыткі, што слухачы ілюстравалі правільнасць кнігі фактамі з свайго жыцця.

25-годдзе большэвіцкай дзейнасці Дзем'яна Беднага таксама не прайшло міма тав. Вольскай. Акрамя гутаркі аб юбілеі, яна прачытала работніцам «Павукі і мухі» Беднага. Чытка мела вялікі поспех.

Шматлікая брыгада Вольскай з вялікім ўздывам абмяркоўвала праект закона «Аб забароне абортаў». Работніцы вынеслі пажаданне запрасіць раённага практара для гутаркі, тым больш, што пры абмеркаванні праекта выявіўся рад канкрэтных пытанняў, вырашэнне якіх залежыць ад садзейнасці органаў улады. Праз дзень практор правёў такую гутарку.

Асабліва шырока і з вялікім энтузіязмам брыгада Вольскай абмяркоўвала праект новай сталінскай Канстытуцыі.

Прыклады работы тав. Вольскай пераімаюць агітатары тг. Талкачова і Васіленка.

У рабоце партарганізацыі паккамернага цэха яшчэ шмат недахопаў. Парторг тав. Крывашэева ўсю сваю ўвагу накіроўвае на тое, каб гэтыя недахопы выкарэніць. На кожны дзень яна складае план дзеяння і выкананне сваіх даручэнняў правярае з вялікай пільнасцю. Хоць паасобныя камуністы часам і бываюць незадаволены настойлівасцю парторга, аднак на сходах і ў прыватнай гутарцы падкрэсліваюць, што патрабавальнасць—каштоўная якасць Крывашэвай, неабходная кожнаму камуністу.

Цэх з'яўляецца паказчыкам агульнага росту добрабыту і культуры. З вялікім самадзейным хорам работніцы выступаюць на сходах і дэманстрацыях. Задача камуністаў—дабіцца далейшага ўздыму і палепшання ўсёй арганізацыйна-партыйнай і палітычна-выхаваўчай работы як сярод камуністаў, спачуваючых, так і сярод усёй масы рабочых паккамернага цэху і ўсяго прадпрыемства.

М. Бальшаноў

Інструктар добрушкага РК КП(б)Б

Падрыхтоўка і правядзенне партыйнага сходу

У большэвіцкім ідэйна-палітычным выхаванні камуністаў многа дапамагла нам сур'ёзная падрыхтоўка і арганізаванае правядзенне партдня.

Для характарыстыкі зрухаў, што адбыліся ў пярвічных партарганізацыях Добрушкага раёна, прывядзем некаторыя факты з практыкі работы міжкалгаснай партгрупы Пераростаўскага сельсовета.

У гэтай партгрупе 3 члены, 4 кандыдаты партыі і 6 спачываючых, уступіўшых у 1936 г. Да праверкі партдакументаў партгрупа лічылася адной з адстаючых. Тт. Аксенчыкаў, Падрэзнікава і Бамонаў пасіўна адносіліся да вучобы, не заўсёды наведвалі заняткі ў партшколе, дрэнна плацілі членскія ўзносы. Партыйныя заданні даваліся выпадкова і ніколі не выконваліся. Да партсходаў не рыхтаваліся, і яны праходзілі нецікава. Пры абмене партыйных дакументаў сакратар райкома т. Банганціс указаў на гэтыя недахопы работы парторгу групы тав. Мазычаў.

Вынікі хутка сказаліся. Тав. Мазычаў пачаў кіраваць камуністамі па-большэвіцку, узяўшы ў аснову статут ВКП(б). Інтэрэс да партыйных пытанняў і актыўнасць членаў партгрупы адразу павялічыліся. Калі раней на партсходах у спрэчках выступалі 1-2 камуністы, прычым вельмі часта баяліся папсаваць крытыкай свае ўзаемаадносіны, то зараз літаральна ўсе члены партыі сталі выступаць на сходах з практычнымі прапановамі і выкрываўчым матэрыялам.

За апошні час удалося выявіць, што Падрэзенкава не выконвае партыйныя заданні, абараняе свайго мужа—у мінулым актыўнага эсэра, які зрывае работу калгаса. Падрэзенкава з партыі выключана. Выяўлен таксама цэлы рад фактаў парушэння калгаснай дысцыпліны, калі без ведама агульнага сходу выключаліся калгасніцы толькі за тое, што іх муж'я без ведама праўлення пашлі на адыходную работу.

Правільная падрыхтоўка і правядзенне партдня ў міжкалгаснай партгрупе далі вялікі зрух у рабоце. Партгрупа ахапляе 3 калгасы. Вузкім месцам яе работы было сацыялістычнае спаборніцтва. Паўстала пытанне аб тым, што трэба падвесці вынікі соцспаборніцтва брыгад, заключанага ў працэсе ўключэння БССР у спаборніцтва з Кіеўскай і Чарнігаўскай абласцямі.

Парторг тав. Мазычаў 20 мая паведаміў усіх камуністаў аб тым, што праз 8 дзён адбудзецца партсход. У той-жа дзень ён правёў

н раду брыгадзіраў і звеннявых у калгасе «Чырвоны хутар», дзе выявіў ударнікаў веснавой сяўбы. 22 мая была праведзена нарада камуністаў сумесна з комсамольцамі, спачувачымі і настаўнікамі, на якой стаяла адно пытанне—падрыхтоўка да партдня. Удзельнікі нарады ўзялі на сябе пэўныя абавязальствы. Так, член партыі тав. Сідарэнка абавязаўся папулярываць у жаночых брыгадах калгаса «Трэці рашаючы» ўзоры работы ўдарнікаў і прачытаць папулярны нарыс Ф. Малога «Марыя Дземчэнко», апублікаваны ў журнале «Калгаснік». Камуніст Арцюхоў—старшыня сельсовета ўзяў на сябе ініцыятыву правесці нараду брыгадзіраў і актыва ў калгасе «Чырвоны молат». Комсамольцы абавязваліся яшчэ раз прапрацаваць дагавор, заключаны паміж Добрушскім і Церахоўскім раёнамі, з дапамогай настаўнікаў ажыццявіць наглядную агітацыю ў хаце-чытальні, шырока папулярываючы ўжо выяўленых ударнікаў, і прачытаць апублікаванае ў журнале «Калгаснік» апавяданне Калеснікова «Возвращение».

Тав. Мазычаў падхапіў гэту цікавую ініцыятыву. На нарадзе быў складзены план работы. Камуністы патрабавалі ад таварыша Мазычава, каб ён рэгулярна правядаў ход выканання ўзятых абавязальстваў. Урэшце план быў выканан поўнасьцю з некаторымі жыццёвымі папраўкамі.

На працягу 6 дзён падрыхтоўкі да партдня брыгадзіры і радыёныя калгаснікі заключылі звыш 120 соцдагавароў. Ход правэркі дагавароў асвятляўся ў калгасным друку, у лозунгах, на мітынгх. Павысілася актыўнасць усіх калгаснікаў на вытворчасці, умацавалася працоўная дысцыпліна, выявіліся стаханаўцы сельскай гаспадаркі. Так, у калгасе «Чырвоны молат» Старажэнка, Раман Ягоравіч, ўзорваў 0,9 га замест нормы 0,5 га, засяваў 2,5 га замест 1,5 га. Краснікавая Прося Васілева, якая раней выходзіла на работу а 7—8 гадзіне, пачала працаваць з 5 гадзіны раніцы і выдатна выконвала ўсе даручэнні брыгадзіра. У калгасе «Чырвоны хутар» Давідулін Федар Пахомавіч ўзорваў 0,95 га замест нормы 0,65 га, засяваў 4,5 га замест 3 га, за што два разы атрымаў прэмію. У калгасе «Трэці рашаючы» Рудзенкоў Іван Захаравіч, Разуменка Сідар Захаравіч ўзорвалі 1,05 га замест 0,6 га, баранавалі і засявалі 4 га замест 2 га. Па лесавывазках яны выканалі заданне на 200 проц.

Уцягненне ў падрыхтоўку да партдня не толькі камуністаў, комсамольцаў і спачувачых, але і беспартыйнага актыва спрыяла таму, што адчыненыя партсходы праходзяць жыва, цікава, насычаны канкрэтным жыццёвым матэрыялам. Такія сходы дапамагаюць большэвіцкаму выхаванню і загартоўцы людзей у сацыялістычнай працы.

Партыйны дзень прайшоў з вялікай актыўнасцю прысутных, была абмеркавана работа паасобных таварышоў і вынесены практычныя прапановы. Так да кандыдата партыі тав. Святло, які слаба разбіраўся ў стаханаўскім руху, прымацавалі парторга для прапрацоўкі аднаведных матэрыялаў стаханаўскага руху. Для канкрэтнай дапамогі ў разгортванні масавай работы ў перыяд прапалачнай кампаніі да ўсіх калгасаў былі прымацаваны камуністы і комсамольцы.

Цяпер амаль на кожным сходзе заслухоўваюцца самасправаданы камуністаў і спачувачых аб масавай рабоце з аднаасобнікамі, аб выкананні ранэнняў, ранкома і паасобных даручэнняў, аб паспяховасці ў партвучобе, аб выхаванні дзяцей і інш.

У заключэнне трэба сказаць, што пры значным паляпшэнні работы ў галіне падрыхтоўкі да партсходаў унутрывыхаваўчая і палітыка-масавая работа ў партгруппе пастаўлена яшчэ не здавальняюча. Ёсць яшчэ выпадкі парушэння партыйнай дысцыпліны (п'янства кандыдата партыі Аксенчыкава), спазненні на партзаняткі (тав. Сметко), мала зроблена для ўцягнення ў групу спачувваючых лепшых стаханаўцаў. Партгруппа і яе парторг абавязаны і на гэтых участках дабіцца такога-ж пералому к лепшаму, як і ў правядзенні партыйных дзён.

В. Левіт

Інструктар Добрушкага РК КП(б)Б

Больш увагі рабоце са спачуваючымі

Партыя надае выключна вялікую ўвагу рабоце са спачуваючымі, бо групы спачуваючых павінны з'яўляцца той базай, з якой партыя будзе папаўняць свае рады. Зусім ясна, што партыйныя арганізацыі павінны удзяляць максімум увагі рабоце са спачуваючымі і ўцвягненню ў групы спачуваючых лепшых, адданных партыі людзей.

Аднак, не ўсе лярвічныя партарганізацыі гэта сабе ўяснілі. Калі ўзяць наасобныя партыйныя арганізацыі Добрушкага раёна, то можна сказаць, што гэта адказная работа пачынае на самацёк. Возьмем, напрыклад, партарганізацыю фабрыкі «Герой труда», якая павінна паказаць узор у рабоце са спачуваючымі для ўсяго раёна, але ж партарганізацыя фабрыкі і парторгі гэху не зразумелі гэтага пытання. На фабрыцы працуе больш 3000 рабочых, сярод іх 300 стаханавцаў. Між тым у групе спачуваючых налічваецца ўсяго толькі 54 чалавекі. Скажам, што тут няма базы для росту нельга. На фабрыцы ёсць дзесяткі рабочых стаханавцаў (Ляўкоў Л., Пятроў Е., Кавалеў Д. і іншыя), якія жадаюць уступіць у групу спачуваючых, але з імі ніякай работы не праводзіцца.

Вось, што расказвае нам стары рабочы Зюськоў Ігнат з папяровага цэху, дзе парторгам з'яўляецца Сцепановіч: «Парторг ніколі са мной не гаварыў, не пытаў як я жыву, працую. Ніколі мне ніякіх даручэнняў не давалі. На адчыненыя партсходы я хаджу вельмі рэдка і толькі таму, што аб дні і часе сходаў мне не гавораць». Аб такіх адносінах да спачуваючых расказвае не толькі Зюськоў, але і Агеява М., Васіленка М. і інш.

Больш таго, трэба прама сказаць, што масава-выхавальная работа з тымі таварышамі, якія ўжо аб'яднаны ў групы спачуваючых, пастаўлена слаба. Не ўсе спачуваючыя ахоплены партыйнай школай, шмат з іх не чытаюць газет. Большасць з спачуваючых не маюць даручэнняў, а тыя, якія маюць, не заўсёды іх выконваюць. Праверка выканання парторгамі не наладжана. Такое ж становішча маецца ў саломенна-цэлулоідным заводзе. Спачуваючых у саломенна-цэлулоідным заводзе маецца толькі 2 чалавекі, але з імі таксама не праводзіцца ніякай работы. Між тым на заводзе ёсць ініцыятары стаханавскага руху, як Гутараў І., Цмошкін Д. і іншыя, якія жадаюць уступіць у групу спачуваючых, але з імі не праводзіцца амаль ніякай работы.

Практыка паказала, што пры штодзёнай рабоце са спачуваючымі, пры аказанні ім дапамогі, спачуваючыя праводзяць вялікую масавую работу. Для прыклада можна ўзяць спачуваючых паккамернага цэха на тым-жа заводзе Дробадзенава А. і Баннікава. Гэтыя таварышы пры штодзённай дапамозе парторга Крывашэевай сталі прыкладнымі агітатарамі ў цэху. Няма ні адной важнай паставы партыі і ўраду, або газетнага артыкула, якога яны не прапрацавалі-б з рабочымі. Хто яны такія? Добрадзенава — старая работніца паккамернага цэха. Баннікава — таксама работніца паккамернага цэха.

Праўда, за апошні час партком фабрыкі, сакратар Кофман пачаў канкрэтна разгортваць масавую работу са спачуваючымі, арганізаваў спецыяльныя дзве школы, вызначыў спецыяльны дзень для спачуваючых і намеріў канкрэтныя мерапрыемствы па ўцягненню рабочых стаханаўцаў у групу спачуваючых, але гэта толькі першыя крокі. Сакратар парткома і ўся партарганізацыя абавязана забяспечыць неадкладнае выпраўленне данучаных памылак у рабоце са спачуваючымі. Не перакладаючы адказнасць за работу са спачуваючым на другародных асоб, — сам сакратар парткома абавязан выразаць гэтым адказным участкам работні і штодзённа правараць работу парторгу. Работа са спачуваючымі павінна быць пастулені так, каб выхавалі ў іх навыкі большэвіцкай арганізаванасці і дысцыпліны.

А. Каралевіч

Сакратар парткома
Бабруйскага лесакамбіната

3 волыту пастаноўкі палітагітацыі

Арганізацыя палітычнай агітацыі як рэснны камітэт партыі, так і партком нашага лесакамбіната ўдзялялі вялікую ўвагу.

Палітычная агітацыя ў цэхах не раз дапамагала нам найбольш дзейсна і поўна вырашаць задачы вытворчага парадку. Можна смела сказаць, што толькі шырокая палітыка-выхаваўчая работа агітатараў прывіла нашым рабочым, такім як Гораў, Забродскі, Мароз, Мельцэр, Ушнер, Недасекіна, Ольшанская і інш., інтарэс да газеты і кнігі.

Безумоўна, палітагітацыя можа быць добра наладжана толькі пры ўмове належнага падбору палітагітатараў.

У цэхах, зменах, брыгадах і інтэрнатах нашага камбіната працуе 45 палітагітатараў. Частка іх праводзіць заняткі на падставе рэкамендаванага парткомам газетнага матэрыялу, частка ў форме гутарак або чыткі літаратуры. Усе гэтыя формы палітагітацыі цалкам сябе апраўдалі.

Усе палітагітатары ахоплены сеткай партасветы. Большасць з іх навучаецца ў камвузе, астатнія — у сёлпартшколе, камсамольскіх школах і агульнаадукацыйных гуртках.

Семинар палітагітатараў збіраецца не менш трох раз у месяц. Асноўная задача семінара навучыць палітагітатараў карыстацца геаграфічнаю картай, выразна чытаць, працаваць над кнігай, артыкулам, умець пераважаць прачытае ў яснай і вобразнай форме. На семінары разбіраюцца лепшыя творы сучаснай мастацкай літаратуры. Працоўваюцца таксама і пытанні вытворчага парадку. Так, напрыклад, дырэктар камбіната тав. Заброцкі зрабіў даклад аб новых нормах выпарцоўкі і тэхнічна мыгчымых нормах.

Вялікую дапамогу палітагітатарам аказвае наш парткабінет сваімі кансультацыямі па любым пытанню, якое цікавіць агітатара.

За апошні час мы з поспехам практыкуем абмен вопытам работы. Група палітагітатараў, наведваюшы заняткі сванго таварыша ў цэху, рэкамендуе потым калектывны разбор іх. Так, напрыклад, быта разабрана палітінфармацыя тав. Аўдзееў, якую ён рабіў у беладрэўным цэху па перадавіцы «Правды» — «Жыць і працаваць культурна». Пры абмене думкамі выявілася, што тав. Аўдзееў дапусціў цэлы рад недахопаў — недастатковы набліз тэму да канкрэтай абстаноўкі, не здолеў увязаць яе з фактамі работы і быту свайго брыгады. Разбіраючы інфармацыю тав. Славачынскага аб дні дрыву, праведзеную ім

у лесацэху № 1, палітагітатары адзначылі, што ён не ўзяў тэмы з работай нізавога друку ў цэху, не паказаў работы рэдактароў і раб-
кораў насценных газет сваёй змечы, не раскажаў аб тым, як прахо-
дзіць у цэху падпіска на газеты і т. д.

Палітінфармацыі ў далейшым праводзіліся ўжо з улікам выяўле-
ных недахопаў на больш высокім узроўні. Абмен вопытам работы,
як адзначылі самі палітагітатары, прынес для іх вялікую карысць.

Таксама каштоўным пачынаннем з'яўляюцца сістэматычныя спра-
ваздачы парторгаў аб стане палітмасавай работы ў цэхах, бо даюць
магчымасць выпраўляць на месцы заўважаныя недахопы.

Разнастайнае кола пытанняў, з якімі прыходзіцца мець справу
палітагітатару, пачынаючы ад пытанняў жыцця свайго цэха і канча-
ючы міжнародным, патрабуе ад яго напружанага работы над павы-
шэннем свайго палітычнага і культурнага ўзроўню.

За гэты час у нас выраслі сапраўдныя майстры сваёй справы. Па-
літмасавая работа развіла ў іх такія выдатныя якасці, як імкненне да
ведаў, пытлівасць, жаданне пасцігнуць тэму ў поўным яе аб'ёме.

Палітінфармацыі такіх агітатараў, як тт. Рубан, Врубтэйскі, Тин-
коў, Чэрняк, Славачынскі, Жэлабкоў і інш., заўсёды глыбока змеч-
стоўны і цікавы.

Тав. Чэрняк ужо каля двух год працуе палітагітатарам дрэвапра-
цоўчага цэха № 2. Мы азнаёміліся з дзеннікам работы тав. Чэрняка,
які ён пачаў весці з кастрычніка мінулага года. Тут і зварот удзель-
нікаў партнарады КП(б)Б аб дагэрміновым выкананні промфінплана,
пытанні італа-абісінскай вайны, аб парушэнні Версальскага дагавору
Германіяй, тут і гутаркі аб рабоце таварыша Сталіна ў Закаўказзі з
выкарыстаннем надрукаваных у газетах успамінаў старых рабочых і
даклада тав. Берыя, тут і пытанні стаханавскага руху, асваення новых
тэхнічных норм, пабудовы канала Масква—Волга, тут і ўспаміны
Н. К. Крупскай аб Леніне, урывкі з кнігі Карла Бейнера «Забіты пры
спробе ўцячы» і дзесяткі іншых пытанняў. Усяго з іх кастрычніка
прапрацавана 78 тэм.

У час абедзенага перапынку тав. Чэрняк пытае ў рабочых, ці чы-
талі яны апошнія нумары газет, што іх цікавіла, што было няясна.
Пасля гэтага ён пачынае рыхтавацца да заняткаў: праходзіць кан-
сультацыю і інструктаж, падбірае адпаведныя матар'ялы. У бліжэй-
шыя дні ўсе пытанні, якія цікавяць рабочых, бываюць вырашаны на
палітінфармацыі.

Дзеннік аказвае тав. Чэрняку вялікую дапамогу. Ён сістэматычна
заносіць у яго не толькі прапрацаваную тэму, але і заданыя слуха-
чамі пытанні, якія паказваюць, наколькі глыбока ён здолеў раскрыць
закранутую тэму. Калі, па яго думцы, тэма засвоена недастаткова,
застаўляе няясныя для слухачоў пытанні, дык ён зноў бярэ яе для
больш глыбокай прапрацоўкі.

Імкненне зацікавіць тэмай, дзесці яе да слухача ў найбольш по-
най і, так сказаць, удаканаленай форме, наштэрхнуць на разважанні,
набучыць рабіць вывады з прапрацаванага матар'ялу—каштоўная і
станоўчая рыса работы палітагітатара Чэрняка.

Тав. Чэрняк зусім правільна разумее свае функцыі, як выхаваль-
ніка рабочай масы. У вольны пасля работы час ён гутарыць з рабо-
чымі, бывае ў іх на даму, знаёміцца з настроем.

Тав. Чэрняк раскажае, як ён групаваў вакол сябе актыў.

Ён навучыў раней пасіўных людзей карыстацца газетай, кнігай, прабудзіў у іх інтарэс да пытанняў палітычнага жыцця. Цяпер яны просяць расказаць аб рабочым руху ў фашысцкай Германіі, аб адзіным фронце ва Францыі, аб адносінах Англіі да Лігі нацыі і т. п.

Тав. Чэрняк на занятках з рабочымі шырока выкарыстоўвае мастацкія творы, рэкамендуе рабочым літаратуру, дзелицца з імі ўражаннем аб прагледжаных кіно-карцінах.

Многа і сур'ёзна працуе ён над папярэньнем сваіх ведаў, вывучае творы Леніна і Сталіна, знаёміцца з мастацкай літаратурай, сістэматычна чытку газет і часопісаў лічыць абавязковай умовай поспеху сваёй работы.

Адным з лепшых палітагітатараў з'яўляецца таксама і тав. Рубан. Жыццёвы шлях гэтага члена партыі ва многім навучальны. Тав. Рубан хістэ нядаўна працаваў чорнарабочым, не меў ніякай кваліфікацыі, агульнаадукацыйная і культурная падрыхтоўка яго прымушала жадаць многа лепшага, палітычная і грамадская актыўнасць была вельмі невысокай. Толькі дзякуючы таму, што нашы партыйныя арганізацыі здолелі знайсці шлях да гэтага чалавека, стварыць адпаведныя умовы для яго росту, працаваць над ім, мы маем зараз у партыі тав. Рубана надзвычайнага камуніста, актыўнага грамадскага работніка, ўзорнага стаханаўца. За кароткі час тав. Рубан атрымаў кваліфікацыю электразваршчыка і волянт палітагітатара.

За дзень-два да палітінфармацыі тав. Рубан знаёміць сваіх слухачоў з чарговай тэмай, указвае ім газеты або журналы матар'ял, на якому яны маглі-б азнаёміцца з закранутым пытаннем. Такім чынам ён узбуджае ў слухачоў інтарэс і дае магчымасць добра падрыхтавацца.

Палітінфармацыі тав. Рубана вельмі дзейсны і даюць непасрэдна практычныя вынікі. Так, напрыклад, рыхтуючыся да прапрацоўкі перадаючага артыкула «Правды» «Жыць і працаваць культурна», тав. Рубан на працягу раду дзён грунтоўна азнаёміўся з гэтай справай у механічнай майстэрні, абследваў кватэры рабочых Орлоўскага, Гельфанда і Паштана, выявіў іх запатрабаванні. Палітінфармацыя, ілюструемая мясцовым матар'ялам, грунтоўчыся на блізкіх і зразумелых кожнаму рабочаму фактах, зрабіла вялікае ўражанне. Рабочыя механічнай майстэрні прад'явілі адміністрацыі цэлы лід патрабаванняў: зрабіць душ, зрабіць шафу для хавання чыстай адзежы, паходныя скрынкі для струментаў, бо дзяжурны рамонтнай брыгады звычайна рассоўвае струманты па кішэнях, і т. д. Гэтыя законныя патрабаванні рабочых праводзяцца зараз у жыццё.

Тав. Рубан гаворыць, што палітагітацыя—вельмі цікавая і захапляючая работа. Яна вельмі многа дае самому агітатару, бо хочацца ведаць як мага больш, каб на кожнае запытанне рабочага знайсці правільны адказ «З той пары, як я пачаў працаваць палітагітатарам, у мяне з'явіліся павышаныя патрабаванні да сябе. Калі я адчуваю, што якое-небудзь пытанне поўнасьцю асвятліць не здолеў, то не супакоюся, пакуль не вывучу яго так, каб мог умела перадаць другому».

У добрым палітагітатары рабочыя бачаць свайго дарадцу, памочніка, сябра і вельмі часта зварачаюцца да яго па пытаннях чыста жыццёвага парадку. Гэтага нельга ігнараваць. Тав. Рубан ведае сваіх рабочых, часта гутарыць з імі, бывае на даму і здолеў заслужыць у іх вялікі аўтарытэт і павагу.

Такіх палітагітатараў як тт. Рубан і Чэрняк на камбінаце не мала, аднак не кожны можа так чутка і ўмела падыйсці да рабочых. Быў у нас такі выпадак. Палітагітатар тав. Лахман, расказваючы аб рэкордах стаханаўцаў, не здолеў увязаць тэму з мясцовым матэрыялам, не ўмеў падыйсці да сваёй аўдыторыі, зацікавіць яе. Агульная некамп'ютная палітгутаўка Лахмана не мела ў рабочых ніякага поспеху.

Палітагітатары аказалі нам вялікую дапамогу ў папулярызаванні стаханаўскага наказу ў зборы цэлага раду каштоўных прапановаў сярод рабочых. Пры іх дапамозе мы ахапілі ўсіх рабочых камбіната падп'іскай на газеты. Да 3000 экзэмпляраў газет вытываецца выключна рабочымі. Начныя змены таксама рэгулярна абслугоўваюцца палітінфармацыяй, зрываў не бывае.

На працягу цэлай пяцідзёнкі начную змену лесацэха № 2 абслугоўваў тав. Врублеўскі. Палітінфармацыя адбывалася, прыкладна, а 3 гадзіне ўночы. Увесь гэты час тав. Врублеўскі прапрацоўваў тэму аб засваенні новых норм. Трэба сказаць, што ён ўмела ўвязаў яе з работамі сваёй змены, выявіў тормазы (несвоечасовая падача лесу, дрэнная точка піл, прастоі на віне адміністрацыі і т. д.), падабраў цэлы рад прыкладаў узорнай работы лепшых стаханаўцаў цэха, здолеў, так сказаць, тэхнічна абгрунтаваць сваё заключэнне. Усе гэта безумоўна прынесла не мала карысці ў вырашэнні такой важнейшай задачы нашага вытворчага жыцця, як засваенне новых норм.

Паколькі большасць цэхаў працуе ў тры змены, палітагітатары абслугоўваюць іх папераменна.

Кожны выхадны дзень рабочыя выязджаюць на луг да ракі адначынь і павесяліцца: вудзяць рыбу, разводзяць кастры. Чаму-б не выкарыстаць лона прыроды і для чыткі мастацкай літаратуры? Такі вопыт меў у нас не малы поспех. Гадзіны дзве рабочыя з вялікай увагай слухаюць чытчыка. За гэты час прачытаны ўрывкі з кнігі Барбюса «Сталін», творы Горкага «Буравеснік» і «Песня аб Сокале», раман Аўдзееўска «Я люблю» і інш.

Цікава, што ў далейшым ужо самі рабочыя пачалі браць з сабою кнігі на луг.

Многа пытанняў хвалюе агітатараў. Іх запысы задавальняюцца не толькі на семінарах у партгабінеце, але і на занятках агіткалектыва. За апошні час мы прапрацавалі пытанне аб ліквідацыі класаў у СССР, рашэнні апошніх пленумаў ЦК, праект новай Сталінскай Канстытуцыі, цэлы рад пытанняў бягучай палітыкі і міжнароднага становішча.

Вялікім недахопам у нашай рабоце з'яўляецца адсутнасць патрэбнай колькасці наглядных дапаможнікаў. Праўда, мы маем фотгазеты, геаграфічныя карты амаль ва ўсіх цэхах. Але гэтага, безумоўна, недастаткова. Думаем ў бліжэйшы час набыць не менш чатырох фільмаскопаў, як каштоўны дапаможнік у правядзенні палітінфармацый. Абмежаваная колькасць экзэмпляраў «Правды» не дае нам магчымасці забяспечыць гэтай неабходнай газетай кожнага агітатара. Недахоп мастацкай літаратуры таксама тармозіць шырокую папулярызаванне найбольш каштоўных твораў класікаў і сучасных пісьменнікаў.

Рабочая маса вельмі цікавіцца пытаннямі сацыяльна-эканамічнымі, міжнароднага жыцця, мастацкай літаратуры. Неабходна было-б упарадкаваць сістэму наведвання кваліфікаванымі лектарамі нашых буйнейшых прадпрыемстваў.

У пастаноўцы палітагітацыі на камбінаце мы маем яшчэ многа недахопаў. Не заўсёды гэта работа праводзіцца дыферэнцыявана, г. зн. асобна сярод жанчын, на кватэрах, у інтэрнатах, асобна сярод моладзі. Мала практыкуюцца палітінфармацыі на мове нацменшасці. Апошні прабел ужо ліквідаваны ў будпададзеле.

Партыйная арганізацыя Лесакамбіната, у адпаведнасць з рашэннямі студзенскага пленума ЦК ВКП(б) і снежаньскага пленума ЦК КП(б)Б, з дня ў дзень дабіваецца таго, каб справу палітычнай агітацыі паставіць у сябе на належную вышыню.

Г. Бедынерман

Загядчык сельска-гаспадарчага аддзела
Крычаўскага РК КП(б)Б

Парткіраўніцтва стаханаўскім рухам у сельскай гаспадарцы

Год таму назад забойшчык шахты «Цэнтральнае Ірмэ» Аляксей Стаханаў спусціўся у шахту ў забой і перавыканаў у некалькі раз норму па здабычы вугалю. Рэкорд, атрыманы Стаханавым, моцна распаўсюдзіўся па неаб'ятным кутку нашага вялікага Саюза і быў падхоплены ўсімі прадпрыемствамі, а потым калгасамі і саўгасамі. Прайшоў год. Няма таго месца ў нашай краіне, дзе-б не ведалі аб стаханаўскім руху, як выніку ўсяго нашага развіцця на шляху да перамогі сацыялізма ў нашай краіне.

Рашэнні Пленума ЦК ВКП(б) аб падняцці ўраджайнасці ў пачатку наземнай паласе, адбыўшаяся нарада ў Крэме кіраўнікоў партыі і ўраду з лепшымі майстрамі сельскай гаспадаркі, выступленне тав. Сталіна на нарадзе камбайнераў і малацільшчыкаў, яго выступленне на прыёме калгасніц-ударніц буражных палёў, — усе гэта стала баявой праграмай дзеяння для нашай райпартарганізацыі на шляху развіцця стаханаўскага руху ў нашым Крычаўскім раёне, як на прадпрыемствах, так і ў сельскай гаспадарцы.

Усе нашыя пераходныя партарганізацыі абмеркавалі на сваіх сходах выступленні тав. Сталіна на нарадах камбайнераў, пяцісотніц, гэтыя пытанні былі абгавораны на шырокіх калгасных сходах і сходах рабочых саўгасаў.

Для абмеркавання пытання барацьбы за сталінскія 7-8 мільярдаў пудоў зярна, мы не раз накіроувалі наш райпартактыў у калгасы і сельсоветы. З яго дапамогай праводзілі абмеркаванні на месцах важнейшых пастановаў партыі і ўраду, ітогав Усебеларускай нарады перадавікоў ўраджайнасці, дагавароў, заключаных паміж нашай рэспублікай і суседнімі абласцямі (Заходняй, Чарнігаўскай).

Усе гэта паслужыла ростам творчага ўздыву і вялікай актыўнасці калгаснікаў нашага раёна і рабочых саўгасаў у барацьбе за 7-8 мільярдаў пудоў зярна і развіццё сацыялістычнай жывелагадзлі.

З зімы гэтага года ў калгасах Кашанскага, Сакольніцкага, Батвінаўскага сельсоветаў і калгасах горсозета сталі арганізоўвацца стаханаўскія звенні ў барацьбе за рэкордны ўраджай зернавых.

У калгасе «Ўдарнік» былі арганізаваны звенні па барацьбе за 3 тысячы пудоў бульбы, 180 пудоў пшаніцы, 120 пудоў аўса і 8 цэнтнераў ільну.

Гэтыя звенні ўзначалілі лепшыя калгаснікі-стаханавцы: Стараста Іван, Каменеза П., Васкабойнікава, Стызік Мітрафан, Заблоцкі Ягор, Вярва Ягор. Такія звенні былі арганізаваны ў калгасах «Заветы ільня», імя Варашылава, імя Карла Маркса, На варце» і іншых. Стаханавскі рух стаў унядрацца ва ўсе працэсы работы з перыяду падрыхтоўкі да веснавой сяўбы.

Лепшыя трактарысты—стаханавцы МТС, брыгадзіры: Чыгунков, Кадэба, Іскаров, Кухарэнка абавязаліся змагацца за тысячу га на трактар.

Стаханавскі месячнік ўзначалены партарганізацыяй МТС, непасрэдная работа камуністаў па кіравніцтву стаханавскім рухам, далі свае вынікі пры правядзенні веснавой сяўбы. Трактарыст Чыгунков, Жуканкоў Цімох, Давідаў Сцепан, Шэцікаў Змітрок выпажвалі ў дзень 12—13 з паловай га Еўсееў Васіль, Саўчанка Пётрок выпажвалі па 13—14 і 14 з паловай га ў дзень. Колькасць стаханавцаў у МТС стала значна ўзрастаць. Калі раней там было 5 стаханавцаў, то зараз іх ёсць 43. Паміж брыгадамі заключаны соцдагавары на спаборніцтва. Наша МТС спаборнічае з Чэрыкаўскай МТС. Брыгадзіры, трактарысты ўвесь час правяраюць ход выканання соцдагавароў праз пасылку людзей, пісьмамі і па тэлефону.

У выніку разгортвання соцспарніцтва і ударніцтва Крычаўская МТС план веснавых работ выканала на 149 проц. Лёгнія работы выкананы на 96 проц. Церабленне ільну МТС выканала на 150 проц. Лепшы ільнацерабільшчык—стаханавец Макарэнка Сяргей замест узятых ім па абавязацельству выцерабіць 100 га на ільнацерабільцы за 20 рабочых дзён выцерабіў 151,23 га ільну. За асобныя дні ён выцерабіваў па 13 га ільну. Макарэнка ўжо зарабіў каля 2-х тысяч рублёў грашыма, а яго напарнік—трактарыст Папнекоў—1500 руб. За стаханавскую работу НКЗБ прэміраваў стаханавцаў ільнацерабільчыкаў Крычаўскага раёна Макарэнка і Гіндзіну Тацяну, якая, не гледзячы на тое, што толькі ў гэтым годзе скончыла курсы трактарыстаў, за 15 рабочых дзён выцерабіла ўжо 87,09 га ільну. Ільнацерабільшчык Цемашэнка Іван выцерабіў за 12 дзён 76,03 га ільну. Тушчанкоў Віктар 69 га, а Езерскі за 7 дзён выцерабіў 46,7 га.

У нашай МТС ёсць 2 стаханавскія брыгады Іскарова і Кухарэнка, якія ўвесь час ідуць уперадзе.

Партыйная арганізацыя МТС лепшых стаханавцаў (Кастрычка, Давідзенка, Іскарова, Чыгункова і Кухарэнка) прыняла ў спачувваючыя. Таксама падалі заявы аб прыёме ў спачувваючыя стаханавцы—ільнацерабільшчыкі Макарэнка Сяргей і Гіндзіна Тацяна.

Разгортванне стаханавскага руху, правільнае кіравніцтва гэтай важнейшай справай Кашанскую пярвічную арганізацыю вывелі ў шэрагі перадавых па раёну. З пачатку гэтага году Кашанскі сельсовет трымае пераходны сцяг РВК, а калгас імя Карла Маркса трымае другі год пераходны сцяг РК КП(б)Б. Гэты калгас першым па раёну добраякасна закончыў веснавую сяўбу, праполку, ўборку свайго ўраджая, прымяніў усе агратэхнічныя правылы і падкормку. 28-га ліпеня калгас імя Карла Маркса першым у раёне разлічыўся па зернапастаўкам, здаўшы дзяржаве 180 цэнтнераў лепшага зярна. К гэтаму часу разлічыліся па зернапастаўкам і калгаснікі. Выцераблен, абіт

і разаслан лён з плошчы 30 га, што складае 100 проц. выканання плана. Выканан план па здачы дзяржаве ільно-насення ў колькасці 28 цэнтнераў. У калгасе імя Карла Маркса ёсць 30 стаханаўцаў, якія на працягу ўсяго часу вясенніх і летніх работ даюць небывалыя рэкорды. Жаванаў Аверка ў час сенаўборкі выкашвае па 1 га сенажаці ў дзень.

Зараз у калгасах Кашанскага сельсовета налічваецца 136 стаханаўцаў. Голькі па 8 сельсоветах нашага раёна мы маем 537 стаханаўцаў калгаснікаў. Сярод іх ёсць такія людзі, як Гертзі Маша, атрымаўшая ганаровую граматы ЦВК БССР, як лепшая стаханаўка свінагадоўлі, Іўкін Аляксей—стаханавец, загадчык МТФ калгаса «Звязда». У яго ферме на працягу 2-х гадоў няма адыходаў маладняка, датэрмінова выконвае план па малаку і мясапаставкам. Добра працуе стаханаўка Кіндарова Марыя з калгасу «Шлях Соцыялізма», у якой прыпадае прыплоду 18 парасят у сярэднім на адну свінаматку.

Галаунева Марыя, Ткачова Соня—стаханаўкі змагаюцца ўвесь час за высокі ўдой малака. Яны замацавалі атрыманыя вынікі стаханаўскай пляцідзёнкі ў сябе на ферме.

Развіццё стаханаўскага руху дала магчымасць атрымаць высокі ўраджай у нашым раёне, не гледзячы на жаркае і сухое лета. Калгас «Шлях Соцыялізма» атрымаў па 12 цэнтнераў з га жыта і аймаішанцы. Такі-ж ураджай і ў калгасах «Соцпаказчык», імя Леніна, «Сталінскі Заклік», імя Ё. Похера, «Ударнік». У гэтых калгасах зята зернавых—яравых па 8—9 цэнтнераў з га.

Улічваючы некаторыя недахопы ў разгортванні стаханаўскага руху на калгасам і саўгасам нашага раёна, недастатковае кіравніцтва гэтай важнейшай справай з боку асобных камуністаў і асобных партарганізацый—бюро Райкома КП(б)Б дало рад канкрэтных ўстаноўак па знішчэнню маючыхся недахопаў у справе разгортвання стаханаўскага руху.

Аднак мы і зараз маем асобныя выпадкі недаацэнкі асобнымі камуністамі стаханаўскага руху. Старшыня калгасу імя Леніна Высоцкі, кандыдат партыі, зусім не клапаціцца аб стаханаўцах; не займаецца справай арганізацыі стаханаўскага руху ў сваім калгасе, не аказвае дапамогі стаханаўцам жывёлагадоўлі.

Гэтыя факты гавораць, што мы яшчэ не ўсе зрабілі па разгортванні стаханаўскага руху ў нас на вёсцы. У гэтай справе мы маем не мала недахопаў з боку нашых партарганізацый. У асобных сельсоветах у нас не праводзіцца сістэматычная работа са стаханаўцамі, не наладжаны абмен вопыту стаханаўцаў. Не наладжана тэхнічная і агульна-адукацыйная вучоба стаханаўцаў. Наша раённая газета яшчэ слаба асвятляе работу стаханаўцаў соцыялістычных палёў.

Усе гэта гаворыць аб тым, што ў гадавіну стаханаўскага руху мы павінны знішчыць усе гэтыя недахопы, устараніць усе рагаткі і перашкоды на шляху развіцця стаханаўскага руху і асабліва ўзмацніць партыйнае кіравніцтва стаханаўскім рухам на вёсцы. Усе гэта дасць нам магчымасць яшчэ больш высветліць знатных людзей стаханаўцаў калгасаў і саўгасаў і змагацца за права атрымання прышынства нашага раёна па БССР.

М. Брагінскі

Сакратар Гомельскага РК ЛКСМБ

Як рэалізуюцца рашэнні X з'езда ВЛКСМ

X зезд ВЛКСМ паставіў перад нашым саюзам цэлы рад новых, надзвычай сурэзных задач, якія выцякаюць з указанняў таварыша Сталіна аб рабоце з комсамолам. У прамовах тт. Андрэева і Косарэва, у прынятых з'ездам праграме і статуте ленінскага комсамола ярка ўказваецца на тое, што мы павінны высока ўзняць справу камуністычнага выхавання, асветы нашай савецкай моладзі і дзяцен, добра паставіць палітыка-выхаваўчую работу.

Вучоба і выхаванне моладзі цяпер галоўнае.

«Увесь пафас комсамольскай работы і ўсю героіку нашага ленінскага комсамола трэба леранесці цяпер на вучобу. У гэтым галоўнае» (Андрэеў).

Тав. Косарэў прама сказаў, што памехам далейшага развіцця нашай краіны можа аказацца недахоп ведаў, культурнасці і адказаўнасці, бо навука і культура не могуць стаяць на месцы, яны хутка рухаюцца наперад.

Прапрацоўку рашэнняў з'езда мы павінны былі паставіць так, каб іх добра зразумелі кожны комсамалец і комсамолка, на жаль не ўсе комсамольскія работнікі адразу ўяснілі сабе сурэзнасць гэтай задачы. Былі спробы ператварыць вывучэнне рашэнняў з'езда ў чарговую кампанію (завод імя Кірава, камбінат «Спартак» і інш.). Гэтыя недахопы выпраўляліся на-хаду.

Зразна нашы комсамольцы сурэзна, па-дзелаваму вывучаюць матэрыялы з'езда. У выніку ў наш саюз ўступіла пасля з'езда 400 перадавых юнакоў і дзяўчат з ліку рабочых, калгаснікаў, служачых і вучняў. У свае рады мы прынялі такіх тт., як Канцэвенка, Грэчухін, Міхеева Клава, Чарнова Нюра. Гэта знатныя людзі. Іх ведаюць не толькі на сваёй фабрыцы ці заводзе, аб іх з пашанаю гаворыць увесь горад. Ад моладзі паступіла яшчэ 200 заяў з просьбай прыняць у комсамол. У нашай арганізацыі ёсць комсамольцы, якія паказалі выдатныя ўзоры работы, гэта—Алесь Лучкоўскі і Лена Вітніцава. Алесь і Лена вырастаюць комсамол, ен іх выхаваў у духу адданасці нашай радзіме, нашай партыі.

Звыш 400 комсамольцаў-навічкоў і несаюзнай моладзі ахоплены гурткамі, дзе моладзь знаёміцца з праграмай комсамола, з рашэннямі з'езда. Але ёсць у нас комсамольскія камітэты (завод «Чырвоны хімік», імя Кірава, Палесдрук), якія яшчэ дрэнна працуюць з несаюзнай моладдзю.

Выхаванне моладзі—асноўная задача комсамола. На гэта ясна ўказвае першы пункт нашай праграмы:

«Следуючы ўказанням Леніна аб тым, што выпрацоўка камуністычнага светапогляду авалодванне навукова-рэвотуцыйнай тэорыяй пролетарыята—з'яўляецца асноўнай умовай для выхавання моладзі у духу камунізма, ВЛКСМ лічыць абавязковым для кожнага комсамольца атрыманне палітычнай адукацыі».

Пастя X з'езда ў нас дадаткова арганізавана 5 комсамольскіх палітшкол, а ўсяго іх у нас цяпер 116. Школы забяспечаны прапагандыстамі, якія праходзілі атэстацыйныя камісіі. Прапагандысцкую работу вядзе ўвесь кіруючы комсамольскі апарат. Але на гэтым важнейшым участку ў нас яшчэ многа сур'езных недахопаў. Палітвучоба і вывучэнне гісторыі партыі часта праходзяць павярхоўна, прапагандысты падбіраюцца няважліва, наведванне школ і гурткоў недастаткова (фабрыкі імя Клары Цэткін, Белхарчгандаль, Палесдрук). Вельмі часта заняткі не захапляюць моладзь.

* * *

Мы добра памятаем словы тав. Косарэва на з'ездзе комсамола:

«Задача уздымаць узровень рабочых да ўзроўню інжынерна-тэхнічнай працы, высунутая таварышом Сталіным у прамове на нарадзе стаханавцаў, з'яўляецца праграмай для нашай моладзі.»

Справа тэхнічнай вучобы ў нас значна палепшылася. Мы маем цэлы рад тэхнічных гурткоў, школ сярэдняй тэхнічнай адукацыі і т. д. 20 комсамольскіх арганізацый з'яўляюцца суцэльна стаханавскімі (завод імя Кірава, «Спартак», «Праца», «Везувій» і інш.). Да новага навучальнага года арганізуюць тры школы сярэдняй асветы. Але і гэта сетка нас цалкам не задавальняе. Улічваючы, што школы малаграматных к восені гэтага года выпусцяць каля 2 тысяч чалавек моладзі, мы павінны будзем арганізаваць іх далейшую вучобу без адрыву ад вытворчасці.

«У радах ленінскага комсамола мы павінны падрыхтоўваць смелых, адважных, самаадданных і выносливых людзей, для якіх няма больш пачэснай задачы, чым абарона сацыялістычнай радзімы на самых небяспечных і перадавых пазіцыях» (Косарэў).

Без адрыву ад вытворчасці ў нас паспяхова рыхтуецца да выпуску 70 лётчыкаў, падрыхтавана група парашутыстаў у 25 чалавек, праводзім набор новай групы планерыстаў у 120 чалавек, звыш 1000 комсамольцаў здалі нормы на ПВХО першай ступені. У нашых радах ёсць лепшыя майстры стралковага спорту. Так, тав. Ленкін з'яўляецца адначасова лепшым стаханавцам фабрыкі «Праца», майстрам стралковага спорту і лётчыкам.

Палепшылася справа з фізкультурай. У горадзе мы маем 20 футбольных і 50 валебольных каманд. Створаюць каманды па лёгкай атлетыцы і іншых відах спорту. Паспехі ў ваенна-фізкультурнай рабоце ў нас, безумоўна, ёсць, але супакойвацца на іх, захапляцца і пераацэньваць іх было-б памылкай. Ясна адно—мы можам і павінны быць на першым месцы ў ваенна-фізкультурнай рабоце. Для гэтага ў нас ёсць усе ўмовы.

З'езд прызнаў незадавальняючай работу комсамола ў школе. Такая ацэнка павінна павярнуць комсамольскія арганізацыі тварам да школы. Даць піонерскім атрадам добрых вожатых, арганізаваць для дзяцей вясёлыя адпачынак улетку—вось іх першачарговая задача.

У нас, у Гомелі, зараз няма ніводнага атрада, які-б не меў вожатага. На лета мы арганізавалі пры жактах, жылкооплах 42 піонерскія фарпосты. Абсталявалі піонерскі парк, у якім ёсць вельмі многа розных цікавых забав, атракцыёнаў. Тут дзеці не сумуюць. У гэтым годзе праз лагеры, санаторыі, здраўніцы будзе прапушчана каля 5660 дзяцей. Зараз адпачывае 440 акцябрат, у санаторны лагер выехала 410 дзяцей.

Такія нашы першыя крокі ў галіне рэалізацыі рашэнняў X з'езда ВЛКСМ. Пад кіраўніцтвам і пры дапамозе гаркома партыі гомельская комсамольская арганізацыя з большэвіцкай настойлівасцю будзе змагацца за тое, каб поўнасьцю выканаць указанні тав. Сталіна і рашэнні X з'езда ВЛКСМ.

ПАСТАНОВЫ ЦК КП(б)Б

Аб становішчы ў партарганізацыі рэдакцыі „ЗВЯЗДА“

З пастановы Бюро ЦК КП(б)Б ад 20 ліпеня і 2 жніўня гэтага года

1. За страту рэволюцыянага пільнасці, павярхоўнага, дзялянцкага адносіны да даручанай справы, дапушчэнне засмечанасці апарату чужымі людзьмі—абвясціць тав. Стэрніну суровую вымову.

У сувязі з тым, што тав. Стэрнін, як рэдактар «Звязды», паказаў сябе кіраўніком, страціўшым большэвіцкую рэволюцыйную пільнасць, зняць тав. Стэрніна з работы рэдактара «Звязды» з накіраваннем яго на меншую работу.

Вывесці тав. Стэрніна са складу кандыдатаў у члены бюро ЦК КП(б)Б і членаў ЦК КП(б)Б.

2. Намесніку рэдактара газеты «Звязда» тав. Джэлюку за непрыняцце мер к выкрыццю контррэволюцыйных трацкісцкіх элементаў і ачышчэнню апарата «Звязды» ад чужых людзей абвясціць вымову.

3. Загадчыку аддзела друку тав. Мінкіну, знятаму з работы рашэннем бюро ЦК КП(б)Б 20 ліпеня 1936 года, абвясціць вымову за непрыняцце своечасовых мер да аздараўлення партыйнай арганізацыі «Звязды» і за тое, што ён, як кіраўнік аддзела друку ЦК, не забяспечыў праверкі, вывучэння і падбору кадраў для друку.

Аб прыналежнасці тав. Кавальчука З. З. да трацкісцкай апазіцыі ў 1923 годзе

З пастановы Бюро ЦК КП(б)Б ад 20 ліпеня гэтага года

За прамое ашуканства партыі, якое выразлася ў скрышці ад партыі сваёй прыналежнасці да контррэволюцыйнай трацкісцкай апазіцыі і актыўнага ўдзелу ў ёй у 1923 годзе, вывесці Кавальчука са складу кандыдатаў у члены бюро ЦК КП(б)Б і са складу членаў ЦК КП(б)Б, абвясціўшы Кавальчуку суровую вымову. Папярэдзіць Кавальчука, што ў выпадку, калі ён у далейшым праявіць маейшае хістанне, ён паставіць сябе па-за радамі партыі.

Аб рабоце партарганізацыі Лёзненскай і Высачанскай МТС па пытанню аб скарыстанні ільнацерабілак і трактарных малатарань

Пастанова бюро ЦК КП(б)Б

ЦК КП(б)Б адзначае, што праверкай на месцы работы партарганізацыі Лёзненскай і Высачанскай МТС і з асабістых дакладаў у ЦК КП(б)Б намеснікаў дырэктароў МТС па палітчасці т. т. Сцепанюка і Кантаровіча устаноўлена, што партарганізацыі гэтых МТС зусім недастаткова змагаліся ў сваёй практычнай рабоце за поўнае выкананне плана машынных работ МТС у калгаснай вытворчасці. Дабавішыся некаторых поспехаў у рабоце трактарнага парку ў веснавым ворыве, партарганізацыі Лёзненскай і Высачанскай МТС самасупакоўкі, аслабілі сваю арганізатарскую ролю і ў рэзультате праглядаюць скарыстанне такой высокапрадукцыйнай у рабоце уборачнай машыны як шыроказахватная ільнацерабілка «ВНІЛ—5».

Лёзненская і Высачанская МТС мелі ўсе ўмовы для выканання плана машыннага цераблення ільну. Гэта падвярджаецца тым, што МТС забяспечаны ўсімі неабходнымі машынамі і трактарамі, падрыхтаванымі кваліфікаванымі кадрамі трактарыстаў і ільнацерабільшчыкаў. Так, напрыклад, ільнацерабільшчык Лёзненскай МТС тав. Шашкоў выцерабіў на сваёй ільнацерабілцы 85 гектараў ільну, а ільнацерабільшчык Высачанскай МТС тав. Каралеў — 75 гектараў. У гэтай-жа МТС ільнацерабільшчыкі т. т. Селязнеў, Сучкова, Жаркова, Барадулькін, Ефімава і іншыя значна перавыканалі свае планы цераблення. Аднак, дырэктары Лёзненскай і Высачанскай МТС т. т. Лобік і Нароенка і намеснікі па палітчасці, яны-ж парторгі, Сцепанюк і Кантаровіч, абмежаваныя фармальнай работай па адводу участкаў і складаннем маршрутаў для работы ільнацерабілак, забыліся, што неабходнай умовай максімальнага скарыстання машын з'яўляецца шодзенная упартая арганізатарская работа людзей і аперацыйнасьць у справе расстаноўкі, перакідкі і самага скарыстання машын.

Іменна таму, што ў кіраўнікоў Лёзненскай і Высачанскай МТС панавалі недапушчальная бестурботнасць і фармальныя адносіны да справы, а таксама не вялася рашучая барацьба з фактамі антымашынных настрояў, меушых месца ў асобных калгасах раёна, план машыннага цераблення ільну, як па Лёзненскай, так і Высачанскай МТС сарваўся. У абодвух МТС на 8 жніўня г. г. было выцераблена толькі

па 20 гектараў на ільнацерабілку замест устаноўленага дзяржаўнага плана ў 50 гектараў. У Лезненскай МТС з 21 ільнацерабілкі нармальна працавала толькі 5, а ў Высачанскай з 14 толькі 3. Усе астатнія ільнацерабілкі ў абодвух МТС або зусім не працавалі, або ў большасці прастойвалі па розных прычынах, якія лёгка можна было ліквідаваць або абыйсці зусім.

Партарганізацыі і кіраўнікі гэтых МТС не вынеслі для сябе уроку з правалў работы ільнацерабілак і таксама дрэнча арганізавалі малацёў трактарнымі малатарнямі, у выніку чаго апошнія працуюць у адну змену, як правіла, толькі ноччу, шмат прастойваюць і таму, што каля малатарань сярод калгаснікаў не праводзіцца ніякай масавай работы, сярэдняя дзенная выпрацоўка малатарань па абодвух МТС складае толькі 4—5 тон.

ЦК адзначае, што ўсё праходзіць міма ўвагі Лезненскага РК КП(б)Б і РВК, якія нават не прынялі канкрэтных мер супраць антымашынных настрояў і дзеянняў, мейшых месца ў калгасах «Перамога» Глоданскага сельсовета, Віцебскі Пролетарыя, Замшанскага сельсовета, і «Маяк соцызлізма», Стасеўскага сельсовета.

Бюро ЦК лічыць такія адносіны партарганізацыі Лезненскай і Высачанскай МТС да пытання скарыстання машын недапушчальнымі, аносячымі значныя страты МТС, зрываючымі дагавары МТС з калгасамі на машынную апрацоўку ўраджаю і прыводзячымі да лішніх страт ураджаю ільну і хлеба.

ЦК абавязвае партарганізацыі ўказаных МТС і іх кіраўніцтва, намеснікаў дырэктароў па палітчасці т. т. Сцепанюка і Кантаровіча і дырэктароў МТС т. т. Лобіка і Нароенка ў сваёй далейшай рабоце ў справе малацёбы і азімай сяўбы дабіцца перавыканання плана з тым, каб ліквідаваць прарывы ў рабоце МТС па ільнацерабілках і навярстаць упущанае ў пачатку работы малатарань.

ЦК абавязвае партарганізацыі Лезненскай і Высачанскай МТС разгарнуць арганізацыйную і партыйна-масаваю работу сярод работнікаў МТС і калгаснікаў, якія працуюць на трактарах і машынах, мабілізуючы іх увагу на бесперабойную работу машын і барацёў са стратамі.

ЦК прапануе партаргам Лезненскай і Высачанскай МТС т. т. Сцепанюку і Кантаровічу, у прыватнасці, арганізаваць выпуск невяткіх наценгазет або бюлетэняў непасрэдна на пункце работы кожнай малатарні, асвятляючы ў іх становучыя і адмоўныя бакі работы малатарань, паказваючы рацыяналізатарскія прапановы і каштоўныя пачыны асобных машыністаў і работнікаў малатарань і перадаючы вопыт лепшых людзей усім астатнім трактарыстам, машыністам і работнікам малатарань.

ЦК абавязвае неаслабна праводзіць сярод трактарыстаў і іншых работнікаў МТС, а таксама калгаснікаў масава-палітычную работу, у прыватнасці сіламі камуністаў і комсамольцаў арганізаваць чытку газет і растлумачэнне пастановаў партыі і ўрада. ЦК падкрэслівае, што ў абодвух МТС партарганізацыі недастаткова растлумачылі сярод рабочых і служачых, а таксама і калгаснікаў праект Сталінскай Канстытуцыі і абавязвае гэты недахоп у найкарацейшы тэрмін выправіць.

Бюро ЦК прапануе Лезненскаму РК КП(б)Б выдзелиць са складу райпартарганізацыі неабходную групу камуністаў і паслаць іх да кожнай малатарні ў якасці партыйных арганізатараў для кантролю

работы малатарань, прыняцця канкрэтных мер барацьбы супраць страт і арганізацыі партыйна-масавай работы сярод калгаснікаў.

Прапанаваць рэдакцыям раённых газет кожную пяцідзёнку друкаваць на старонках райгазет сводкі аб рабоце кожнай у паасобку малатарні з указаннем прозвішча машыністаў малатарань, асвятляючы таксама ход усёй работы па малацьбе.

Даручыць АК, ГК і РК КП(б)Б абмеркаваць гэта рашэнне на бюро АК, ГК і РК, зрабіўшы для сябе адпаведныя вывады ў рабоце.

Інструкцыя аб уліку членаў і кандыдатаў ВКП(б)¹

(Зацверджана ЦК ВКП(б) 21 чэрвеня 1936 г.)

І. Асноўныя палажэнні ўліку членаў і кандыдатаў ВКП(б)

1. Асноўным дакументам уліку складу і руху партыйных арганізацый з'яўляецца ўведзеная ЦК ВКП(б) пры абмене партыйных дакументаў у 1936 годзе ўчотная картка члена і кандыдата партыі, якая мае адзіны нумар з яго партыйным білетам або кандыдацкай карткай.

Учотная картка кожнага члена і кандыдата партыі павінна быць запісана ў дакладна адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі інструкцыяй ЦК ВКП(б) па абмену партыйных дакументаў.

У выпадку папсавання, страты або крадзежу аднаго з двух дакументаў камуніста—учотнай карткі або партыйнага білета, учотнай карткі, або кандыдацкай карткі,—другі яго партыйны дакумент падлягае безадкладнаму із'яццю і ануляванню. Узамен ануляваных партыйных дакументаў, ва ўстаноўленым гэтай інструкцыяй парадку, члену або кандыдату партыі могуць быць выданы новыя дакументы за другім таксама адзіным нумарам.

2. Персанальны ўлік членаў і кандыдатаў ВКП(б) на аснове ўчотных картак камуністаў вядзецца райкомамі, гаркамамі партыі, дзе толькі і павінны хавацца гэтыя карткі. Адказнасць за правільную пастаноўку ўліку складу раённых, гарадскіх партыйных арганізацый ускладаецца на сакратароў райкомаў, гаркомаў ВКП(б).

У першых партыйных арганізацыях улік членаў і кандыдатаў партыі вядзецца па кнізе ўстаноўленай ЦК ВКП(б) формы.

У буйных першых арганізацыях, якія налічваюць у сваім складзе звыш 200 камуністаў, у дадатак да кнігі на ўсіх членаў і кандыдатаў партыі ў парткоме першачаснай партарганізацыі заводзяцца карткі персанальнага ўліку членаў і кандыдатаў партыі ў першых партарганізацыях устаноўленай ЦК ВКП(б) формы.

Гэтыя карткі прымяняюцца выключна ўнутры першачаснай партарганізацыі для аператыўных і даведачных мэт і не з'яўляюцца партыйным дакументам.

Адказнасць за правільнае вядзенне ўліку ў першых партарганізацыях ускладаецца на сакратароў парткомаў або парторгаў першых партарганізацый.

У абкомах, крайкомах і ЦК нацкомпартыі, а таксама ў акружках і гаркомах партыі, яднаючых райкомы, персанальны ўлік членаў і кандыдатаў ВКП(б) не вядзецца. Абкомы, крайкомы, ЦК нац-

¹) „Партыйное строительство“ № 14, 1936 г.

компартый, а таксама акружкомы і гаркомы, якія яднаюць райкомы, вядуць ўлік складу сваіх арганізацыі на аснове статыстычнай справаздачнасці райкомаў ВКП(б) аб складзе раенных партыйных арганізацый.

Адказнасць за правільнасць уліку членаў і кандыдатаў партыі ў абласной, краёвой, рэспубліканскай партарганізацыях ускладзецца на загадчыка аддзелаў кіруючых партыйных органаў абкома, крайкома, ЦК нацкомпартый.

3. Члены і кандыдаты партыі могуць пераязджаць з адной раённай, гарадской партарганізацыі ў другую толькі з дазволу сакратара райкома, гаркома, дзе яны знаходзяцца на ўліку толькі пасля зняцця іх з уліку ў пярвочнай партарганізацыі і ў райкоме або гаркоме партыі.

Зняццё з уліку камуністаў, якія ўваходзяць у номенклатуру вышэйшастаячых партыйных органаў, дапускаецца толькі са згоды гэтых органаў.

Учотная картка члена або кандыдата партыі, атрыманая да згоды на пераезд з адной арганізацыі ў другую, на рукі яму не выдаецца, і перасыласца райкомам, гаркомам партыі праз фельд'юскую сувязь на імя сакратара райкома, гаркома той партыйнай арганізацыі, куды выбыў член або кандыдат ВКП(б).

Райкомы, гаркомы абавязаны прымаць на ўлік усіх прыбыўшых ад іх членаў і кандыдатаў партыі, якія, ўстаноўленым гэтай інструкцыяй парадку, зняліся з уліку ў другой партарганізацыі. Напярэдняй згода райкома, гаркома аб прыняцці на ўлік членаў і кандыдатаў партыі патрабуецца толькі ў тым выпадку, калі ў адносінах адной арганізацыі ЦК ВКП(б) устаноўлены асабы парадкі прыняцця на ўлік.

4. Члены або кандыдаты партыі, выехаўшыя ў другую партыйную арганізацыю, не зняўшыся з уліку ў райкоме, гаркоме ВКП(б), лічацца механічна выбыўшымі з партыі і пасля раз'яду п'яцінаш аб іх самавольным выбыцці з арганізацыі на бюро райкома, гаркома партыі знімаюцца з уліку як выбыўшыя з партыі.

Райкомы, гаркомы ВКП(б) не павінны прымаць на ўлік членаў і кандыдатаў партыі, якія не зняліся з уліку ў данай арганізацыі, і абавязаны адбіраць у іх партыйныя білеты і кандыдацкія карткі, наведваючы аб гэтым адпаведчы райком, гарком. Адбірачы партыйныя дакументы пагашаюцца і праз абкомы, крайкомы або ЦК нацкомпартыі перасылаюцца ў ЦК ВКП(б).

5. Члены і кандыдаты партыі, часова выбываючыя з партыйнай арганізацыі ў працяглую камандзіроўку, на кароткатэрміновыя курсы, на вытворчую практыку, на ваенную перападрыхтоўку, не знімаюцца з уліку ў тых райкомах, гаркомах, дзе яны знаходзяцца на ўліку.

У гэтым выпадку члену або кандыдату партыі выдаецца за подпісам сакратара райкома, гаркома даведка аб тым, што ён знаходзіцца на партыйным уліку ў данай арганізацыі і выбыў з арганізацыі на пэўны тэрмін (часова). Члены і кандыдаты партыі абавязаны зарэгістравацца ў райкоме, гаркоме па месцы свайго часовага прабывання. Сакратар райкома, гаркома ў гэтым выпадку прымае члена або кандыдата партыі на часовы ўлік і дапускае яго да выканання партыйных абавязкаў (наведванне партыйных сходаў, уплата членскіх узносаў, удзел у партыйнай рабоце) і адпаведна пярвочнай арганізацыі, выдаючы яму пісьмовы дазвол.

6. Ва ўсіх пярвічных і раённых партыйных арганізацыях уста-наўляецца абавязковы парадак здачы спраў па ўліку членаў і канды-датаў партыі ў выпадках змены кіраўнікоў гэтых партыйных аргані-зацый.

Здача спраў утвараецца ў прысутнасці прадстаўніка вышэй-стаячай партыйнай арганізацыі і з абавязковым складаннем акта. Акт складаецца з двух экзэмпляраў, з якіх адзін застаецца ў данай партыйнай арганізацыі, а другі накіроўваецца ў вышэйстаячы партыйны орган.

7. Улік членаў і кандыдатаў партыі ў партарганізацыях РККА, і таксама ў партарганізацыях пагранічнай і унутранай аховы НКВД, вядзецца на аснове асобных ўказанняў аб прымячэнні гэтай інструкцыі, распрацоўваемых ЦУРККА, Палітаддзелам ІМВСО і зацверджаемых ЦК ВКП(б).

II. Улік членаў партыі і кандыдатаў у члены ВКП(б) у райкомах і гаркомах ВКП(б)

8. У абавязак райкомаў, гаркомаў ВКП(б) у галіне ўліку членаў і кандыдатаў партыі ўваходзіць:

а) арганізацыя персанальнага ўліку ўсіх камуністаў раённай партыйнай арганізацыі і забяспечанне захаванасці ўчотных картак членаў і кандыдатаў партыі;

б) рэгулярнае ўнясенне дадатковых запісаў ва ўчотныя карткі членаў і кандыдатаў партыі;

в) прыём на ўлік новапрынятых у кандыдаты або члены ВКП(б) і камуністаў, прыбыўшых з другіх партарганізацый;

г) зняцце з ўліку выбывшых у другія раённыя партыйныя арганізацыі, выключаных і механічна выбывшых з партыі і намерных членаў і кандыдатаў ВКП(б);

д) кіраўніцтва пастаноўкай уліку членаў і кандыдатаў у пярвічных партарганізацыях і рэгулярная праверка стану гэтага ўліку;

е) прадстаўленне абкомам, крайкомам, ЦК нацкомпартыі перыядычнай справаздачнасці аб складзе і руху раённай партарганізацыі.

9. Персанальны ўлік членаў і кандыдатаў партыі райкомы, гаркомы арганізуюць наступным чынам:

а) учотныя карткі членаў і кандыдатаў партыі размяркоўваюцца ў картатэцы ўчотных картак па пярвічных партыйных арганізацыях, пры гэтым учотныя карткі членаў і кандыдатаў партыі кожнай пярвічнай партыйнай арганізацыі размяркоўваюцца асобна і ў алфавітным парадку;

б) учотныя карткі ўсіх членаў і кандыдатаў партыі, якія знаходзяцца на ўліку ў райкоме, гаркоме і зноў прымаемых на ўлік, заносяцца ў кнігу рэгістрацыі учотных картак устаноўленай ЦК ВКП(б) формы (інвентарная кніга). У гэтай кнізе адзначаецца таксама і з'яцце з картатэкі райкома, гаркома учотных картак тых членаў і кандыдатаў партыі, якія па розных прычынах выбылі са складу данай партыйнай арганізацыі;

в) для бягучых даведачных мэт аб членах і кандыдатах партыі ў райкомах, гаркомах складаюцца алфавітныя карткі ўстаноўленай ЦК ВКП(б) формы, у якіх адзначаецца, у якой пярвічнай партарганізацыі знаходзіцца член або кандыдат партыі ці куды ён выбыў. Гэтыя карткі размяркоўваюцца ў строга алфавітным парадку, без падраз

дзялення на пераходныя партарганізацыі і без падраздзялення на членаў і кандыдатаў партыі. Картатэка алфавітных картак падзяляецца на дзве часткі—у адной з іх знаходзяцца карткі наяўнага складу партыйнай арганізацыі, а ў другой карткі ўсіх выбывшых з арганізацыі членаў і кандыдатаў партыі;

г) для распрацоўкі статыстычных даных аб складзе і руху раённай партыйнай арганізацыі на кожнага члена і кандыдата партыі запісваюцца на даных іх ўчотных картак статыстычная картка ўстаноўленай ЦК ВКП(б) формы. Картатэка статыстычных картак падзяляецца на дзве часткі—у адной з іх знаходзяцца карткі наяўнага складу арганізацыі, размеркаваныя па пераходных партарганізацыях (асобна членаў і кандыдатаў партыі і па алфавіту), а ў другой—карткі выбывшых з арганізацыі членаў і кандыдатаў партыі з падзелам іх на групы па прычынах зняцця з ўліку (выбывшыя ў іншыя раёны, выключаныя і механічна выбывшыя з партыі і т. д.).

10. Хаванне ўчотных картак дапускаецца толькі ў райкоме, гаркоме ВКП(б) і абавязкова ў асобных ад іншых дакументаў шафах. Персанальную адказнасць за захаванасць ўчотных картак нясуць сакратары райкомаў, гаркомаў партыі.

З дазволу сакратара райкома, гаркома ўчотнымі карткамі могуць карыстацца адказныя работнікі райкома, гаркома, сакратары пераходных арганізацыі і прадстаўнікі вышэйшастаячых партыйных органаў. Учотныя карткі не дазваляецца выносіць з памяшкання, дзе яны захоўваюцца і дзе павінна адбывацца азнаямленне з імі.

11. Для правільнага ўліку кожнага члена і кандыдата партыі, а таксама для правільнага ўліку ўсіх змен у складзе партыйных арганізацыі райкомы, гаркомы абавязаны сістэматычна ўносіць ва ўчотныя карткі камуністаў наступныя дадатковыя запісы аб зменах ва ўчотных даных членаў і кандыдатаў партыі:

аб зменах у асвеце - якую і калі пасля складання ўчотнай карткі камуніст скончыў навучальную ўстанову і якую атрымаў новую спецыяльнасць (пункт 24 ўчотнай карткі);

аб выданні вучоных прац і зробленых вынаходках (пункт 25);

аб зменах у веданні моў (пункт 26);

аб выхадзе з ВЛКСМ (пункт 27);

аб атрыманні ўзнагарод саюзнага і рэспубліканскага значэння (пункт 28);

аб абранні ў склад выбарчых партыйных органаў раённых, абласных, краёвых, саюзных (пункт 29);

аб накладанні партыйных спагнанняў (пункт 30, а ў кандыдацкай картцы пункт 29);

аб зняцці партыйных спагнанняў (пункт 31, а ў кандыдацкай картцы пункт 30);

аб атрыманні дублікатаў партыйных дакументаў (пункт 32, а ў кандыдацкай картцы пункт 31);

аб зменах у занятках пасля складання карткі (пункт 33, а ў кандыдацкай картцы пункт 32);

аб выбыцці з арганізацыі і прыбыцці ў яе—рэгістрацыя перасоўвання члена або кандыдата партыі (пункт 34, а ў кандыдацкай картцы пункт 33);

Дадатковыя запісы ўносяцца ва ўчотныя карткі на аснове наступных дакументаў:

а) паведамленне сакратара парткома або парторга пярвiчнай партарганізацыі аб зменах ва ўчотных даных камуністаў (па пунктах 24—28 і 33);

б) выпісак з рашэнняў райкомаў, гаркомў, ікружкамаў, абкомаў, крайкомаў, ЦК нацкомпартый, КПК пры ЦК ВКП(б) і ЦК ВКП(б) (па астатніх пунктах другога раздзелу ўчотнай карткі).

Дадатковыя запісы ва ўчотных картках сакратар райкома, гаркома завярае сваім подпісам і пячаткай райкома, гаркома.

Усе дакументы, на аснове якіх праводзяцца дадатковыя запісы, захоўваюцца ў спецыяльных папках (справа «падставы для дадатковых запісаў ва ўчотных карткі членаў і кандыдатаў партыі»), дзе падкладаюцца ў храналагічным парадку іх паступлення і нумаруюцца адзіным парадкам, нумарам, якія абазначаюцца ва ўчотнай картцы, у графе «падставы запісу».

Дадатковыя запісы ўтвараюцца ва ўчотных картках толькі спецыяльнымі чарніламі, атрыманымі з ЦК ВКП(б).

Райкомы, гаркомы не радзей аднаго разу у квартал абавязаны правяраць, ці ўсе змены ва ўчотных даных камуністаў, прадугледжаныя ў другім раздзеле ўчотнай карткі, занесены ў карткі.

12. Зняцце з уліку членаў або кандыдатаў партыі пры пераездзе ў партарганізацыю другога раёна праводзіцца наступным чынам:

а) Члену або кандыдату партыі выдаецца за подпісам сакратара райкома, гаркома адмацавальны талон устаноўленай ЦК ВКП(б) формы з указаннем, калі і куды накіравана ўчотная картка члена або кандыдата ВКП(б).

У часе гутаркі з камуністам перад зняццем яго з уліку сакратар райкома, гаркома абавязан азнаёміць яго з усімі дадатковымі запісамі, якія былі унесены ў другі раздзел ўчотнай карткі і адначасова правярыць правільнасць і паўнату зробленых запісаў аб зменах.

б) Па атрыманні адмацавальнага талона член або кандыдат партыі абавязан зняцца з уліку ў пярвiчнай партарганізацыі, аб чым сакратаром парткома (парторгам) пярвiчнай партарганізацыі робіцца адзнака на адвароце адмацавальнага талона, без якой апошні несапраўдны.

У выпадку вялікай адлегласці пярвiчнай партарганізацыі ад райкома, гаркома і немагчымасці для выбываючага з арганізацыі камуністаў зварачвацца ў пярвiчную арганізацыю для зняцця з уліку, сакратар райкома, гаркома сам робіць адзнакі на адвароце адмацавальнага талона аб зняцці з уліку ў пярвiчнай партарганізацыі, паведамляючы аб гэтым сакратара парткома або парторга гэтай арганізацыі.

в) Учотныя карткі выбылых з арганізацыі членаў або кандыдатаў партыі накіроўваюцца праз фельдсвязь НКВД непасрэдна ў тыя райкомы, гаркомы партыі, у распараджэнне якіх выбыў член або кандыдат ВКП(б) разам з суправаджальным пісьмом устаноўленай ЦК ВКП(б) формы.

Учотныя карткі членаў і кандыдатаў партыі, выбываючых у РККА і пагранічную і ўнутраную ахову НКВД, пасылаюцца толькі начальнікам адпаведных палітаддзелаў, а не ў пярвiчныя партарганізацыі часцей, куды накіроўваюцца члены і кандыдаты партыі.

Сакратар райкома, гаркома пасля адпраўкі карткі абавязан сачыць за своєчасовым атрыманнем пацвярджэння аб паступленні карткі ў адпаведны райком, гарком.

г) У тым выпадку, калі выбываючы з арганізацыі член або кандыдат партыі накіроўваецца ў распараджэнне вышэйстаячага партыйнага органа і невядома, у якім райкоме, гаркоме ён будзе знаходзіцца на ўлік, яго ўчотная картка пасылаецца толькі пасля атрымання запросу ад таго райкома або гаркома, у распараджэнне якога прыбыў член або кандыдат партыі, а ў адмацаваным талоне робіцца адзнака аб тым, што ўчотная картка аставлена ў райкоме, гаркоме і будзе выслана па запросу сакратара адпаведнага райкома, гаркома.

Адмацаваны талон адраецца ў гэтым выпадку абкому, крайкому ці іншаму вышэйстаячаму партаргану, у распараджэнне якога выбывае член або кандыдат партыі. На адвароце адмацавальнага талона абкомам, краікомам ці ЦК нацкомпартыі робіцца адзнака аб адкамандзіраванні члена або кандыдата партыі ў распараджэнне таго райкома, гаркома, дзе ён павінен знаходзіцца на ўлік.

Да таго часу, пакуль ўчотная картка выбывшага з арганізацыі члена або кандыдата партыі не адпраўлена ў другі райком, гарком, даныя аб ім уключаюцца ва ўсе статыстычныя справаздачы, якія ў гэты час будуць складацца райкомам, гаркомам. Учотныя карткі выбывшых з арганізацыі членаў і кандыдатаў партыі да іх адпраўкі захоўваюцца ў асобым раздзеле картатэкі.

д) Пры зняцці з ўліку выбываючага з арганізацыі члена або кандыдата партыі ва ўчотнай картцы—пункт 31-ы, а ў кандыдацкай картцы пункт 33-ы «рэгістрацыя перасоўвання членаў або кандыдатаў партыі», у кнізе рэгістрацыі ўчотных картак, у статыстычнай і алфавітнай картках робіцца адзнакі аб зняцці камуніста з ўліку з указаннем даты выбыцця і месца, куды выбыў камуніст.

Статыстычная і алфавітная карткі перакладаюцца з картатэкі дзеючай у архіўную, прычым у статыстычнай картцы зраецца правы верхні вугал па лініі адрэзу для нагляднага абазначэння выбыцця камуніста з арганізацыі, і яна памяшчаецца ў асобы раздзел архіўнай картатэкі «да бягучай справаздачы аб руху арганізацыі», у якім застаецца да моманту распрацоўкі даных аб руху арганізацыі, пасля чаго перасылаецца ў агульны раздзел архіўнай картатэкі.

13. Партыйныя білеты і кандыдацкія карткі, адабраныя сакратарамі парткомаў (партарганамі) пераходзяць у асоб, выключаных з партыі пераходзяць партыйнымі арганізацыямі, захоўваюцца ў райкоме, гаркоме. Пагадненне гэтых дакументаў і зняцце з ўліку выключаных з партыі праводзіцца толькі пасля рашэння адпаведнага партаргана аб выключэнні з партыі. Выключаныя з партыі з ўліку членаў і кандыдатаў, прынятых у партыю па трэцяй і чацвёртай катэгорыям, знімаюцца з партыйнага ўліку пасля рашэння райкома, гаркома аб іх выключэнні. Прынятыя ў партыю па першай і другой катэгорыям у выпадку іх выключэння з партыі знімаюцца з партыйнага ўліку толькі пасля зацверджання рашэння аб іх выключэнні абкомам, краікомам, ЦК нацкомпартыі.

Зняцце з ўліку выключаных і механічна выбывшых з партыі праводзіцца наступным чынам:

а) Партыйныя білеты, кандыдацкія карткі і ўчотныя карткі выключаных і механічна выбывшых з партыі пасля рашэння адпаведнага партыйнага органа пагашаюцца шляхам перакрэслвання спецыяльнымі чарніламі усіх старонак дакумента і адзнакі на першай

старончы дакумента даты, прычыны і асновы пагашэння партдакумента.

б) Пасля пагашэння партыйных дакументаў робіцца адзнака аб зняцці з уліку выключаных і механічна выбыўшых у кнізе рэгістрацыі ўчотных картак, у статыстычных і алфавітных картках. У статыстычных картках, акрамя таго, зрэзаецца правы верхні вугал, а сама картка перакладаецца ў спецыяльны раздзел картатэкі «да бягучай справаздачы аб руху арганізацыі», у якім застаецца да складання справаздачы, а пасля складання справаздачы перакладаецца ў архіўную картатэку.

в) Сакратару парткома (парторгу) пярвочнай партарганізацыі пашлаецца выписка з рашэння райкома, гаркома або пісьмовае паведамленне аб выключэнні камуніста з партыі або аб механічным яго выбыцці з партыі.

г) Учотныя карткі і партбілеты выключаных членаў і кандыдатаў партыі, а таксама намершых камуністаў пасля іх пагашэння накіроўваюцца праз абкомы, крайкомы, ЦК нацкомпартый у Аддзел кіруючых парторганаў ЦК ВКП(б).

14. Прыём на ўлік членаў і кандыдатаў ВКП(б) праводзіцца наступным чынам:

а) Член або кандыдат ВКП(б), які прыбыў з другой арганізацыі, здае ў райком, гарком адмацавальны талон, пацвярджаючы зняцце яго з уліку па месцу ранейшай работы. Сакратар райкома, гаркома правярае партыйны білет ці кандыдацкую картку камуніста і дазваляе яму да прыбыцця яго ўчотнай карткі наведваць партсходы адпаведнай пярвочнай партыйнай арганізацыі, давеўшы аб гэтым да ведама сакратара парткома (парторга) пярвочнай партарганізацыі пісьмовым паведамленнем.

б) Па прыбыцці ўчотнай карткі члена або кандыдата партыі сакратар райкома, гаркома ВКП(б) звярае яго ўчотную картку з партбілетам і адмацавальным талонам і вырашае пытанне аб прыёму на ўлік. Ва ўчотнай картцы пры гэтым запаўняецца 34-ы пункт, а ў кандыдацкай картцы 33-і пункт, аб прыбыцці члена або кандыдата ВКП(б) у райком і аб накіраванні яго ў пярвочную партыйную арганізацыю.

На аснове ўчотнай карткі складаецца алфавітная і статыстычная карткі. Учотная картка заносіцца ў кнігу рэгістрацыі ўчотных картак і змяшчаецца ў картатэку ўчотных картак.

Члену або кандыдату партыі выдаецца пад асабістую распіску прымацавальны талон устаноўленай ЦК ВКП(б) формы зт падпісам сакратара райкома, гаркома для пацвярджэння яго ў пярвочную партыйную арганізацыю, куды ён накіраван.

Па атрыманні ўчотнай карткі сакратар райкома, гаркома абавязан безадкладна паслаць у адпаведны райком, гарком пацвярджэнне аб атрыманні карткі па устаноўленай ЦК ВКП(б) форме, якое паступае разам з суправаджальным пісьмом на прысланую ўчотную картку.

в) У мэтах кантролю за своєчасовым прыбыццем у райкомы, гаркомы ўчотных картак прыбыўшых з іншых партыйных арганізацый камуністаў, усе зданыя ім адмацаваныя талоны запісваюцца ў асобы журнал рэгістрацыі адмацавальных талонаў. Па меры паступлення ўчотных картак у райком, гарком робіцца адпаведная адзнака ў журнале рэгістрацыі адмацавальных талонаў. Сакратар райкома, гаркома павінен рэгулярна праглядаць журнал рэгістрацыі

і пры наяўнасці фактаў затрымкі і прысытцы картак своечасова пазначыць запысы ў адпаведныя райкомы, гаркомы.

У тым выпадку, калі ўчотная картка камуніста будзе атрымана райкомам, гаркомам раней, чым прыбыў сам член або кандыдат партыі, райком, гарком абавязач хавачь яе, і, у выпадку няўкі камуніста на працягу трох месяцаў, павінен адправіць картку ў райком, гарком, адкуль яна паступіла, для вырашэння пытання аб партыйнай прыналежнасці такога камуніста.

г) Прынятыя ў кандыдаты партыі, пераведзеныя з кандыдатаў у члены ВКП(б), а таксама адноўленыя ў правах членаў і кандыдатаў партыі прымаюцца на ўлік у райкомах, гаркомах у такім-жа парадку, як гэта ўказана ў пункце «а» гэтага параграфа, але толькі пасля атрымання імі партбілетаў або кандыдацкіх картак і складання на іх ўчотных картак у парадку, прадугледжаным гэтай інструкцыяй.

Да атрымання партыйных дакументаў прынятыя ў кандыдаты і адноўленыя ў правах членаў і кандыдатаў партыі да першых партарганізацый не прымацоўваюцца і даныя аб іх ні ў якія статсправаздачы не ўключаюцца.

Адноўленыя ў правах членаў і кандыдатаў партыі атрымліваюць партыйныя дакументы і прымаюцца на ўлік ў тых райкомах, гаркомах, у распараджэнне якіх яны будуць накіраваны абкомамі, крайкомамі або ЦК нацкомпартыі пасля аднаўлення іх у партыі. Абкомы, крайрайкомы, ЦК нацкомпартыі і партколегіі КПК пры ЦК ВКП(б) у сваіх рашэннях аб аднаўленні членаў і кандыдатаў партыі абавязаны ўказваць, які райком, гарком партыі павінен выдаць партыйныя дакументы адноўленаму члену або кандыдату партыі.

15. Пераход члена або кандыдата партыі з адной першачнай партыйнай арганізацыі ў другую ў межах аднаго раёна афармляецца ў райкоме, гаркоме партыі наступным чынам:

а) члену або кандыдату партыі выдаецца за подпісам сакратара райкома, гаркома прымацавальны талон устаноўленай ЦК ВКП(б) формы, у атрыманні якога ён распісваецца на карашку талона; па атрыманні прымацавальнага талона член або кандыдат партыі абавязан зняцца з уліку ў першачнай партарганізацыі ў такім-жа парадку, як гэта прадугледжана ў пункце 12 «б» гэтай інструкцыі;

б) аб пераходзе члена або кандыдата партыі з адной першачнай арганізацыі ў другую робіцца адпаведная адзнака ў алфавітнай картцы члена або кандыдата партыі;

в) учотныя карткі членаў або кандыдатаў партыі і статыстычныя карткі перакладаюцца да картак той першачнай партыйнай арганізацыі, куды накіраван член або кандыдат партыі.

16. Складанне ўчотных картак на прынятых у кандыдаты партыі, на пераведзеных з кандыдатаў у члены і на атрымліваючых новыя партбілеты або кандыдацкія карткі ў сувязі з папсаваннем, страатай або крадзежам партбілетаў, кандыдацкіх картак, ці ўчотных картак праводзіцца райкомам, гаркомам толькі пры наяўнасці рашэння адпаведнага партыйнага органа аб прыняцці ў партыю або аб выдачы новых партыйных дакументаў ўзамен пакрытых, страчаных і папсаваных.

Чыстыя бланкі партыйных дакументаў райкомы, гаркомы атрымліваюць з абкомаў, крайкомаў, ЦК нацкомпартыі па прадстаўленні імі заяўкі на чыстыя бланкі з указаннем, каму і на якой падставе

павінны быць выданы новыя партыйныя дакументы. Перад запаўненнем партыйных дакументаў на кожнага члена і кандыдата партыі, якому павінны выдавацца новыя партыйныя дакументы, складаюцца рэгістрацыйныя бланкі ўстаноўленай ЦК ВКП(б) формы:

Складанне рэгістрацыйных бланкаў праводзіцца:

а) на прынятага ў кандыдаты—на падставе анкеты, запоўненай ім пры здачы заявы аб прыёме ў партыю;

б) на пераведзеных з кандыдатаў у члены партыі—на падставе яго кандыдацкай ўчотнай карткі;

в) на атрымліваючага партбілет ці кандыдацкую картку ў выпадку іх папсавання, страты або крадзежу—на падставе ўчотнай карткі члена або кандыдата партыі;

г) на адноўленага ў правах члена або кандыдата партыі і на атрымліваючага партбілет ці кандыдацкую картку ў выніку страты, крадзежу або папсавання яго ўчотнай карткі—на падставе іх старых партыйных дакументаў.

Складанне рэгістрацыйных бланкаў і запаўненне партыйных білетаў, кандыдацкіх картак, справаздачных картак на партбілеты і кандыдацкія карткі, а таксама ўчотных картак праводзіцца загадчыкам улікам райкома, гаркома па ўліку і абавязкова правяраецца сакратаром райкома, гаркома, які на рэгістрацыйным бланку піша заключэнне аб выдачы партдакументаў, а самыя партдакументы падпісвае, замацоўвае пячаткай і асабіста выдае членам і кандыдатам партыі.

Пры запаўненні новай ўчотнай карткі неабходна ўсе запісы, занесеныя раней у другім раздзеле, уносіць у першы раздзел новай ўчотнай карткі. У другім-жа раздзеле новай ўчотнай карткі неабходна запоўніць толькі пункт 32-і, дзе ўказаць нумар страчанага або ўкрадзенага партдакумента і прычыны, па якіх праведзена замена старых партыйных дакументаў на новыя.

Новая ўчотная картка рэгіструецца ў кнізе рэгістрацыі ўчотных картак, і ў гэтай-жа кнізе робіцца адзнака аб страце або крадзежы і пагашэнні старой ўчотнай карткі.

Пры страце, крадзежы або папсаванні партбілетаў і кандыдацкіх картак, а таксама пры пераводзе кандыдатаў у члены партыі падлягаючыя замене ўчотныя карткі пагашаюцца толькі ў момант выдачы новых партыйных дакументаў, прычым на першай старонцы ўчотнай карткі побач з запісам аб прычынах із'яцця і пагашэння ўчотнай карткі ўказваецца нумар новых партдакументаў.

Рэгістрацыйныя бланкі членаў і кандыдатаў партыі, атрымаўшых новыя партдакументы, райком, гарком павінен штомесяц разам са статсправаздачай прадстаўляць у абком, крайком, ЦК нацкомпартыі.

17. Райкомы, гаркомы прадстаўляюць у абком, крайком, ЦК Нацкомпартыі, а таксама ў акружкомы і гаркомы, якія аб'яднаюць райкомы, статыстычныя справаздачы аб складзе і руху раённых партыйных арганізацый па ўстаноўленых ЦК ВКП(б) формах.

Усе статыстычныя справаздачы аб складзе і руху раённых і гарадскіх партарганізацый павінны правярацца асабіста сакратаром райкома, гаркома і зацвярджацца на бюро райкома, гаркома з пастапоўкаю пытанняў работы райкома, гаркома, выцякаючых з аналізаў статыстычных даных аб складзе і руху расінай, гарадской партарганізацыі.

III. Улік членаў партыі і кандыдатаў у члены ВКП(б) у першых партыйных арганізацыях

18. У абавязак сакратароў парткомаў і парторгаў першых партыйных арганізацый у галіне ўліку членаў і кандыдатаў партыі ўваходзіць:

- а) арганізацыя персанальнага ўліку ўсіх членаў і кандыдатаў партыі, якія ўваходзяць у склад першай партыйнай арганізацыі;
- б) прыём на ўлік прыбываючых з райкома, гаркома камуністаў, прынятых у партыю і адноўленых, а таксама зняцце з ўліку камуністаў, выбываючых з першай партарганізацыі;
- в) пастаноўка на агульных сходах першай партыйнай арганізацыі рэгулярных паведамленняў аб прыбываючых у арганізацыю і выбываючых з яе камуністаў;
- г) рэгулярнае прадстаўленне ў райком, гарком паведамленняў аб зменах ва ўчотных даных членаў і кандыдатаў партыі, прадугледжаных у другім раздзеле ўчотнай карткі камуніста;
- д) правядзенне сістэматычнай растлумачальнай работы сярод членаў і кандыдатаў партыі аб парадку ўліку камуністаў і абавязках камуністаў у адносінах своєчасовага інфармавання партыйнай арганізацыі аб зменах у іх ўчотных даных;
- е) праверка работы парторгаў цэхаў, аддзелаў у адносінах уліку камуністаў.

19. Улік камуністаў у першых партарганізацыях вядзецца наступным чынам:

- а) усе члены партыі і кандыдаты ў члены ВКП(б) данай першай партарганізацыі рэгіструюцца ў кнізе ўліку членаў і кандыдатаў партыі ў першых партарганізацыях. Кніга вядзецца сакратаром парткома (парторгам) першай партарганізацыі;
- б) карткі персанальнага ўліку членаў і кандыдатаў партыі ў першых партарганізацыях на членаў і кандыдатаў партыі захоўваюцца ў парткоме першай партарганізацыі і размяркоўваюцца ў алфавітным парадку па цэхавых партарганізацыях, асобна, на членаў і кандыдатаў партыі.

20. Прыём на ўлік першай партыйнай арганізацыяй новапрынятых у ВКП(б) членаў або кандыдатаў партыі і прыбыўшых з іншых партыйных арганізацый праводзіцца асабіста сакратаром гэтай першай партыйнай арганізацыі на падставе прад'яўленага камуністам партбілета ці кандыдацкай карткі і атрыманага ім у райкоме, гаркоме партыі прымацавальнага талона ўстаноўленай ЦК ВКП(б) формы. Камуніст, прыняты на ўлік у першай партарганізацыі, рэгіструецца ў кнізе ўліку членаў і кандыдатаў партыі.

Прынятыя ў кандыдаты бярэцца на ўлік у першай партарганізацыі толькі пасля атрымання ім у райкоме, гаркоме кандыдацкіх картэк і прымацавальных талонаў. Акурат так сама рэгістрацыя ў кнізе ўліку пераведзеных з кандыдатаў у члены (зняцце іх з ўліку як кандыдатаў і ўзяцце на ўлік як членаў ВКП(б)) праводзіцца пасля атрымання ім у райкоме, гаркоме партыі білета.

Картка персанальнага ўліку на прыбыўшых у першую арганізацыю камуністаў, а таксама на прынятых у кандыдаты запаўняецца асабіста сакратаром парткома (парторгам) першай партарганізацыі ў час гутаркі з камуністам пры прыняцці яго на ўлік.

21. Зняцце з ўліку члена або кандыдата партыі ў першай парт-

арганізацыі праводзіцца сакратаром ці партаргам гэтай арганізацыі з дазволу райкома, гаркома ВКП(б) на падставе прад'яўленага куністам адмацавальнага талона, атрыманага ў райкоме, гаркоме або на падставе прад'яўленага куністам прымацавальнага талона ў выпадку, калі ён пераходзіць у другую пярвічную партарганізацыю гэтага-ж раёна. Аб зняцці з уліку робіцца адзнака ў кнізе ўліку членаў і кандыдатаў партыі пярвічнай партарганізацыі.

Выключаныя і механічна выбыўшыя з партыі знімаюцца з уліку ў пярвічнай партарганізацыі толькі пасля атрымання ад райкома спецыяльнага паведамлення аб выключэнні або выбыцці з партыі.

Памершыя члены і кандыдаты партыі знімаюцца з уліку ў пярвічнай партарганізацыі пасля адсылкі ў райком, гарком сакратаром парткома (партаргам) партбілета або кандыдацкай карткі памершага.

У картках персанальнага ўліку знятых з уліку робіцца адзнакі аб прычынах зняцця з уліку і яны перастаўляюцца ў архіўны раздзел картатэкі парткома.

22. Улік змен ва ўчотных даных куністаў праводзіцца ў пярвічных партарганізацыях наступным чынам:

а) кожны член і кандыдат партыі, ва ўчотных даных якога адбыліся змены, паведамляе аб іх сакратару парткома або парторгу пярвічнай партарганізацыі;

б) сакратар парткома пярвічнай партарганізацыі на падставе па-ступіўшых да яго звестак запаўняе бланк паведамлення аб зменах і накіроўвае яго сакратару райкома, гаркома робячы адначасова адзнаку аб змене ў картцы персанальнага ўліку куніста;

в) сакратар парткома (парторг) пярвічнай партарганізацыі абавязан рэгулярна правяраць, ці ўлічаны ўсе змены ва ўчотных даных членаў і кандыдатаў партыі, аб якіх належала паведаміць у райком, гарком.

IV. Кіраўніцтва ўлікам членаў і кандыдатаў партыі з боку абкомаў, крайкомаў і ЦК нацкомпартый і справаздачнасць апошніх перад ЦК ВКП(б)

23. Абкомы, крайкомы, ЦК нацкомпартый, адказваючы за стан усяго ўліку куністаў па абласці, краю, рэспубліцы, павінны сістэматычна правяраць пастаноўку ўліку членаў і кандыдатаў партыі ў кожнай раённай партыйнай арганізацыі.

Вынікі гэтай праверкі неабходна ставіць на абмеркаванне бюро абкомаў, крайкомаў і ЦК нацкомпартый з выклікам для дакладу аб стане ўліку сакратароў райкомаў, гаркомаў і сакратароў парткомаў, парторгаў паасобных пярвічных партарганізацый.

24. У галіне падбору і падрыхтоўкі кадраў учотных работнікаў райкомаў, гаркомаў, абкомы, крайкомы, ЦК нацкомпартый абавязаны:

а) зацвярджаць на бюро заг. учотам у райкомах, гаркомах;

б) склікаць перыядычна курсы-нарады учотных работнікаў райкомаў, гаркомаў і акружкаў;

в) сачыць за тым, каб пры змене учотных работнікаў у райкомах, гаркомах і акружках абавязкова праводзілася здача і прыём спраў па акту, які зацвярджаецца бюро райкома, гаркома.

25. Статыстычныя справаздачы кожнай раённай партыйнай арганізацыі павінны разглядацца асабіста загадчыкам аддзела кіруючых партыйных органаў абкома, крайкома, ЦК нацкомпартый і райкому,

гаркому партыі павінны давацца неабходныя ўказанні як у адносінах выпраўлення дапушчаных у справаздачах памылак, так і па сутнасці пытанняў работы райкома, гаркома, выцякаючых з аналізу статыстычных даных аб складзе і руху раённай партыйнай арганізацыі.

26. На падставе статыстычных справаздач райкомаў, гаркомаў партыі, абкомы, крайкомы, ЦК нацкомпартый складаюць зводную справаздачнасць па ўстаноўленых ЦК ВКП(б) формах і пасля зацверджання іх на бюро абкома прадстаўляюць іх у ЦК ВКП(б) за подпісам сакратара абкома, крайкома і ЦК нацкомпартыі і заг. аддзелам кіруючых партыйных органаў.

Уп. Галоўлітбела № П 5011

Тыраж 9740 экз.

288.640 друк. зн. (5 $\frac{1}{2}$ арк.)

Здана ў набор 10/VIII-36 г.

Падпісана да друку 4/VIII-36 г.

Рэдкалегія { Д. Конік
                  { Г. Рубінштэйн

Нам. адказнага рэдактара Г. Стырнэ

Друкарня імя Сталіна. Зак. № 904.

ЦАНА 40 кап.

✓ 0000000 1988875